

แนวทางการเก็บรวบรวมสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ ของประเทศไทย

(International Merchandise Trade Statistics Thailand's
Compilation Guidelines)

จัดทำโดย

คณะทำงานสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย

สารบัญ

บท		หน้า
คำนำ		ค
บทที่ 1	บทนำ	1
	1.1. การค้าสินค้าระหว่างประเทศ	1
	1.2. IMTS คืออะไร	3
	1.3. ความเป็นมาและประโยชน์ของ IMTS 2010	4
	1.4. สถานการณ์สถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของไทย	6
	1.5. ความจำเป็นของ IMTS 2010 ในประเทศไทย	7
	1.6. แนวทางการเก็บรวบรวมสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย	8
บทที่ 2	มาตรฐานการค้าสินค้าระหว่างประเทศ	11
	2.1. ขั้มรวมของสินค้าและเวลาบันทึก (Scope and Time of Recording)	20
	2.2. ระบบการค้า (Trade System)	29
	2.3. การจัดจำแนกประเภทสินค้า (Commodity Classifications)	32
	2.4. การบันทึกมูลค่า (Valuation)	33
	2.5. การบันทึกจำนวน (Quantity Measurement)	35
	2.6. ประเทศคู่ค้า (Partner Country)	36
	2.7. รูปแบบการขนส่ง (Mode of Transport)	38
บทที่ 3	การประมวลผลข้อมูลการค้าสินค้าระหว่างประเทศตาม IMTS 2010 ในระยะเริ่มต้นของประเทศไทย	40
	3.1 แหล่งข้อมูลสำหรับการประมวลผล	40
	3.2 การประมวลผลข้อมูลการค้าสินค้าระหว่างประเทศ ตาม IMTS 2010 ในระยะเริ่มต้น	42
	3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย ตาม IMTS 2010 ในระยะต่อไป	47
ภาคผนวก		53
	ผนวก ก ใบขนสินค้าขาเข้า - ใบขนสินค้าขาออก	54
	ผนวก ข โครงสร้างรายการข้อมูลที่ใช้สำหรับการประมวลผล IMTS	56
	ผนวก ค ภาค 4 ของที่รั้บยกเว้นอากร	59

บท	หน้า
ผนวก ง เงื่อนไขรายการสินค้าที่ต้องเพิ่มหรือหักออกตาม IMTS 2010	66
ผนวก จ Country of Consignment	71
ผนวก ฉ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของ ประเทศไทย	73

คำนำ

สถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศหรือ International Merchandise Trade Statistics (IMTS) เป็นสถิติทางการ¹ที่สำคัญ ที่มีเป้าหมายในการแสดงข้อมูลสินค้าที่มีการเคลื่อนย้ายเข้าหรือออกจากอาณาเขตทางเศรษฐกิจของประเทศ (Economic Territory) หรือสินค้าที่ทำให้เกิดการเพิ่มหรือลดจำนวนสต็อกของทรัพยากรวัสดุ (The Stock of Material Resources) ที่มีอยู่ในประเทศ แม้ว่าเจ้าของสินค้านั้นจะอยู่ในอาณาเขตทางเศรษฐกิจของประเทศหรือไม่ก็ตาม โดยครอบคลุมการเคลื่อนย้ายสินค้าที่ผ่านทั้งทางผิวดิน น่านฟ้า และน่านน้ำ โดยใช้ข้อมูลจากบันทึกทางศุลกากร (Customs records) เป็นชุดข้อมูลหลัก อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ครอบคลุมการค้าสินค้าที่เกิดขึ้นระหว่างอาณาเขตทางเศรษฐกิจของประเทศ จำเป็นต้องมีการประมวลผลข้อมูลเพิ่มเติมโดยการรวมหรือหักลบสินค้าบางรายการจากบัญชีรายการสินค้าตามบันทึกทางศุลกากร รวมทั้งมีการใช้ข้อมูลที่ไม่ใช่จากบันทึกทางศุลกากร (Non-Customs records) เช่น รายการสินค้าที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมของหน่วยงานรัฐอื่น ๆ รวมถึงการประมาณค่าในบางรายการสินค้าที่ไม่ได้ผ่านพิธีการทางศุลกากร เป็นต้น

องค์การสหประชาชาติ หรือ United Nations (UN) ในฐานะหน่วยงานหลักในการจัดทำมาตรฐาน คำนิยาม และคู่มือต่าง ๆ ได้มีการเผยแพร่ International Merchandise Trade Statistics: Concepts and Definitions 2010 (IMTS 2010) ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลของสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ เพื่อให้หน่วยสถิติของแต่ละประเทศนำไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนาสถิติให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและสามารถใช้เปรียบเทียบข้อมูลการค้าสินค้านี้ระหว่างประเทศได้ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับสถิติทางการด้านเศรษฐกิจอื่น ๆ โดยประเทศส่วนใหญ่ได้มีการจัดทำสถิติการค้าฯ ตามมาตรฐานดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบคลุม อยู่บนพื้นฐานเดียวกันและเปรียบเทียบกันได้ แต่เนื่องจากสถิติการค้าฯ ของประเทศไทยที่เผยแพร่อยู่ในปัจจุบันมีการนำข้อมูลจากบันทึกทางศุลกากรมาใช้ในการประมวลผลเพียงแหล่งเดียว อาจส่งผลให้ข้อมูลสถิติการค้าฯ ยังไม่ครอบคลุมรายการสินค้าที่มีการซื้อขายกันระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ เช่น การค้าสินค้าชายแดนที่ไม่มีการผ่านพิธีการศุลกากร เป็นต้น และสินค้าบางรายการที่อยู่ในข้อมูลจากบันทึกทางศุลกากร หากถูกนับรวมอยู่ในสถิติการค้าฯ อาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการวิเคราะห์สถานการณ์

¹ สถิติทางการ หรือ Official Statistics (OS) คือ ข้อความหรือตัวเลข ที่เป็นตัวแทนแสดงถึงคุณลักษณะของสิ่งต่างๆ ในประเทศ ที่ประมวลตามความเป็นจริงจากข้อมูลที่เกิดขึ้นได้ตามหลักวิชาการทางสถิติ และเป็นสถิติที่มีความสำคัญต่อการใช้ในการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาประเทศ มีการผลิตอย่างต่อเนื่อง ได้รับการรับรองว่าเป็นข้อมูลอ้างอิงของประเทศ และเป็นสถิติที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ (ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ) ตาม International Merchandise Trade Statistics: Concepts and Definitions 2010 (IMTS 2010) สถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศถือเป็นสถิติทางการ แต่สำหรับประเทศไทย สถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศตามมาตรฐาน IMTS 2010 ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาและรับรองจากคณะกรรมการสถิติประเทศไทยก่อนที่จะประกาศเป็นสถิติทางการของประเทศ ต่อไป

การค้าได้ เช่น สินค้าภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน และสินค้าที่ส่งออกหรือนำเข้าเป็นการชั่วคราว เป็นต้น นอกจากนี้ ยังส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันในนิยาม การจัดจำแนก หน่วยวัด และวิธีการเก็บรวบรวมที่เป็นมาตรฐาน เช่น เวลาที่ใช้ในการบันทึก การบันทึกมูลค่าและปริมาณ การแปลงสกุลเงิน รูปแบบการขนส่ง เป็นต้น ซึ่งทำให้การเปรียบเทียบนั้นเป็นไปได้ยาก

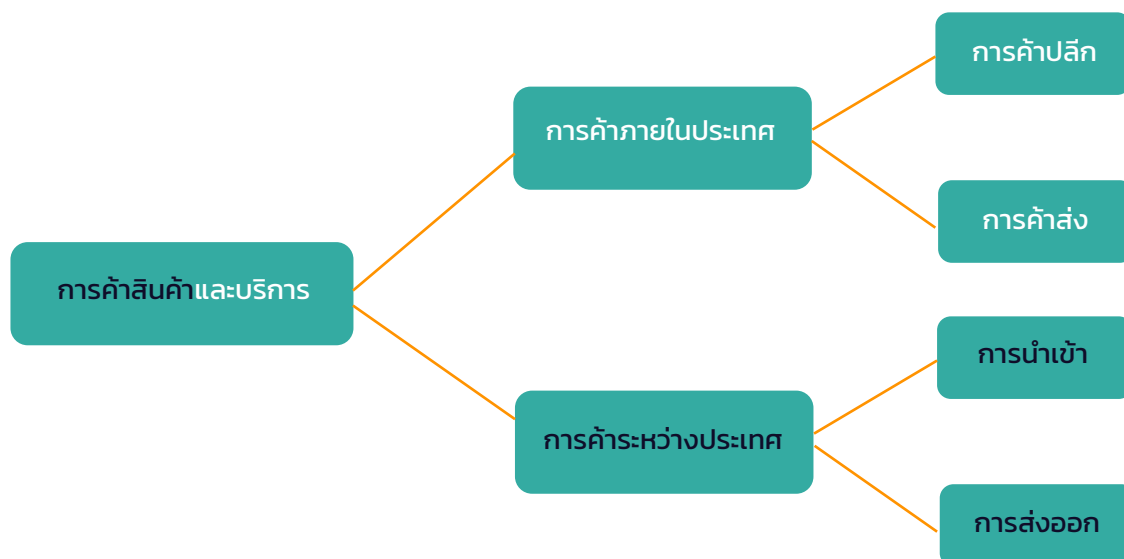
ดังนั้น คณะทำงานสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย (WGIMTS THAILAND) จึงได้จัดทำ “**แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย (International Merchandise Trade Statistics Thailand’s Compilation Guidelines)**” เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมและประมวลผลข้อมูลสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย ในระยะเริ่มต้น โดยวางกรอบการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทยให้เป็นไปตามมาตรฐาน IMTS 2010 ซึ่งจะส่งผลให้ข้อมูลสถิติการค้าฯ ของประเทศไทย ครอบคลุมการค้าทั้งระบบเศรษฐกิจ ข้อมูลที่ได้สามารถนำมาเปรียบเทียบได้ทั้งในระดับสากล ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ อีกทั้งยังช่วยปรับปรุงคุณภาพของสถิติการค้าฯ ของประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 1

บทนำ

1.1 การค้าระหว่างประเทศ

การค้า หมายถึง กิจกรรมการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนทรัพยากร สินค้าหรือบริการที่เกิดขึ้นระหว่างประชาชน องค์กรธุรกิจ หรือรัฐบาล เพื่อประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองฝ่าย โดยสามารถเกิดขึ้นทั้งในรูปแบบการค้าภายในประเทศและการค้าระหว่างประเทศ โดยการค้าภายในประเทศเป็นกิจกรรมการซื้อขายสินค้าและบริการภายในอาณาเขตของประเทศใดประเทศหนึ่ง สามารถจำแนกเป็นสองลักษณะ คือ การค้าปลีกและการค้าส่ง สำหรับการค้าระหว่างประเทศ เป็นกิจกรรมการซื้อขายสินค้าและบริการระหว่างประเทศหรือระหว่าง/นอกอาณาเขตของประเทศ โดยเกิดขึ้นเมื่อประเทศหนึ่งซื้อสินค้าและบริการจากประเทศอื่น หรือสามารถขายสินค้าและบริการให้แก่ประเทศอื่นได้ ซึ่งการค้าระหว่างประเทศมีที่มาจากการที่แต่ละประเทศไม่สามารถผลิตสินค้าและบริการตามความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศได้ทั้งหมด หรือแต่ละประเทศอาจมีความสามารถในการผลิตสินค้าหลายชนิด แต่มีต้นทุนการผลิตสูงซึ่งไม่คุ้มค่าต่อการใช้ทรัพยากร ดังนั้นการผลิตสินค้าที่ตนเองมีความถนัดหรือมีความได้เปรียบและทำการซื้อขายแลกเปลี่ยนกัน จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อทุกประเทศร่วมกัน การค้าระหว่างประเทศถือเป็นการแบ่งงานกันทำระหว่างประเทศ ตามความชำนาญของประชากรและทรัพยากรที่แต่ละประเทศมี ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในภาพรวม และมีผลที่สำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

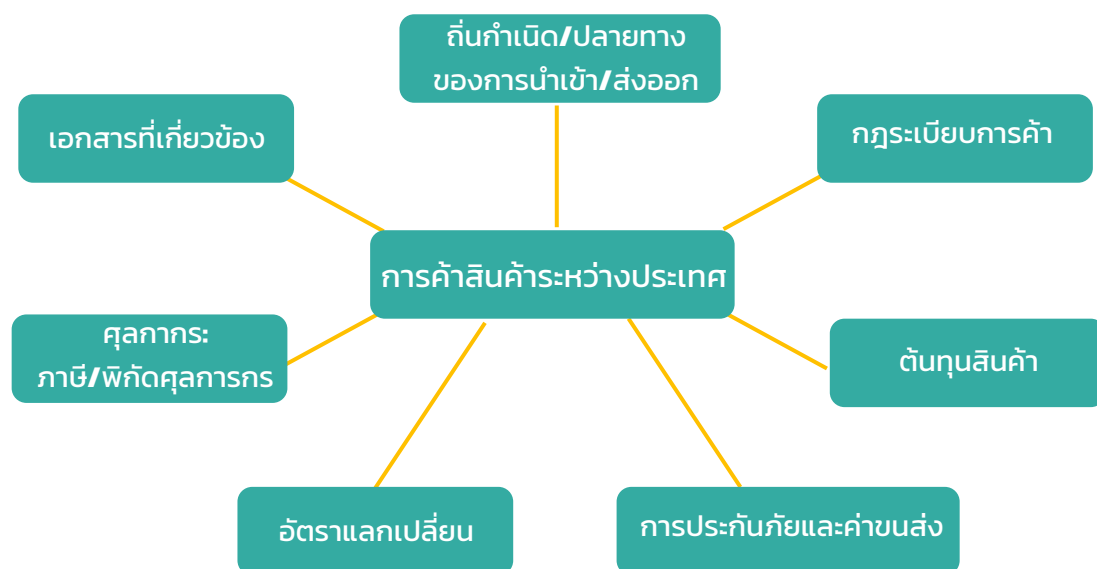

ภาพที่ 1 รูปแบบการค้าสินค้าและบริการ

ที่มา : อ้างอิงตาม International Merchandise Trade Statistics, Pacific Compilation Guide 2021

ประเทศที่ทำการซื้อขายสินค้าและบริการระหว่างกันเรียกว่า “ประเทศคู่ค้า” การที่ประเทศหนึ่งซื้อสินค้าและบริการจากประเทศอื่น เรียกว่า “การนำเข้า (Import)” และการที่ประเทศหนึ่งขายสินค้าและบริการให้ประเทศอื่น เรียกว่า “การส่งออก (Export)” ประเทศที่ซื้อสินค้าจากต่างประเทศเรียกว่า “ประเทศผู้นำเข้า (Importer)” ส่วนประเทศที่ขายสินค้าให้ต่างประเทศเรียกว่า “ประเทศผู้ส่งออก (Exporter)” โดยทั่วไปแต่ละประเทศจะมีฐานะเป็นทั้งประเทศผู้นำเข้าและประเทศผู้ส่งออกในเวลาเดียวกัน

สำหรับการค้าสินค้านระหว่างประเทศ หมายความว่าเฉพาะถึงการเคลื่อนย้ายของสินค้าที่ผ่านเขตแดนระหว่างประเทศที่ไม่รวมในส่วนของการค้าบริการเชิงพาณิชย์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการค้าระหว่างประเทศโดยรวม จากการรายงาน²ขององค์การสหประชาชาติ หรือ United Nations (UN) ระบุว่าการค้าสินค้านระหว่างประเทศในปี 2022 มีมูลค่ากว่าร้อยละ 49.6 เมื่อเปรียบเทียบกับขนาดของเศรษฐกิจโลก (World GDP) สะท้อนถึงความสำคัญของสินค้าที่มีการซื้อขายกันระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตามหากพิจารณาการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ ตั้งแต่ต้นทางการผลิตในอาณาเขตของประเทศหนึ่งหรือประเทศถิ่นกำเนิดของสินค้า³เกิดธุรกรรมการซื้อขายสินค้า และนำไปสู่การเคลื่อนย้ายสินค้าไปยังประเทศปลายทางเกี่ยวข้องกับกระบวนการและขั้นตอนที่หลากหลาย ซึ่งต้องพิจารณาทั้งในแง่กฎหมาย กฎระเบียบที่ควบคุมการซื้อขายสินค้าของแต่ละประเทศ ต้นทุนของสินค้า การประกันภัยและค่าขนส่ง อัตราแลกเปลี่ยน กระบวนการทางศุลกากร รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมการค้าสินค้านระหว่างประเทศ เป็นต้น

ภาพที่ 2 กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้านระหว่างประเทศ

² ที่มา : 2022 International Trade Statistics Yearbook

³ ประเทศถิ่นกำเนิดของสินค้า หมายถึง ประเทศที่เป็นถิ่นกำเนิดอันแท้จริงของสินค้า โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาหลัก 2 วิธี คือ 1) สินค้าต้องมาจากการใช้วัตถุดิบและมีกระบวนการผลิตภายในประเทศทั้งหมด (Wholly Obtained: WO) และ 2) การเปลี่ยนแปลงอย่างเพียงพอ (Substantial Transformation: ST) คือมีกระบวนการที่ทำให้วัตถุดิบที่นำเข้ามีการเปลี่ยนแปลงสภาพอย่างเพียงพอ ซึ่งมักจะกำหนดจากแนวทางการเปลี่ยนพิกัดศุลกากร (Tariff shift rule) หรือจากมูลค่างานของปัจจัยของประเทศภาคีที่ใส่เข้าไประหว่างการผลิต (Value content) หรือจะใช้ทั้งสองอย่างควบคู่กัน (ที่มา: กระทรวงพาณิชย์)

การคำนึงถึงกระบวนการและขั้นตอนที่หลากหลายในการจัดทำข้อมูลและสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศมีความสำคัญอย่างมาก เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการและครบถ้วน สำหรับใช้ในวิเคราะห์และติดตามภาวะการค้าสินค้าทั้งในระดับธุรกิจ ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก โดยการจัดเก็บข้อมูลการค้าสินค้านี้ระหว่างประเทศ เนื่องจากสินค้าส่วนใหญ่มีการเคลื่อนย้ายทางกายภาพในการผ่านเข้าหรือออกจากอาณาเขตของประเทศ ดังนั้น ข้อมูลการค้าสินค้านี้ระหว่างประเทศโดยทั่วไป จะได้จากบันทึกทางศุลกากร (Customs records) เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอากรจากการนำเข้าและส่งออกสินค้า ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ซึ่งถือเป็นข้อมูลหลักในการนำมาจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศในแต่ละประเทศจัดทำบนพื้นฐานของมาตรฐานเดียวกัน องค์การสหประชาชาติ หรือ United Nations (UN) จึงได้มีการเผยแพร่คู่มือมาตรฐานการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ หรือ International Merchandise Trade Statistics (IMTS) และสนับสนุนให้ทุกประเทศใช้เป็นกรอบในการพัฒนาสถิติการค้า โดยสถิติดังกล่าวต้องอาศัยข้อมูลที่ได้จากบันทึกทางศุลกากรและแหล่งข้อมูลอื่น ๆ มีการกำหนดขอบเขตและคำนิยาม รวมทั้งกระบวนการในการประมวลผลที่ต้องการ (เพิ่มเติมในบทที่ 2) เพื่อให้สถิติที่ผลิตขึ้นมีความครบถ้วนและเป็นไปตามมาตรฐานก่อนการนำไปใช้ประโยชน์

1.2 IMTS คืออะไร

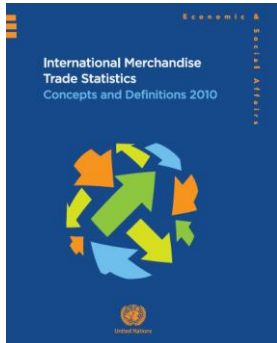
สถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ หรือ International Merchandise Trade Statistics (IMTS) คือ สถิติทางการ ที่มีเป้าหมายในการแสดงข้อมูลสินค้าที่มีการเคลื่อนย้ายเข้าหรือออกจากอาณาเขตทางเศรษฐกิจของประเทศ (Economic Territory)⁴ หรือสินค้าที่ทำให้เกิดการเพิ่มหรือลดจำนวนสต็อกของทรัพยากรวัสดุ (The Stock of Material Resources) ที่มีอยู่ในประเทศ แม้ว่าเจ้าของสินค้านั้นจะอยู่ในอาณาเขตทางเศรษฐกิจของประเทศหรือไม่ก็ตาม โดยครอบคลุมการเคลื่อนย้ายสินค้าที่ผ่านทั้งทางผิวดิน น่านฟ้า และน่านน้ำ โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกทางศุลกากร (Customs records) เป็นชุดข้อมูลหลัก อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ครอบคลุมการค้าสินค้าที่เกิดขึ้นระหว่างอาณาเขตทางเศรษฐกิจของประเทศ จำเป็นต้องมีการประมวลผลข้อมูลเพิ่มเติมโดยการรวมหรือหักลบสินค้าบางรายการ⁵ จากบัญชีรายการสินค้าตามศุลกากร รวมทั้งมีการใช้ข้อมูลที่ไม่ใช่จากบันทึกทางศุลกากร (Non-Customs records) เช่น รายการสินค้าที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมของหน่วยงานรัฐอื่น ๆ รวมถึงการประมาณค่าในบางรายการสินค้าที่ไม่ได้ผ่านพิธีการทางศุลกากร เป็นต้น

สถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศถือเป็นหนึ่งในสถิติทางการที่สำคัญซึ่งเกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ โดยมีองค์การสหประชาชาติ หรือ United Nations (UN) เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำมาตรฐาน คำนิยาม และคู่มือต่าง ๆ และได้เผยแพร่ International Merchandise Trade Statistics:

⁴ ใช้นิยามตาม BPM6 และ SNA 2008 ในการกำหนดอาณาเขตเศรษฐกิจ โดยเป็นพื้นที่ทางเศรษฐกิจที่อยู่ในการควบคุมของรัฐบาลแต่ละประเทศ ดูเพิ่มเติมในบทที่ 2

⁵ ดูเพิ่มเติมในบทที่ 2 และบทที่ 3

Concepts and Definitions 2010 (IMTS 2010) เพื่อให้หน่วยสถิติของแต่ละประเทศนำไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนาสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และสามารถเปรียบเทียบข้อมูลการค้าสินค้าระหว่างประเทศได้ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับสถิติทางการด้านเศรษฐกิจอื่น ๆ

“ International Merchandise Trade Statistics: Concepts and Definitions 2010 (IMTS 2010)

เป็นมาตรฐานสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ ฉบับล่าสุด
ที่ได้รับการรับรองจาก United Nations (UN) ”

1.3 ความเป็นมาและประโยชน์ของ IMTS 2010

1.3.1. ความเป็นมาของ IMTS 2010

แนวคิดในการจัดทำสถิติการค้าระหว่างประเทศได้รับการพัฒนามายาวนาน ในปี 1928 องค์การสันนิบาตชาติ (The League of Nations) ได้มีการจัดการประชุมนานาชาติเกี่ยวกับสถิติทางเศรษฐกิจ ซึ่งสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศได้รับความสำคัญอย่างมากในการประชุมครั้งนี้ มีการกำหนดขอบเขต เช่น ระบบการค้า การประเมินมูลค่า และการกำหนดประเทศคู่ค้า ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ ต่อมาในปี 1938 องค์การสันนิบาตชาติได้เผยแพร่รายงาน Minimum List of Commodities for International Trade Statistics ซึ่งเป็นคำแนะนำเกี่ยวกับรายการสินค้าที่ควรมีในสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ ทำให้เกิดการจัดทำหมวดหมู่สินค้าที่เป็นที่ยอมรับทั่วโลกครั้งแรก และในปี 1950 มาตรฐานการจัดจำแนกพิภพการค้าระหว่างประเทศ (Standard International Trade Classification: SITC) ได้ถูกจัดทำขึ้น โดยให้นำ SITC ไปใช้งานมีบทบาทสำคัญในการใช้เปรียบเทียบข้อมูลสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ยังมีองค์ประกอบอีกหลายอย่างที่ต้องได้รับการพัฒนาและทำให้เป็นมาตรฐาน โดยในการประชุมครั้งที่ 13 ในปี 1965 คณะกรรมาธิการสถิติแห่งองค์การสหประชาชาติ (The Statistical Commission, United Nations) ได้มีการจัดเตรียมคำแนะนำที่ครอบคลุมมากขึ้นเพื่อปรับปรุงสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ กระทั่งในปี 1970 จึงได้เผยแพร่ International Trade Statistics: Concepts and Definitions และได้มีการปรับปรุงเล่มมาตรฐานดังกล่าวในปี 1981 และอีกครั้งในปี 1997 ได้เผยแพร่ฉบับปรับปรุง อย่าง International Merchandise Trade Statistics: Concepts and Definitions, Revision 2 (IMTS, Rev.2) และเพื่อให้แต่ละประเทศสามารถนำไปปฏิบัติได้จึงได้มีการออกคู่มืออีกเล่มในปี 2004 คือ International Merchandise Trade Statistics: Compilers Manual (IMTS Compilers Manual) คู่มือทั้งสองเล่มได้รับการส่งเสริมโดย The United Nations Statistics Division (UNSD) รวมถึงมีการจัดการอบรมให้ประเทศที่กำลังพัฒนาหรืออยู่ในขั้นเปลี่ยนแปลงสถิติการค้า

ระหว่างประเทศ หลังจากการใช้มาตรฐานดังกล่าวมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง การค้าระหว่างประเทศเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในแง่บริบท รูปแบบและขั้นตอนของการค้าทำให้จำเป็นต้องมีการปรับปรุงมาตรฐานอีกครั้งจนกลายเป็น International Merchandise Trade Statistics: Concepts and Definitions 2010 (IMTS 2010) ฉบับปัจจุบัน

IMTS 2010 ได้ถูกยกร่างขึ้นหลังจากการจัดทำระบบบัญชีประชาชาติปี 2008 (System of National Accounts: SNA 2008) และคู่มือดุลการชำระเงิน ฉบับที่ 6 (6th edition of the Balance of Payments and International Investment Position Manual: BPM6) และได้มีการจัดทำไปพร้อมกับคู่มือของสถิติการค้าบริการระหว่างประเทศปี 2010 (Manual on Statistics of International Trade in Services 2010: MSITS 2010) ซึ่ง IMTS 2010 มีเป้าหมายที่จะทำให้สถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศที่เก็บรวบรวมตั้งอยู่บนหลักการที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับสถิติที่เกิดขึ้นเหล่านั้นให้ได้มากที่สุด อย่างไรก็ตาม เพื่อวัตถุประสงค์สำคัญที่จะสะท้อนถึงการเคลื่อนย้ายของสินค้าที่มีการข้ามพรมแดนในทางกายภาพ IMTS 2010 มีข้อแนะนำในการจัดทำสถิติที่แตกต่างกันในหลายด้านจากกรอบที่ใช้ใน SNA 2008 และ BPM6 ดังนั้น ข้อมูลที่เก็บรวบรวมตามคำแนะนำของ IMTS 2010 จึงต้องได้รับการปรับปรุงก่อนจะนำไปใช้ร่วมกัน

1.3.2. ประโยชน์ของ IMTS 2010

การค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศได้เชื่อมโยงผู้ผลิตและผู้บริโภคที่อยู่ในอาณาเขตทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ เข้ากับระบบเศรษฐกิจโลก สถิติการค้าที่มีคุณภาพสูงจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น สำหรับใช้ในการวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การบริโภค การจ้างงาน รายได้ และสวัสดิการ รวมทั้งเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก โดยสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศตามมาตรฐาน IMTS 2010 ถือเป็นสถิติทางการที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เนื่องจากมีการกำหนดนิยาม ขอบเขต วิธีการประมวลผลที่เป็นมาตรฐานสถิติเดียวกัน สามารถเปรียบเทียบกันได้ระหว่างประเทศ โดยสามารถจำแนกผู้ใช้ประโยชน์ได้ ดังต่อไปนี้

1.3.2.1. ภาครัฐบาล

- เพื่อใช้ในการจัดทำดุลบัญชีเดินสะพัด (Current Account) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของดุลการชำระเงินของประเทศ (Balance of Payment)
- เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) โดยที่การค้าระหว่างประเทศเป็นส่วนสำคัญในวิธีการวัดทางด้านรายจ่าย (Expenditure Approach) และใช้เป็นตัวบ่งชี้เพื่อประมาณการในวิธีการวัดด้านการผลิต (Production Approach)
- เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจที่เหมาะสม รวมถึงนโยบายการพัฒนาที่ยั่งยืน นโยบายการเงินและการคลัง โครงสร้างพื้นฐานและภาคส่วนอื่น ๆ ตลอดจนแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

- เพื่อพัฒนานโยบายการค้าระดับประเทศ ภูมิภาค และระหว่างประเทศ รวมถึงการเจรจาการค้า การติดตามข้อตกลงทางการค้า และการระงับข้อพิพาททางการค้า
- เพื่อจัดทำบุคลากรทางอาหารให้สามารถเห็นภาพอุปทานอาหารของประเทศได้อย่างครอบคลุมในช่วงระยะเวลาหนึ่ง รวมถึงเพื่อการรับประกันความมั่นคงทางอาหาร⁶ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- เพื่อวางแผนโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ท่าเรือ สนามบิน และถนน
- เพื่อจัดทำข้อมูลดัชนีราคาต่าง ๆ เช่น ดัชนีค่าครองชีพ ดัชนีต้นทุนการบริการค่าขนส่ง ดัชนีต้นทุนการก่อสร้าง เป็นต้น

1.3.2.2. สถาบันวิจัยและนักวิชาการ ที่บางกรณีทำความร่วมมือกับรัฐบาลหรือเป็นที่ปรึกษาของรัฐบาล ใช้ IMTS เพื่อรวบรวมผลิตภัณฑ์ความรู้ที่ให้มีที่แตกต่างกับการใช้ข้อมูลการค้า เช่น

- เพื่อสำรวจทางเลือกในการเพิ่มภาษีสินค้าที่ผิดกฎหมายหรือสินค้าต้องห้าม รวมถึงการขยายฐานภาษี และการกระจายความหลากหลายทางเศรษฐกิจ
- เพื่อจัดทำฐานข้อมูลโภชนาการอาหาร
- เพื่อประเมินรายได้ของรัฐบาลที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่มีการนำเข้าและส่งออก

1.3.2.3. ภาคเอกชน

- เพื่อวิเคราะห์ตลาดสำหรับหาแหล่งอุปทานหรือตลาดต่างประเทศ
- เพื่อพัฒนาโอกาสทางธุรกิจที่ดีขึ้น

1.4 สถานการณ์สถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของไทย

เนื่องจากประเทศไทยมีการพึ่งพาการค้าระหว่างประเทศในสัดส่วนที่สูง การส่งออกสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศทั้งจากภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรมถือเป็นรายได้หลักที่สำคัญ การนำเข้าสินค้าทุนเพื่อนำมาใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับการผลิต และเพื่อบริโภคภายในประเทศเป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นเช่นกัน การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าและปริมาณของสินค้า ประเภทสินค้า รูปแบบการค้า รวมทั้งภาวะการค้าระหว่างประเทศ อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศได้ค่อนข้างมาก ดังนั้นสำหรับประเทศไทย สถิติที่เกี่ยวข้อง

⁶ ความมั่นคงทางอาหาร คือ ประชาชนทุกคนทั้งในระดับบุคคล ระดับครัวเรือน ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก สามารถเข้าถึงอาหารที่เพียงพอ ปลอดภัยและมีคุณค่าทางโภชนาการทั้งในทางกายภาพและเศรษฐกิจที่ตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี (ที่มา: World Food Summit 1996)

กับการค้าระหว่างประเทศจึงจำเป็นและสำคัญอย่างมาก สำหรับใช้ในการติดตาม วิเคราะห์ และกำหนดนโยบาย โดยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้มีการพัฒนาสถิติการค้าระหว่างประเทศซึ่งแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้งานและเป็นไปตามพันธกิจและหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน หากพิจารณาหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำและเผยแพร่สถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ มีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในปัจจุบัน คือ กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารแห่งประเทศไทย โดยสถิติที่กระทรวงพาณิชย์จัดทำและเผยแพร่ มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงมูลค่าของสินค้าที่เคลื่อนย้ายผ่านเข้าออกระหว่างประเทศในช่วงเวลาหนึ่ง และใช้ในการวิเคราะห์ภาวะการค้าระหว่างประเทศ ประมวลผลโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมของกรมศุลกากร จากพันธกิจที่ต้องมีการดำเนินการทางด้านศุลกากรต่อสินค้าที่มีการนำเข้าและส่งออก⁷ สำหรับธนาคารแห่งประเทศไทย มีการจัดทำสถิติดุลการค้าซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของดุลการชำระเงิน มีวัตถุประสงค์ในการแสดงมูลค่าของสินค้าที่มีการแลกเปลี่ยน หรือมีการเปลี่ยนความเป็นเจ้าของ (Change of Ownership) ระหว่างคนไทยกับคนต่างชาติ อ้างอิงตามคู่มือการจัดทำสถิติดุลการชำระเงินฉบับที่ 6 หรือ The 6th edition of Balance of Payments and International Investment Position Manual (BPM6) ใช้สำหรับการวิเคราะห์เพื่อประกอบการดำเนินนโยบายการเงิน⁸ สามารถสรุปได้ตามตาราง ดังนี้

หน่วยงานที่จัดทำ/เผยแพร่	มาตรฐาน/ข้อมูลที่ใช้	ข้อมูล/สถิติ
กระทรวงพาณิชย์ (Ministry of Commerce)	ใช้ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมของกรมศุลกากรในการนำเข้า-ส่งออก (Pure Customs) ⁹	สถิติการนำเข้า/ส่งออกสินค้าและภาวะการค้าของประเทศ (Import/Export of goods and International Trade)
ธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of Thailand)	The 6 th edition of Balance of Payments and International Investment Position Manual (BPM6)	ดุลการค้า (Trade Balance) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของดุลการชำระเงิน (Balance of Payment)

1.5 ความจำเป็นของ IMTS 2010 ในประเทศไทย

IMTS 2010 เป็นมาตรฐานสากลสำหรับใช้ในการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ โดยประเทศส่วนใหญ่ได้มีการจัดทำตามมาตรฐานดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน อยู่บนพื้นฐานเดียวกันและเปรียบเทียบกันได้ระหว่างประเทศ การที่ประเทศไทยมีการจัดทำสถิติที่ใช้เฉพาะข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทางศุลกากรเพียงแหล่งเดียวนั้น ยังไม่ครอบคลุมตามคำแนะนำของ IMTS 2010 ทั้งหมดส่งผลให้เกิดความไม่สอดคล้องในการนำมาใช้อ้างอิงในระดับสากล อีกทั้ง อาจเกิดความแตกต่างในนิยามและมาตรฐานต่าง ๆ ในการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ เช่น เวลาที่ใช้ในการบันทึก การบันทึกมูลค่าและ

⁷ ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

⁸ ความแตกต่างระหว่างสถิติการค้าระหว่างประเทศของกระทรวงพาณิชย์และธนาคารแห่งประเทศไทยเพิ่มเติม ได้จากบทความเรื่อง “สถิติการค้าระหว่าง ประเทศของ กพผ. กับ ธพท. ต่างกันอย่างไร?” โดยทีมสถิติภาคต่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย

⁹ Pure Customs หมายถึง การจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศที่ใช้ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทางศุลกากรเท่านั้น และไม่มีกรับรายการสินค้าใด ๆ ในการประมวลผลและเผยแพร่

ปริมาณ การแปลงสกุลเงิน รูปแบบการขนส่ง เป็นต้น ทำให้การเปรียบเทียบเป็นไปได้ยาก อีกทั้งการประมวลผล โดยวิธี Pure Custom อาจทำให้ข้อมูลของการค้าไม่ครอบคลุมรายการสินค้าที่มีการซื้อขายกันระหว่างไทยกับ ต่างประเทศ เช่น รายการสินค้าที่ไม่มีการผ่านพิธีการศุลกากร เป็นต้น และสินค้าบางรายการที่ได้จากการ รวบรวมทางศุลกากร หากถูกนับรวมอยู่ในสถิติการค้า อาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการวิเคราะห์ สถานการณ์การค้าได้ เช่น สินค้าภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน และสินค้าเฉพาะการผ่านแดน เป็นต้น¹⁰

ตัวอย่างสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ในช่วงปี 2020 ซึ่งมีการแพร่ระบาดของ Covid-19 ได้ ส่งผลกระทบเชิงลบต่ออุตสาหกรรมการบิน ทำให้บริษัทสายการบินต้องยกเลิกสัญญาเช่าเครื่องบิน (Operating Lease) จากบริษัทให้เช่าเครื่องบินในต่างประเทศ โดยมีการทยอยส่งเครื่องบินคืนให้แก่ผู้ให้เช่า โดยในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม ปี 2020 มีการส่งกลับเครื่องบินเช่า ดังนี้

- เดือน มี.ค. มีการส่งคืนเครื่องบิน 15 ลำ รวมมูลค่า 682 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
 - เดือน เม.ย. มีการส่งคืนเครื่องบิน 12 ลำ รวมมูลค่า 563 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
 - เดือน พ.ค. มีการส่งคืนเครื่องบิน 3 ลำ รวมมูลค่า 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- รวม 3 เดือน มูลค่า 1,545 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

หากจัดทำสถิติการค้าโดยใช้ข้อมูลจากบันทึกทางศุลกากรเพียงแหล่งเดียว (Pure Customs) การส่งคืนเครื่องบินเช่าทั้ง 3 เดือน จะถูกนับรวมเป็นการส่งออกของประเทศ ซึ่งจะเห็นว่าการส่งคืนดังกล่าว มีมูลค่าค่อนข้างสูง โดยหากทำการวิเคราะห์ภาวะการค้าด้วยสถิติดังกล่าว จะทำให้สถานการณ์การส่งออกของ ประเทศคลาดเคลื่อน คือ มีมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยสูงขึ้น แต่หากจัดทำตามมาตรฐาน IMTS 2010 สินค้าภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานจะไม่ถูกนับรวมในรายการสินค้าซึ่งจะแสดงมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศมากขึ้น

1.6 แนวทางการเก็บรวบรวมสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย

จากความสำคัญของสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศตามมาตรฐาน IMTS 2010 หน่วยงาน ภาครัฐที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความจำเป็นและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น หากประเทศไทยมีการจัดทำสถิติตาม มาตรฐานดังกล่าว จึงได้มีการจัดประชุมหารือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์ กรมศุลกากร และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม ปี 2023 และได้ข้อสรุปจากการประชุมว่า ประเทศไทยสามารถจัดทำสถิติการค้าตามมาตรฐาน IMTS 2010 ใน ระยะเริ่มต้น โดยเริ่มจากการศึกษา กำหนดแนวทางการดำเนินงาน และจัดทำแผนเพื่อให้สามารถเก็บรวบรวม ปรับปรุงจัดทำ และเผยแพร่สถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐาน International Merchandise Trade Statistics : IMTS และให้สำนักงานสถิติแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานกลางด้านสถิติของ ประเทศ อีกทั้งมีการกิจในการจัดทำและพัฒนามาตรฐานสถิติของประเทศ รับเป็นหน่วยงานที่จะทำการศึกษา และประมวลผลสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศตามมาตรฐาน IMTS 2010 ในระยะเริ่มต้น ซึ่ง

¹⁰ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 2 และบทที่ 3

ความก้าวหน้าหลังจากนั้น คือ สำนักงานสถิติแห่งชาติได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย (WGIMTS THAILAND)¹¹ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. ศึกษา กำหนดแนวทางการดำเนินงาน และจัดทำแผนเพื่อให้สามารถเก็บรวบรวม ปรับปรุง จัดทำ และเผยแพร่สถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐาน International Merchandise Trade Statistics : IMTS เพื่อเผยแพร่ใน ASEANstats และให้หน่วยงานในประเทศใช้ประโยชน์สำหรับการวิเคราะห์ และติดตามนโยบายที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษา กำหนดวิธีการ รายการข้อมูล และคำอธิบายข้อมูลสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย
3. จัดทำคู่มือการเก็บรวบรวมสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย
4. ส่งเสริม ประสาน และให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย
5. เชิญเจ้าหน้าที่ บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนะ เพื่อประกอบการดำเนินการของคณะทำงานฯ ได้ตามความจำเป็น
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามมติของคณะทำงานฯ

อีกทั้ง สำนักงานสถิติแห่งชาติได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของสำนักงานสถิติแห่งชาติ¹² มีอำนาจหน้าที่ในการศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานข้อมูลสถิติการค้า พร้อมทั้งพัฒนาแนวทางการพัฒนาข้อมูล และจัดเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ในการพัฒนาสถิติการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยในระยะเริ่มต้น ซึ่งในการประชุมคณะทำงานพัฒนาข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2567 เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2567 มีมติให้คณะทำงานจัดทำ (ร่าง) แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทยในระยะเริ่มต้น ปี 2024 (IMTS Thailand Compilation Guidelines 2024) เพื่อเสนอต่อคณะทำงานสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย (WGIMTS THAILAND) รวมถึงรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงาน นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องเสนอต่อคณะกรรมการสถิติด้านเศรษฐกิจ คณะกรรมการสถิติประเทศไทย และคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบก่อนทำการเผยแพร่ต่อไป

สำหรับโครงสร้างของเอกสาร (ร่าง) แนวทางการเก็บรวบรวมสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทยในระยะเริ่มต้น ปี 2024 (IMTS Thailand's Compilation Guidelines 2024) ประกอบด้วย เนื้อหา ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ เนื้อหาประกอบด้วยคำอธิบายการค้าระหว่างประเทศ และการค้าสินค้าระหว่างประเทศ ความหมายของสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศตามมาตรฐาน IMTS 2010 ความ

¹¹ คำสั่งสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่ 34/2567 ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2567 (ผนวก ฉ)

¹² คำสั่งสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่ 262/2566 ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2566

เป็นมาและประโยชน์ สถานการณ์เกี่ยวกับสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศในประเทศไทย และความจำเป็นในการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศตามมาตรฐานดังกล่าว

บทที่ 2 มาตรฐานสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ เนื้อหาประกอบด้วยสาระสำคัญ นิยาม คำอธิบาย และแนวปฏิบัติในการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ อ้างอิงตามมาตรฐาน IMTS 2010

บทที่ 3 การประมวลผลข้อมูล IMTS ในระยะเริ่มต้นของประเทศไทย เนื้อหาประกอบด้วย คำอธิบายแหล่งข้อมูลสำหรับการประมวลผล แนวทางการประมวลผลในระยะเริ่มต้น และการพัฒนาการจัดทำ สถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศตามมาตรฐาน IMTS 2010 ในระยะต่อไป ของประเทศไทย

ภาคผนวก ประกอบด้วยเอกสารที่เกี่ยวข้องในการศึกษาพัฒนาการจัดทำ และประมวลผลสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศตามมาตรฐาน IMTS 2010 ของประเทศไทย

บทที่ 2

มาตรฐานสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ

การจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ ในปัจจุบันอ้างอิงตาม International Merchandise Trade Statistics: Concepts and Definitions 2010 หรือ IMTS 2010 ขององค์การสหประชาชาติ (UN) มีทั้งส่วนของคำแนะนำ (Recommendations) และข้อส่งเสริม (Encouragements) โดย “คำแนะนำ” หมายถึง มาตรฐานที่ทุกประเทศควรดำเนินการตาม ส่วน “ข้อส่งเสริม” หมายถึง การดำเนินการอันพึงปรารถนา แต่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของมาตรฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ หากมีประเด็นอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำสถิติการค้าระหว่างประเทศ แต่ไม่ได้ถูกระบุไว้อย่างชัดเจนใน IMTS 2010 ถือว่าประเทศได้รับการส่งเสริมให้ตัดสินใจดำเนินการด้วยตัวเอง และให้บันทึกไว้อย่างชัดเจนในคำอธิบายข้อมูล (metadata)

แนวปฏิบัติทั่วไปในการจัดทำสถิติ IMTS 2010 คือ ให้บันทึกสินค้าทุกรายการที่ถูกเพิ่มเข้าหรือถูกลดออกจากยอดสะสมของทรัพยากรเชิงวัตถุในประเทศ ผ่านการเข้าของสินค้าสู่เขตแดนเศรษฐกิจของประเทศ หรือผ่านการออกของสินค้าจากเขตแดนเศรษฐกิจของประเทศ โดย IMTS 2010 มีองค์ประกอบหลักทั้งหมด 7 องค์ประกอบ (บทที่ 1- บทที่ 7 ของ IMTS 2010) ได้แก่

2.1. คຸ່ມรวมของสินค้าและเวลาบันทึก (Scope and Time of Recording)

2.2. ระบบการค้า (Trade System)

2.3. การจัดจำแนกประเภทสินค้า (Commodity Classifications)

2.4. การบันทึกมูลค่า (Valuation)

2.5. การบันทึกจำนวน (Quantity Measurement)

2.6. ประเทศคู่ค้า (Partner Country)

2.7. รูปแบบการขนส่ง (Mode of Transport)

กล่าวคือ โดยหลักการผู้จัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศจะต้องทำการบันทึกรายการสินค้าที่อยู่ในคຸ່ມรวม ณ เวลาที่สินค้านั้นเข้าสู่ระบบการค้าของประเทศจากประเทศคู่ค้าหรือออกจากระบบการค้าของประเทศไปยังประเทศคู่ค้า โดยบันทึกการจัดจำแนกประเภทสินค้า มูลค่าสินค้า จำนวนสินค้า และรูปแบบการขนส่งตามคำแนะนำของ IMTS 2010

นอกจากนี้ IMTS 2010 ยังให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การจัดทำข้อมูล (data compilation strategies) คุณภาพข้อมูลและคำอธิบายข้อมูล (data quality and metadata) การเผยแพร่ข้อมูล (dissemination) และหัวข้อเพิ่มเติมอื่น ๆ (supplementary topics) โดยมีคำแนะนำและข้อส่งเสริมเกี่ยวกับหัวข้อยดังกล่าว (บทที่ 8 - บทที่ 11 ของ IMTS 2010) รายละเอียดเป็นไปตามตาราง 1 คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010

ตาราง 1 คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010

ข้อ	คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010	ย่อหน้าตาม IMTS 2010	เป็นคำแนะนำ หรือข้อส่งเสริม	ความแตกต่างจาก IMTS, Rev.2
บทที่ 1 คຸ່ມรวมของสินค้าและเวลาบันทึก (scope and time of recording)				
A. แนวปฏิบัติทั่วไป (general guidelines)				
1	แนวปฏิบัติทั่วไป: ให้บันทึกสินค้าทุกรายการ ที่ถูกเพิ่มเข้าหรือถูกลดออกจากยอดสะสมของทรัพยากรเชิงวัตถุในประเทศ ผ่านการเข้า/ออกเขตแดนเศรษฐกิจของประเทศ	1.2	คำแนะนำ	คงเดิม
2	การค้าที่ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำทางสถิติหรือศุลกากร: ให้ประมาณค่าการค้าดังกล่าว และบันทึกรวมไว้ในสถิติ หากมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ	1.3	ข้อส่งเสริม	ใหม่
3	การเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของ: ให้ใช้การเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของ เป็นเกณฑ์สำหรับสินค้าบางรายการที่เป็นข้อยกเว้น หากแนวปฏิบัติทั่วไปไม่สามารถใช้ได้ หรือไม่เพียงพอ	1.4	คำแนะนำ	ใหม่
4	เวลาบันทึก: ให้บันทึกเวลาที่สินค้าเข้าหรือออกจากเขตแดนเศรษฐกิจของประเทศ ในกรณีข้อมูลศุลกากร เวลาดังกล่าวมักถูกประมาณค่าโดยใช้วันที่สินค้าถูกสำแดงต่อศุลกากร	1.8 และ 2.22	คำแนะนำ	คงเดิม
B. แนวปฏิบัติจำเพาะ (specific guidelines)				
5	แนวปฏิบัติแบบจำเพาะ: ให้บันทึกรวมสินค้าบางประเภท ให้หักออกแต่บันทึกแยกสินค้าประเภท และให้หักออกสินค้าบางประเภท	1.9-1.55	คำแนะนำ	ปรับปรุงเพิ่มเติม
6	การหักออกแต่บันทึกแยก: การหักออกสินค้าบางประเภทแต่บันทึกแยกไว้ เพื่อใช้จัดทำ balance of payments และ national accounts และวัตถุประสงค์อื่น ๆ	1.9 และ 1.56-1.60	คำแนะนำ	ปรับปรุงเพิ่มเติม
7	ให้บันทึกรวม สื่อไม่ว่าจะมีการบันทึกหรือไม่ก็ตาม โดยบันทึกมูลค่าธุรกรรมเต็มจำนวน ยกเว้นสื่อพกพาสำหรับใส่ซอฟต์แวร์ที่ปรับแต่งเองหรือซอฟต์แวร์ที่เขียนขึ้นสำหรับลูกค้าเฉพาะรายหรือต้นฉบับในลักษณะใด ๆ ตามที่ระบุไว้ ให้หักออก	1.18	คำแนะนำ	ปรับปรุงเพิ่มเติม
8	ให้บันทึกรวม สินค้าเพื่อการแปรรูปโดยมีหรือไม่มีการเปลี่ยนกรรมสิทธิ์ โดยบันทึกมูลค่าเต็ม (full gross value)	1.19-1.20	คำแนะนำ	ปรับปรุงเพิ่มเติม
9	ให้บันทึกรวมและจัดทำ code พิเศษแยก สินค้าเพื่อการแปรรูป รวมถึงสินค้าที่เป็นผลลัพธ์จากแปรรูปดังกล่าว โดยมีหรือไม่มีการเปลี่ยนกรรมสิทธิ์	1.21	ข้อส่งเสริม	ใหม่

ตาราง 1 คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010 (ต่อ)

ข้อ	คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010	ย่อหน้า	ข้อ	คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010
10	ให้บันทึกรวมและจัดทำ code พิเศษแยก สินค้าในการทำธุรกรรมข้ามพรมแดนระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกันโดยความเป็นเจ้าของและ/หรือการควบคุม	1.22	ข้อส่งเสริม	ใหม่
11	ให้บันทึกรวม การจับปลา แร่ธาตุจากก้นทะเล และการกอบกู้ ทุกรายการธุรกรรม ทั้งที่เกิดขึ้นในเขตแดนเศรษฐกิจของประเทศ ในกรณีที่เกิดขึ้นภายนอกเขตแดนเศรษฐกิจของประเทศ ให้บันทึกในกรณีที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจหรือสิ่งแวดล้อม	1.31-1.32	คำแนะนำ	ปรับปรุงเพิ่มเติม
12	ให้หักออก สินค้าที่ถูกขนส่งผ่านประเทศ และสินค้าที่นำเข้าหรือส่งออกเป็นการชั่วคราว	1.41-1.44	คำแนะนำ	ปรับปรุงเพิ่มเติม
บทที่ 2 ระบบการค้า (trade system)				
13	ให้ยึดค่านิยมของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับศุลกากรจาก Revised Kyoto Convention ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้	2.3	คำแนะนำ	คงเดิม
14	องค์ประกอบของเขตแดนทางสถิติ (statistical territory) ให้ระบุอย่างชัดเจนว่าเมืองประกอบใดบ้างถูกรวมอยู่ในเขตแดนทางสถิติของประเทศ	2.3	คำแนะนำ	ใหม่
15	การนำเข้าซ้ำ (reimports) และส่งออกซ้ำ (reexports) ให้บันทึกรวมและจัดทำ code พิเศษแยก เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์	2.16 และ 2.18	คำแนะนำ	ใหม่
16	รหัสพิธีการศุลกากร (customs procedure codes) ให้เชื่อมโยงข้อมูลพิธีการศุลกากรกับชุดข้อมูลที่บันทึก เป็นรายธุรกรรม	2.19 และ 8.16	คำแนะนำ	ใหม่
17	ระบบการค้า: ให้ใช้ระบบการค้าทั่วไป (general trade system) ในการจัดทำสถิตินำเข้าและส่งออก หากใช้ระบบการค้าพิเศษ (special trade system) ให้จัดทำและประมาณค่าข้อมูลบนพื้นฐานของระบบการค้าทั่วไป	2.20 และ 2.28	คำแนะนำ	คงเดิม
บทที่ 3 การจัดจำแนกสินค้า (Commodity classifications)				
18	รหัส Harmonized System (HS codes) ให้ใช้ HS codes ในการจัดเก็บ จัดทำ และเผยแพร่สถิติ IMTS	3.11	คำแนะนำ	คงเดิม

ตาราง 1 คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010 (ต่อ)

ข้อ	คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010	ย่อหน้า	ข้อ	คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010
19	Standard International Trade Classification (SITC) ให้ใช้ SITC ในการเผยแพร่และวิเคราะห์ตามความต้องการของผู้ใช้	3.19	คำแนะนำ	ใหม่
บทที่ 4 การบันทึกมูลค่า (Valuation)				
20	มูลค่าทางสถิติ: ให้บันทึกมูลค่าทางสถิติของสินค้าทุกชนิดที่ใช้ในการจัดทำสถิติ ไม่ว่าสินค้านั้นจะถูกขาย แลกเปลี่ยน หรือให้เปล่า	4.1	คำแนะนำ	ปรับปรุงเพิ่มเติม
21	ข้อตกลง WTO เรื่องการบันทึกมูลค่า ให้ใช้ข้อตกลงของ WTO เป็นหลักในการกำหนดมูลค่า	4.4	คำแนะนำ	คงเดิม
22	มูลค่าทางสถิติของสินค้านำเข้าและส่งออก: ให้ใช้การมูลค่าแบบ FOB (Free on board) สำหรับสินค้าส่งออก และ CIF (Cost, Insurance, Freight) สำหรับสินค้านำเข้า และมีข้อส่งเสริมให้ประเทศคำนวณมูลค่าสินค้านำเข้าแบบ FOB อีกทางหนึ่งด้วย ไว้เป็นข้อมูลสนับสนุน	4.8	คำแนะนำ	ปรับปรุงเพิ่มเติม
23	การจัดทำข้อมูลค่าระวางสินค้า (freight) และค่าประกันภัย (insurance) ให้ประเทศที่จัดทำข้อมูลมูลค่าสินค้านำเข้าแบบ CIF อย่างเดียวเท่านั้น จัดทำข้อมูลค่าระวางสินค้า (freight) และค่าประกันภัย (insurance) แยกไว้ต่างหาก จนถึงระดับการจัดจำแนกสินค้าและประเทศละเอียดที่สุดเท่าที่เป็นไปได้	4.9	ข้อส่งเสริม	ปรับปรุงเพิ่มเติม
24	การคิดมูลค่าสินค้าประเภทพิเศษ: ให้ดำเนินการตามคำแนะนำเพิ่ม	4.15	คำแนะนำ	ปรับปรุงเพิ่มเติม
25	อัตราแลกเปลี่ยนเพื่อการแปลงสกุลเงิน: หากมีความจำเป็นต้องแปลงสกุลเงิน ให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่ประกาศโดยหน่วยงานระดับชาติที่มีอำนาจหน้าที่ เพื่อสะท้อนมูลค่าปัจจุบันของสกุลเงินที่ใช้ทำธุรกรรมเป็นมูลค่าตามสกุลเงินของประเทศที่รายงาน โดยให้ใช้อัตรา ณ เวลาที่นำเข้าหรือส่งออก	4.19	คำแนะนำ	คงเดิม
26	อัตราแลกเปลี่ยนเพื่อการแปลงสกุลเงิน: หากไม่มีข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยน ณ เวลาที่นำเข้าหรือส่งออก ให้ใช้ค่าเฉลี่ยของอัตราแลกเปลี่ยนในช่วงเวลาที่สั้นที่สุดที่สามารถใช้ได้	4.20	คำแนะนำ	คงเดิม
27	อัตราแลกเปลี่ยนทางการหลายอัตรา: หากมีอัตราแลกเปลี่ยนทางการหลายอัตรา ให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่ถูกใช้จริงสำหรับธุรกรรมนั้น ๆ	4.21	คำแนะนำ	คงเดิม

ตาราง 1 คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010 (ต่อ)

ข้อ	คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010	ย่อหน้า	ข้อ	คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010
บทที่ 5 การบันทึกจำนวน (Quantity measurement)				
28	การจัดทำและรายงานข้อมูลจำนวน: ให้จัดเก็บหรือประมาณ ตรวจสอบความถูกต้อง และรายงานข้อมูลจำนวน ตามมาตรฐานหน่วยนับจำนวนของ World Customs Organization (WCO) รวมถึงน้ำหนักสุทธิของธุรกรรมแต่ละรายการ	5.5	คำแนะนำ	ปรับปรุงเพิ่มเติม
29	ตัวคูณการแปลงจำนวน: ให้แสดงข้อมูลตัวคูณการแปลงจำนวนไปสู่มาตรฐาน WCO ไว้ใน metadata หากหน่วยที่ใช้แตกต่างจากมาตรฐาน WCO หรือแตกต่างจากที่กำหนดไว้ตาม HS Code 6 หลัก (subheadings)	5.5 (d)	คำแนะนำ	ปรับปรุงเพิ่มเติม
บทที่ 6 ประเทศคู่ค้า (Partner country)				
30	Country of origin ให้บันทึก country of origin ตามวิธีที่ระบุไว้ใน Revised Kyoto Convention	6.7	คำแนะนำ	คงเดิม
31	การบันทึกประเทศคู่ค้า (partner country) กรณีนำเข้าให้บันทึก country of origin กรณีส่งออกให้บันทึก country of last known destination	6.25	คำแนะนำ	คงเดิม
32	Country of consignment กรณีนำเข้าให้บันทึกเป็นประเทศคู่ค้าที่สอง (second partner country) ไว้คู่กับ country of origin กรณีส่งออกมีข้อส่งเสริมเพิ่มเติมตาม	6.26	คำแนะนำ	ปรับปรุงเพิ่มเติม
33	การคำนวณดุลการค้า ให้ใช้การนำเข้าตาม country of origin และส่งออกตาม country of last known destination	6.27	คำแนะนำ	ใหม่
34	เขตแดนเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า การจัดทำสถิติ IMTS จำแนกตามประเทศคู่ค้า ให้ยึดตามเขตแดนเศรษฐกิจเป็นหลัก	6.28	คำแนะนำ	ปรับปรุงเพิ่มเติม
บทที่ 7 รูปแบบการขนส่ง (Mode of transport)				
35	การจัดทำข้อมูลรูปแบบการขนส่ง: ให้จัดทำและเผยแพร่สถิติ IMTS ตามรูปแบบการขนส่ง ในระดับย่อยที่สุดของการจัดจำแนกสินค้า	7.1	คำแนะนำ	ใหม่
36	การบันทึกรูปแบบการขนส่ง: ให้บันทึกรูปแบบการขนส่ง ตามวิธีขนส่งที่ใช้เมื่อสินค้าเข้าหรือออกจากเขตแดนเศรษฐกิจของประเทศ	7.1	คำแนะนำ	ใหม่

ตาราง 1 คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010 (ต่อ)

ข้อ	คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010	ย่อหน้า	ข้อ	คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010
37	การจัดจำแนกรูปแบบการขนส่ง: ให้ระบุเนื้อหาของการจัดจำแนกให้ชัดเจน และมีข้อส่งเสริมให้ประเทศจัดจำแนกรูปแบบการขนส่ง	7.2-7.3	คำแนะนำ	ใหม่
บทที่ 8 กลยุทธ์การจัดทำข้อมูล (Data compilation strategies)				
38	การใช้ข้อมูลศุลกากร: ให้ใช้ข้อมูลศุลกากรเป็นแหล่งข้อมูลหลักและเป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้เป็นลำดับแรก (กรณีมีข้อมูลเดียวกันจากหลายแหล่ง)	8.2	คำแนะนำ	ใหม่
39	การระบุรหัสพิธีการศุลกากร (CPC) ให้ร่วมงานใกล้ชิดกับผู้เชี่ยวชาญของศุลกากร เพื่อให้กำหนด CPC ของธุรกรรมแต่ละรายการได้อย่างถูกต้อง	8.4	คำแนะนำ	ใหม่
40	การใช้ข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลศุลกากร (non-customs) ให้ใช้ข้อมูล non-customs เป็นข้อมูลสนับสนุนตามความจำเป็น เพื่อให้เกิดคัมรวมสินค้าที่สมบูรณ์ตาม IMTS ทั้งนี้ ให้ใช้ข้อมูล non-customs แทนข้อมูลศุลกากร เฉพาะเมื่อข้อมูลนั้นมีข้อได้เปรียบเชิงต้นทุนต่อการพัฒนาคุณภาพสถิติ IMTS	8.9	คำแนะนำ	ปรับปรุงเพิ่มเติม
41	การจัดเก็บข้อมูลแบบบูรณาการ: ในการใช้ข้อมูล non-customs เช่น การสำรวจสถานประกอบการ ให้ใช้วิธีจัดเก็บข้อมูลแบบบูรณาการ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลทะเบียนสถานประกอบการ และรหัสประจำตัวสถานประกอบการ เพื่อให้การจัดทำข้อมูลใช้ต้นทุนน้อยที่สุดและสร้างภาระน้อยที่สุดต่อสถานประกอบการ	8.11	คำแนะนำ	ใหม่
42	กลไกเชิงสถาบัน: ให้พิจารณาให้สำคัญกับการจัดการกลไกเชิงสถาบัน เพื่อจัดทำข้อมูลสถิติ IMTS ที่มีคุณภาพสูง และดำเนินการทบทวนการคุณภาพเป็นระยะ	8.17	คำแนะนำ	ใหม่
บทที่ 9 คุณภาพข้อมูลและ metadata (Data quality and metadata)				
43	การควบคุมคุณภาพอย่างเป็นระบบ: ให้ปฏิบัติตามแนวทางการควบคุมคุณภาพอย่างเป็นระบบ พัฒนามาตรฐาน และสร้างแนวทางการปฏิบัติที่ดี ที่ครอบคลุมทั้งเรื่องกลไกเชิงสถาบัน กระบวนการ และผลผลิตสถิติ	9.4	คำแนะนำ	ใหม่
44	มาตรฐานการจัดทำรายงานคุณภาพ: ให้พัฒนามาตรฐานในการจัดทำรายงานคุณภาพเป็นระยะ โดยครอบคลุมทั้งกระบวนการและผลผลิตสถิติ และตั้งอยู่บนหลักการและมาตรฐาน	9.5	คำแนะนำ	ใหม่

ตาราง 1 คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010 (ต่อ)

ข้อ	คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010	ย่อหน้า	ข้อ	คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010
45	ความถี่ของการจัดทำรายงานคุณภาพ: ให้จัดทำทุก 5 ปีเป็นอย่างน้อย หรือถี่ขึ้นหากมีการเปลี่ยนแปลงทางระเบียบวิธีหรือแหล่งข้อมูลที่สำคัญ	9.6	คำแนะนำ	ใหม่
46	เนื้อหาของรายงานคุณภาพ: ให้ใช้ชุดของตัวชี้วัดเชิงปริมาณและคุณภาพสำหรับสถิติ IMTS และ checklist ที่ครอบคลุมทั้งการจัดเก็บ การประมวลผล การเผยแพร่ เพื่อให้สามารถประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนของกระบวนการสถิติ และสามารถหาแนวทางการปรับปรุงคุณภาพที่เป็นไปได้	9.7	คำแนะนำ	ใหม่
47	มิติของมาตรฐานข้อมูล: เมื่อพัฒนากรอบการประเมินคุณภาพ ให้คำนึงถึงมิติคุณภาพดังต่อไปนี้ prerequisites of quality, relevance, credibility, accuracy, timeliness, methodological soundness, coherence and accessibility	9.10	คำแนะนำ	ใหม่
48	ตัวชี้วัดคุณภาพ: ให้กำหนดตัวชี้วัดคุณภาพตามเกณฑ์ดังนี้ 1) ตัวชี้วัดต้องครอบคลุมทุกมิติของมาตรฐานข้อมูล 2) ตัวชี้วัดตั้งอยู่บนระเบียบวิธีที่มั่นคง และ 3) สามารถตีความได้ง่ายทั้งจากผู้ใช้ภายในและภายนอก	9.15	คำแนะนำ	ใหม่
49	การเปรียบเทียบสถิติข้ามประเทศ: ให้ประเทศศึกษาการประเมินข้อมูลเป็นระยะ ระหว่างสองฝ่ายหรือหลายฝ่าย หรือดำเนินการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน	9.18	ข้อส่งเสริม	ปรับปรุงเพิ่มเติม
50	การจัดประเภท metadata ให้จัดทำ metadata ที่ครอบคลุมประเภทที่กำหนดไว้ใน ย่อหน้า 9.23 เป็นอย่างน้อย	9.23	คำแนะนำ	ใหม่
51	การให้ความสำคัญกับ metadata ให้มองว่าการจัดทำ metadata มีความสำคัญสูง และเป็นส่วนหนึ่งที่แยกขาดจากกันไม่ได้ของการเผยแพร่สถิติ IMTS	9.25	คำแนะนำ	ใหม่
บทที่ 10 การเผยแพร่ข้อมูล (Dissemination)				
52	กฎการรักษาความลับข้อมูล ให้ใช้ passive confidentiality (ดำเนินการเฉพาะเมื่อมีผู้ร้องเรียนว่าตัวเองอาจสูญเสียประโยชน์จากการเผยแพร่สถิติ IMTS) ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นได้ เว้นเสียแต่ว่าการใช้ active confidentiality (ริเริ่มการ suppress และ aggregate ข้อมูลโดยหน่วยสถิติเอง) มีแนวปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับอยู่แล้ว	10.3	คำแนะนำ	ใหม่

ตาราง 1 คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010 (ต่อ)

ข้อ	คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010	ย่อหน้า	ข้อ	คำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก IMTS 2010
53	การรายงานข้อมูลที่เป็นความลับ: ให้เปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับในระดับย่อยที่สุดถัดไปของการจัดจำแนกสินค้าหรือประเทศคู่ค้า ที่ข้อมูลที่เป็นความลับนั้น จะได้รับการคุ้มครองอย่างพอเพียง	10.3	คำแนะนำ	คงเดิม
54	การกำหนดวันเผยแพร่ข้อมูล: ให้ประกาศวันที่สถิติจะถูกเผยแพร่และถูกทบทวน โดยละเอียดล่วงหน้า	10.5	คำแนะนำ	ปรับปรุงเพิ่มเติม
55	การประกาศค่าประมาณล่วงหน้า: ให้พิจารณาความเป็นไปได้ของการประกาศค่าประมาณล่วงหน้าทันทีที่สิ้นสุดคาบเวลาอ้างอิง	10.8	ข้อส่งเสริม	ใหม่
56	นโยบายการทบทวนสถิติ: ให้พัฒนานโยบายการทบทวนสถิติ โดยให้สอดคล้องกับปฏิทินการเผยแพร่ข้อมูล	10.11	ข้อส่งเสริม	ปรับปรุงเพิ่มเติม
57	การเผยแพร่ข้อมูล: ให้ปฏิบัติต่อผู้ใช้ข้อมูลทุกรายโดยเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติกับกลุ่มผู้ใช้ระดับชาติหรือนานาชาติในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และใช้รูปแบบการเผยแพร่ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ได้ดีที่สุด	10.13	คำแนะนำ	ใหม่
บทที่ 11 หัวข้อเพิ่มเติม (Supplementary topics)				
58	External trade indices: ให้ผลิตและเผยแพร่ข้อมูล volume indices และ price หรือ unit value indices อย่างใดอย่างหนึ่งสำหรับการนำเข้าทั้งสิ้นและการส่งออกทั้งสิ้น รายเดือน รายไตรมาส และรายปี และให้คำนวณและเผยแพร่ดัชนีดังกล่าวตามกลุ่มสินค้าที่มีความสำคัญต่อประเทศ รายไตรมาส และรายปี เป็นอย่างน้อย	11.1	คำแนะนำ	คงเดิม
59	ข้อมูล seasonally adjusted ให้จัดทำและประกาศข้อมูล IMTS รายเดือนและรายไตรมาส ที่ถูก seasonally adjusted และให้ระบุข้อมูลเกี่ยวกับวิธี adjustment ที่ใช้ ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูล และอื่น ๆ ไว้ใน metadata	11.3-11.4	ข้อส่งเสริม	ปรับปรุงเพิ่มเติม
60	การเชื่อมโยง business และ trade statistics เข้าด้วยกัน: ให้บูรณาการข้อมูลทะเบียนการค้าและทะเบียนธุรกิจ และพัฒนาสู่ระบบการบูรณาการสถิติเศรษฐกิจ เพื่อการจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล	11.6	ข้อส่งเสริม	ใหม่

รายละเอียดคำอธิบายองค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบของ IMTS 2010 ถูกบรรจุไว้ในหัวข้อ 2.1 – 2.7 ของเอกสารฉบับนี้ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถแยกคำแนะนำและข้อส่งเสริมจากเนื้อความอื่นได้ง่ายขึ้น ส่วนที่เป็นคำแนะนำในข้อ 2.1-2.7 ของเอกสารฉบับนี้ จะใช้ลักษณะคำว่า “ประเทศควร.....” ในขณะที่ส่วนที่เป็นข้อส่งเสริม จะใช้ลักษณะคำว่า “ประเทศได้รับการส่งเสริมให้.....” อย่างไรก็ตาม คำแนะนำและข้อส่งเสริมที่ถูกกล่าวถึงในบทนี้ จะให้ความสำคัญกับคำแนะนำและข้อส่งเสริมหลัก ไม่ใช่คำแนะนำและข้อส่งเสริมทั้งหมดของ IMTS 2010 ผู้จัดทำสถิติสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทยจึงควรศึกษาเพิ่มเติมและอ้างอิงข้อมูลโดยตรงจากเอกสาร IMTS 2010 ต้นฉบับ

2.1 คຸ່ມรวมของสินค้าและเวลาบันทึก (Scope and Time of Recording)

การพิจารณาคຸ່มรวมของสินค้าและเวลาบันทึกตาม IMTS 2010 มีแนวปฏิบัติ 2 ประการ ได้แก่ แนวปฏิบัติทั่วไป และแนวปฏิบัติจำเพาะ โดยแนวปฏิบัติทั่วไปเป็นกฎที่กำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ สำหรับใช้กับสินค้าส่วนใหญ่ ส่วนแนวปฏิบัติจำเพาะจะถูกใช้สำหรับสินค้าบางประเภท ซึ่งหากใช้แนวปฏิบัติทั่วไปแล้วจะทำให้เกิดความไม่ชัดเจนด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น 1) สินค้ามีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว 2) ธุรกิจมีลักษณะเฉพาะตัวหรือความซับซ้อน และ 3) ข้อจำกัดในการจัดเก็บข้อมูล

2.1.1. แนวปฏิบัติทั่วไป (general guidelines)

ตามแนวปฏิบัติทั่วไปเกี่ยวกับคຸ່มรวมของสินค้าประเทศควรบันทึกสินค้าทุกรายการที่ถูกเพิ่มเข้าหรือถูกลดออกจากยอดสะสมของทรัพยากรเชิงวัตถุในประเทศ ผ่านการเข้า/ออกเขตแดนเศรษฐกิจของประเทศ

อย่างไรก็ตาม การค้าบางรายการที่อยู่ในคຸ່มรวม แต่ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำทางสถิติหรือหลักการ เป็นเหตุให้ไม่มีการบันทึกโดยตรงนั้น ประเทศได้รับการส่งเสริมให้ประมาณค่าการค้าดังกล่าว และบันทึกรวมไว้ในสถิติ หากหน่วยงานที่มีอำนาจด้านสถิติของประเทศพิจารณาแล้วว่ามีสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ

2.1.1.1. การเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของ (change of ownership)

ประเทศควรใช้การเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของเป็นเกณฑ์สำหรับบันทึกสินค้าบางรายการที่เป็นข้อยกเว้น หากแนวปฏิบัติทั่วไปไม่สามารถใช้ได้หรือไม่เพียงพอ การเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของสินค้าที่เข้าหรือออกเขตแดนเศรษฐกิจ ใช้คำนิยามเดียวกับ SNA 2008 และ BPM6 โดยนิยาม “การเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของ” ว่าเป็น การเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของทางเศรษฐกิจ และเป็นตัวแทนของการเพิ่มเข้าหรือลดออกจากยอดสะสมของทรัพยากรเชิงวัตถุในประเทศ อย่างไรก็ตาม สินค้าที่ใช้การเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของ อาจจะเป็นรายการที่ต้องถูกหักออกจากสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศตามแนวปฏิบัติจำเพาะในข้อ 2.1.2

ประเภทสินค้าที่ใช้การเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของเป็นเกณฑ์ในการบันทึก ได้แก่ เรือ อากาศยาน ดาวเทียมและเครื่องยิงดาวเทียม สายไฟ ท่อ สายสื่อสารใต้ทะเล และอุปกรณ์เคลื่อนที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของในขณะที่อยู่นอกประเทศพำนักของเจ้าของเดิม

2.1.1.2. เขตแดนเศรษฐกิจ (economic territory)

IMTS 2010 ใช้คำนิยามเขตแดนเศรษฐกิจตาม BPM6 โดยนิยาม “เขตแดนเศรษฐกิจ” ว่าเป็นพื้นที่ (ที่ไม่จำเป็นต้องติดต่อกันเป็นผืนเดียว) ที่อยู่ภายใต้การควบคุมทางเศรษฐกิจของรัฐบาลเดียว เขตแดนเศรษฐกิจของประเทศประกอบด้วยมิติของสถานที่ตั้งเชิงกายภาพและขอบเขตอำนาจศาล (legal jurisdiction) ดังนั้น ตาม IMTS 2010 สิ่งติดตั้งและเครื่องมือ (ไม่ว่าจะเคลื่อนที่ได้หรือไม่) ที่อยู่นอกดินแดนประเทศนั้น แต่มีผู้พำนักของประเทศนั้นเป็นเจ้าของและอยู่ภายใต้ขอบเขตอำนาจศาลของประเทศนั้น จะนับว่าเป็นส่วนหนึ่งของเขตแดนเศรษฐกิจของประเทศนั้น ตัวอย่างของสิ่งติดตั้งและเครื่องมือดังกล่าว เช่น แท่นขุดเจาะ เรือ อากาศยาน และสถานีวิจัย

2.1.1.3. เวลาบันทึก

ประเทศควรบันทึกเวลาที่สินค้าเข้าหรือออกจากเขตแดนเศรษฐกิจของประเทศ ในกรณีข้อมูลศุลกากร เวลาดังกล่าวมักถูกประมาณค่าโดยใช้วันที่สินค้าถูกสำแดงต่อศุลกากร (date of lodgment)

2.1.2. แนวปฏิบัติเฉพาะ (specific guidelines)

ประเทศควรบันทึกรวมสินค้าบางประเภท หักออกแต่บันทึกแยกสินค้าประเภท และหักออกสินค้าบางประเภทออกจากสถิติ IMTS โดยสินค้าแต่ละประเภทมีรายละเอียด ดังนี้

2.1.2.1. สินค้าที่แนะนำให้บันทึกรวมอยู่ในสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ

ตารางที่ 2 สินค้าที่แนะนำให้บันทึกรวมอยู่ในสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ

รายการ	คำนิยาม/คำอธิบาย
1. ทองคำที่ไม่ถือเป็นตัวเงิน	ทองคำที่เป็นสินค้าที่มีการซื้อขายโดยทั่วไป สามารถใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น อุตสาหกรรมเครื่องประดับ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมอื่นๆ เช่น การผลิตเครื่องประดับเพื่อใช้ในงานทันตกรรม เป็นต้น รวมทั้งมีไว้เพื่อเป็นการสะสมความมั่งคั่ง (store of wealth) ที่เรียกว่า สิ่งมีค่า (valuables)
2. ธนบัตร หลักทรัพย์ และเหรียญกษาปณ์ที่ไม่มีการหมุนเวียน	ธนบัตร หลักทรัพย์ และเหรียญกษาปณ์ที่ไม่มีการหมุนเวียน สิ่งเหล่านี้ถือเป็นสินค้าไม่ใช่รายการทางการเงิน
3. สินค้าที่มีการซื้อขายที่เป็นไปตามข้อตกลงแลกเปลี่ยน	สินค้าที่มีการซื้อขายที่เป็นไปตามข้อตกลงแลกเปลี่ยน สินค้าเหล่านี้เป็นสินค้าที่มีการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศโดยไม่มีการชำระเงินใด ๆ

ตารางที่ 2 สินค้าที่แนะนำให้บันทึกรวมอยู่ในสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ (ต่อ)

รายการ	คำนิยาม/คำอธิบาย
4. สินค้าที่มีการซื้อขายในบัญชีรัฐบาล	สินค้าที่มีการซื้อขายในบัญชีรัฐบาล สินค้าเหล่านี้เป็นสินค้าที่ข้ามพรมแดน อันเป็นผลมาจาก: • การทำธุรกรรมทางการค้าตามปกติของรัฐบาล • สินค้าภายใต้โครงการช่วยเหลือต่างประเทศของรัฐบาล (ไม่ว่าสินค้าจะถือเป็นการให้ทุนเงินกู้ การแลกเปลี่ยนหรือการโอนไปยังองค์กรระหว่างประเทศหรือไม่) และ • การชดเชยและการชดเชยค่าเสียหายจากสงคราม สินค้าเหล่านี้มีไว้สำหรับการใช้งานทางพลเรือนหรือทางทหารก็ได้
5. ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม รวมถึงความช่วยเหลือฉุกเฉิน	อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และสินค้าอื่นๆ ที่เข้าหรือออกจากประเทศภายใต้โครงการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมหรือเป็นความช่วยเหลือฉุกเฉิน ไม่ว่าจะจัดหาโดยรัฐบาล องค์กรพัฒนาเอกชน หรือองค์กรระหว่างประเทศ
6. สินค้าที่ใช้ทางการทหาร	สินค้าเพื่อใช้ทางการทหาร
7. สินค้าที่มาจากผู้เดินทางทุกประเภท รวมถึงคนงานที่ไม่มีถิ่นที่อยู่	สินค้าที่มาจากผู้เดินทางทุกประเภท รวมถึงคนงานที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ สินค้าดังกล่าวมักเรียกว่า “Shuttle trade”
8. สินค้าฝากขาย	สินค้าเหล่านี้เป็นสินค้าที่มีวัตถุประสงค์เพื่อขาย สินค้าฝากขายจะแตกต่างจากสินค้าที่ขนส่งผ่านประเทศหรือนำเข้า-ส่งออกชั่วคราว และสินค้าที่ฝากขายสามารถส่งคืนได้
9. สื่อไม่ว่าจะมีการบันทึกหรือไม่ก็ตาม	สื่อไม่ว่าจะมีการบันทึกหรือไม่ก็ตาม ควรรวมมูลค่าธุรกรรมเต็มจำนวนใน IMTS ยกเว้นสื่อพกพาสำหรับใส่ซอฟต์แวร์ที่ปรับแต่งเองหรือซอฟต์แวร์ที่เขียนขึ้นสำหรับลูกค้าเฉพาะรายหรือต้นฉบับในลักษณะใด ๆ ตามที่ระบุไว้
10. สินค้าเพื่อการแปรรูปโดยมีหรือไม่มี การเปลี่ยนกรรมสิทธิ์	สินค้าเพื่อการแปรรูปโดยมีหรือไม่มี การเปลี่ยนกรรมสิทธิ์ สินค้าเหล่านี้เป็นสินค้าที่ส่งออกหรือนำเข้ามาในประเทศ ภายใต้ข้อตกลงเฉพาะระหว่างฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อการปฏิบัติการเฉพาะ/การเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม สินค้าเหล่านี้นำเข้ามาภายใต้ขั้นตอนศุลกากรพิเศษ เช่น การแปรรูปภายในหรือการแปรรูปสินค้าสำหรับใช้ในบ้าน สินค้าที่เกิดจากการแปรรูปอาจถูกส่งออกไปยังประเทศผู้ส่ง ขายในประเทศที่แปรรูป หรือส่งไปยังประเทศที่สาม สินค้าที่รับหรือจัดส่งชั่วคราวและสินค้าสำหรับการซ่อมแซมและบำรุงรักษาไม่รวมอยู่ใน IMTS

ตารางที่ 2 สินค้าที่แนะนำให้บันทึกรวมอยู่ในสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ (ต่อ)

รายการ	คำนิยาม/คำอธิบาย
11.สินค้าที่ข้ามพรมแดนอันเป็นผลมาจากการทำธุรกรรมระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง	เป็นสินค้าในการทำธุรกรรมข้ามพรมแดนระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกันโดยความเป็นเจ้าของและ/หรือการควบคุม
12.สินค้าที่ส่งคืน	สินค้าที่ส่งคืนเนื่องจากคุณภาพไม่ดีหรือเป็นสินค้าผากขายที่ไม่ได้ขาย หากสินค้าที่ส่งออกถูกส่งคืนในภายหลัง ควรรวมสินค้าเหล่านั้นไว้ในการนำเข้าและระบุว่าเป็นการนำเข้าซ้ำเมื่อถูกส่งคืนในทำนองเดียวกัน สินค้าที่นำเข้าและส่งคืนในภายหลังควรรวมอยู่ในการส่งออกและระบุว่าเป็นการส่งออกซ้ำเมื่อถูกส่งคืน
13.ไฟฟ้า แก๊ส น้ำมัน และน้ำ	การขายและการซื้อไฟฟ้า แก๊ส น้ำมัน และน้ำระหว่างประเทศ
14.สินค้าที่ส่งหรือรับผ่านทางไปรษณีย์หรือบริการจัดส่ง	สินค้าที่ส่งหรือรับผ่านทางไปรษณีย์หรือบริการจัดส่ง การบันทึกรายละเอียดสินค้าทั้งหมดโดยรวมเป็นรายการเดียวถือว่าเหมาะสม แต่หากสินค้านั้นประกอบด้วยสินค้าสำคัญบางรายการ (มีน้ำหนักเบาและมีมูลค่าสูง) เช่น เพชร อัญมณี และสิ่งมีค่าอื่น ๆ สินค้าเหล่านั้นควรได้รับการบันทึกรายละเอียดของสินค้าอย่างเหมาะสมและชัดเจน
15.สินค้าที่มากับผู้ย้ายถิ่น	สินค้าที่มากับผู้ย้ายถิ่น เป็นสิ่งสำคัญสำหรับประเทศที่การย้ายถิ่นเกิดขึ้นในระดับที่มีนัยสำคัญ และผู้ย้ายถิ่นนำทรัพย์สินส่วนตัวด้วย บางประเทศ รวมเฉพาะส่วนที่ต้องเสียภาษีของสินค้าเหล่านี้ ในขณะที่บางประเทศใช้การกำหนดมูลค่าหรือปริมาณเป็นเกณฑ์สำหรับการรวมอยู่ใน IMTS
16.สินค้าที่ถ่ายโอนจากหรือไปยังองค์กรสำรองสินค้าคงคลัง ¹³	องค์กรสำรองสินค้าคงคลัง คือ องค์กรที่ดูแลสินค้าคงคลังบางอย่างและทำการขายหรือซื้อสินค้า เพื่อรักษาเสถียรภาพของอุปสงค์และอุปทานในตลาดโลก
17.สินค้าภายใต้สัญญาเช่าการเงิน	สินค้าภายใต้สัญญาเช่าการเงิน จากมุมมองทางเศรษฐกิจ ผู้เช่าภายใต้สัญญาเช่าการเงินถือได้ว่าเป็นเจ้าของโดยพฤตินัยเนื่องจากผู้เช่าได้รับสิทธิ ความเสี่ยง รางวัล และความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับสินค้า หากไม่สามารถระบุประเภทของสัญญาเช่าได้ ก็สามารถใช้ระยะเวลาของสัญญาเช่าเป็นข้อมูล

¹³ สินค้าคงคลังสำรอง (Buffer Stock) คือ สินค้าคงคลังจำนวนหนึ่งที่เก็บไว้เกินจากจำนวนหรือปริมาณที่เก็บไว้ตามรอบปกติเนื่องจากความต้องการสินค้าของลูกค้าหรือช่วงเวลารอคอย (Lead-time) ในการส่งสินค้านั้นมีความไม่แน่นอน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีสินค้าคงคลังสำรองไว้ในปริมาณที่เพียงพอกับการนำไปใช้ก่อน

ตารางที่ 2 สินค้าที่แนะนำให้บันทึกรวมอยู่ในสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ (ต่อ)

รายการ	คำนิยาม/คำอธิบาย
	เพื่อแสดงว่าสัญญาเช่านั้นเป็นสัญญาเช่าทางการเงิน (หนึ่งปีหรือมากกว่า) หรือสัญญาเช่าดำเนินงาน (น้อยกว่าหนึ่งปี)
18.เรือและเครื่องบิน	เรือและเครื่องบิน สิ่งเหล่านี้รวมอยู่บนพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของทางเศรษฐกิจระหว่างผู้มีถิ่นที่อยู่และผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ (รวมถึงการเช่าทางการเงิน) เนื่องจากเป็นการเพิ่มทรัพยากรของประเทศ เรือและเครื่องบินที่เกี่ยวข้องจะรวมอยู่ด้วยไม่ว่าจะเข้า/ออกจากเขตเศรษฐกิจของประเทศที่เกี่ยวข้อง หรือยังคงอยู่ในน่านน้ำระหว่างประเทศ หรือใช้ในเที่ยวบินระหว่างประเทศ
19.สินค้าที่จัดส่งไปยังหรือจัดส่งจากสถานที่ปฏิบัติงานนอกชายฝั่งที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจของประเทศผู้รวบรวม (จากหรือไปยังเขตเศรษฐกิจของประเทศอื่น)	สินค้าที่จัดส่งไปยังหรือจัดส่งจากสถานที่ปฏิบัติงานนอกชายฝั่งที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจของประเทศผู้รวบรวม (จากหรือไปยังเขตเศรษฐกิจของประเทศอื่น)
20.การจับปลา แร่ธาตุจากก้นทะเล และการกอบกู้	สินค้าเหล่านี้ได้จากเรือของประเทศผู้รวบรวมที่ทำเรือของประเทศอื่น หรือได้มาโดยเรือของประเทศผู้รวบรวมในทะเลหลวงจากเรือของประเทศอื่นที่อยู่ในอาณาเขต ควรบันทึกในกรณีที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจหรือสิ่งแวดล้อม
21.ภาชนะสำหรับบรรจุของ รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้บรรจุ ยืด รััด กัน กระแทก	ภาชนะสำหรับบรรจุของ รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้บรรจุ ยืด รััด กัน กระแทก - ได้มาจากเครื่องบินและเรือของประเทศที่ยอยู่นอกเขตเศรษฐกิจของประเทศผู้รวบรวม หรือจากเรือและเครื่องบินต่างประเทศภายในเขตเศรษฐกิจของประเทศนั้น หรือได้มาจากเรือและเครื่องบินต่างประเทศในท่าเรือของประเทศ และ - ถูกส่งไปยังเรือหรือเครื่องบินต่างประเทศในเขตเศรษฐกิจของประเทศผู้รวบรวม หรือโดยเรือหรือเครื่องบินประจำชาติแก่เรือหรือเครื่องบินต่างประเทศนอกเขตเศรษฐกิจของประเทศผู้รวบรวม หรือลงจอดในท่าเรือต่างประเทศจากเรือหรือเครื่องบินแห่งชาติ
22.ดาวเทียมและเครื่องยิง เครื่องยิงดาวเทียม หรือชิ้นส่วนของดาวเทียม	ดาวเทียมและเครื่องยิง เครื่องยิงดาวเทียม หรือชิ้นส่วนของดาวเทียม

ตารางที่ 2 สินค้าที่แนะนำให้บันทึกรวมอยู่ในสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ (ต่อ)

รายการ	คำนิยาม/คำอธิบาย
	• เครื่องยิงดาวเทียมผลิตในประเทศ A และขายให้กับประเทศ B เพื่อใช้งาน ธุรกิจนี้ควรบันทึกเป็นการส่งออกของประเทศ A และเป็นการนำเข้าของประเทศ B • ดาวเทียมถูกผลิตและปล่อยในประเทศ B ในนามของประเทศ A ดาวเทียมควรถือเป็นการส่งออกของประเทศ B (นำเข้าประเทศ A) เมื่อยิงหรือเมื่อมีการเปลี่ยนการควบคุมดาวเทียมจากประเทศ B ไปยังประเทศ A การยิงและกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องควรถือเป็นบริการที่ให้บริการโดยประเทศ B ไปยังประเทศ A หากดาวเทียม (และเครื่องยิง) ที่ย้ายไปยังและปล่อยจากประเทศอื่นโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงการเป็นเจ้าของจะไม่รวม อยู่ด้วย
23.สินค้าในพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	สินค้าในพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ คือ สินค้าที่ข้ามพรมแดนประเทศอันเป็นผลมาจากการทำธุรกรรมที่ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งรวมถึงสินค้าที่ส่งและชำระเงินผ่านทางอินเทอร์เน็ต
24.ของขวัญและการบริจาค	ของขวัญและการบริจาค สินค้าดังกล่าวควรรวมไว้ตามที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
25.สายไฟ ท่อ และสายสื่อสารใต้ทะเล	สายไฟ ท่อ และสายสื่อสารใต้ทะเล สิ่งเหล่านี้จะต้องรวมอยู่ด้วย หากถูกส่งจากประเทศหนึ่งไปติดตั้งในอีกประเทศหนึ่ง หากถูกส่งจากประเทศใดประเทศหนึ่งเพื่อติดตั้งในน่านน้ำสากล สิ่งเหล่านี้จะต้องถือเป็นการส่งออก/นำเข้าเฉพาะในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ระหว่างผู้มีถิ่นที่อยู่และผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่
26.สินค้ามือสอง	สินค้ามือสอง ซึ่งรวมถึงอุปกรณ์อุตสาหกรรมหรือสินค้าอุปโภคบริโภค (เช่น คอมพิวเตอร์หรือรถยนต์ที่ใช้แล้ว) รวมถึงภาชนะที่ใช้แล้วที่ข้ามพรมแดนภายใต้การเตรียม การรีไซเคิลเชิงพาณิชย์ (เช่น ขวดเปล่าสำหรับการรีไซเคิล)
27.ของเสียและเศษเหล็ก	ขยะและเศษซาก รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม จะรวมอยู่ด้วย หากมีมูลค่าทางการค้าเป็นบวก
28.อุปกรณ์เคลื่อนที่ที่เปลี่ยนกรรมสิทธิ์ขณะอยู่นอกประเทศที่เจ้าของเดิมอาศัยอยู่	อุปกรณ์ที่ถูกส่งจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งเพื่อใช้ชั่วคราวและเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (เช่น สำหรับงานก่อสร้าง การดับเพลิง การขุดเจาะนอกชายฝั่ง หรือการบรรเทาภัยพิบัติ)

ตารางที่ 2 สินค้าที่แนะนำให้บันทึกรวมอยู่ในสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ (ต่อ)

รายการ	คำนิยาม/คำอธิบาย
	แต่เปลี่ยนความเป็นเจ้าของ เช่น ผ่านทางของขั้วหรือการขายให้กับผู้อยู่อาศัยของประเทศนั้น
29.สินค้าที่ได้รับหรือส่งไปต่างประเทศโดยองค์กรระหว่างประเทศ	สินค้าที่ได้รับหรือส่งไปต่างประเทศโดยองค์กรระหว่างประเทศ สิ่งเหล่านี้รวมอยู่ในการนำเข้าของประเทศที่ได้รับสินค้าจากองค์กรดังกล่าวและในการส่งออกของประเทศที่ส่งสินค้าไปยังองค์กรเหล่านั้น

2.1.2.2. สินค้าที่แนะนำให้หักออกจากสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ

ตารางที่ 3 สินค้าที่แนะนำให้หักออกจากสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ

รายการ	คำนิยาม/คำอธิบาย
1. สินค้าที่ขนส่งผ่านประเทศ	สินค้าจะถูกพิจารณาว่าเป็นเพียงการขนส่งผ่านประเทศหนึ่งหาก • เข้าและออกจากประเทศผู้รวบรวมเพื่อจุดประสงค์ในการขนส่งไปยังประเทศอื่น • ไม่อยู่ภายใต้การระงับที่ไม่ได้เกิดจากการขนส่ง • สามารถระบุเมื่อเข้าและออกจากประเทศ
2. สินค้าที่อยู่ระหว่างทางหรืออยู่ระหว่างการถ่ายลำภายใต้กระบวนการทางศุลกากร	การถ่ายของจากยานพาหนะหนึ่งที่ขนส่งของเข้ามาในหนึ่ง ไปยังอีกยานพาหนะหนึ่งที่ขนส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร ภายใต้การควบคุมของศุลกากรในด้านศุลกากรแห่งเดียวกัน โดยมีจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของการขนส่งอยู่นอกราชอาณาจักร สินค้าควรได้รับการปฏิบัติเหมือนเป็นการขนส่งผ่านประเทศเท่านั้นและไม่รวมอยู่ใน IMTS
3. สินค้ารับเข้า/ส่งออกชั่วคราว	ให้พิจารณาว่าเป็นสินค้าที่รับเข้า/ส่งออกซึ่งอยู่ในประเทศผู้รับเป็นการชั่วคราว และสามารถส่งกลับคืนในสภาพเดิม (ยกเว้นการสึกหรอตามปกติ) สินค้าดังกล่าวรวมถึงอุปกรณ์จัดแสดงสำหรับงานแสดงสินค้าและนิทรรศการ งานศิลปะ ตัวอย่างทางการค้าและวัสดุอุปกรณ์การสอน สัตว์สำหรับเพาะพันธุ์ เพื่อโชว์หรือแข่ง รวมถึงบรรจุภัณฑ์ การขนส่งภาชนะและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง และอุปกรณ์ในการทำงานในบริเวณชายแดนโดยบุคคลที่อยู่ต่างประเทศ ในกรณีที่ขั้นตอนทางศุลกากรไม่ครอบคลุมการเคลื่อนย้ายสินค้า หน่วยสถิติควรกำหนดเกณฑ์สำหรับพิจารณาว่าเป็นการเคลื่อนย้ายสินค้าเพื่อการชั่วคราวหรือไม่

ตารางที่ 3 สินค้าที่แนะนำให้หักออกจากสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ (ต่อ)

รายการ	คำนิยาม/คำอธิบาย
4. ทองคำที่ถือเป็นตัวเงิน	ทองคำที่หน่วยงานทางการเงินมีกรรมสิทธิ์และถือเป็นสินทรัพย์สำรอง
5. ธนบัตร หลักทรัพย์ และเหรียญกษาปณ์ที่มีการหมุนเวียน	ธนบัตร หลักทรัพย์ และเหรียญกษาปณ์ที่มีการหมุนเวียน สิ่งเหล่านี้ถือเป็นสินทรัพย์ทางการเงิน และไม่รวมอยู่ใน IMTS
6. สินค้าที่ฝากส่งและออกนอกอาณาเขต	เป็นการเคลื่อนย้ายสินค้าระหว่างประเทศหนึ่งไปยังอาณาเขตของประเทศตนในต่างประเทศถือเป็นการส่งสินค้าภายในและควรได้รับการยกเว้น เช่น สินค้าของสถานทูต ฐานทัพ เป็นต้น
7. สินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงิน ที่มีการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ระหว่างผู้มีถิ่นที่อยู่และผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่โดยไม่ข้ามพรมแดน	สินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงินซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ระหว่างผู้มีถิ่นที่อยู่และผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่โดยไม่ข้ามพรมแดน ซึ่งรวมถึงที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง อุปกรณ์ และสินค้าคงเหลือ การโอนสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงินดังกล่าว ถือเป็นการดำเนินการทางการเงิน และไม่รวมอยู่ใน IMTS
8. สินค้าถือเป็นส่วนหนึ่งของการค้า (บริการ)	สินค้าถือเป็นส่วนหนึ่งของการค้า (บริการ) (Goods treated as part of trade in services) ประกอบด้วย • สินค้าที่มากับผู้เดินทางทุกประเภท รวมถึงคนงานที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ เพื่อการใช้งานของตนเองและขนส่งข้ามพรมแดนในจำนวนหรือมูลค่าไม่เกินกำหนดโดยกฎหมายของประเทศที่นำเข้า • หนังสือพิมพ์และวารสารที่ส่งให้กับสมัครสมาชิกโดยตรง • สินค้าที่จัดหาโดยและไปยังเขตปกครองของรัฐบาลต่างประเทศ เช่น สถานทูตและฐานทัพทหาร และองค์กรระหว่างประเทศที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจของอีกประเทศหนึ่ง • สื่อพกพาสำหรับใส่ซอฟต์แวร์ที่ปรับแต่งเองหรือซอฟต์แวร์ที่เขียนขึ้นสำหรับลูกค้าเฉพาะรายหรือต้นฉบับในลักษณะใด ๆ ตามที่ระบุไว้
9. สินค้าภายใต้คนกลางหรือตัวแทน	การซื้อสินค้าโดยผู้มีถิ่นที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจรวบรวมจากผู้ที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ แล้วขายต่อสินค้านี้ให้กับผู้ที่ไม่มีถิ่นที่อยู่รายอื่นในเวลาต่อมา โดยที่สินค้าไม่ได้อยู่กับคนกลางหรือตัวแทน หรือสินค้านอกเขตเศรษฐกิจของประเทศที่รวบรวม
10. สินค้าภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน	กรรมสิทธิ์ของสินค้านี้คงอยู่กับผู้ให้เช่าซึ่งมีหน้าที่ซ่อมแซมและบำรุงรักษาทรัพย์สิน ในกรณีที่ไม่มีข้อมูล ระยะเวลาของสัญญา

ตารางที่ 3 สินค้าที่แนะนำให้หักออกจากสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ (ต่อ)

รายการ	คำนิยาม/คำอธิบาย
	เช่าที่น้อยกว่าหนึ่งปี สามารถแสดงได้ว่าสัญญาเช่านั้นเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน
11.สินค้าสูญหายหรือถูกทำลายหลังจากออกจากเขตเศรษฐกิจของประเทศผู้ส่งออกและก่อนเข้าสู่เขตเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าที่ต้องการสินค้า	สินค้าเหล่านี้จะถูกแยกออกจากการนำเข้าของประเทศผู้นำเข้าที่ต้องการสินค้า (แต่ให้รวมเป็นการส่งออกของประเทศผู้ส่งออก) อย่างไรก็ตาม หากผู้นำเข้าได้กรรมสิทธิ์ในสินค้านี้แล้ว ควรรายงานมูลค่าของสินค้าเหล่านี้แยกไว้โดยประเทศผู้นำเข้าที่ต้องการสินค้า เพื่อใช้สำหรับปรับปรุงรายละเอียดของข้อมูลสินค้าสำหรับการจัดทำบัญชีประชาชาติและดุลการชำระเงิน
12.ดาวเทียมและเครื่องยิง เครื่องยิงดาวเทียม หรือชิ้นส่วนของดาวเทียมที่ย้ายไปยังและปล่อยจากประเทศอื่นโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงการเป็นเจ้าของ	หากเครื่องยิงดาวเทียมที่ผลิตในประเทศ A ถูกย้ายไปยังประเทศ B เพื่อยิงดาวเทียมโดยไม่มีการเปลี่ยนกรรมสิทธิ์ จะถือว่าการดำเนินงานภายในของประเทศ A ที่ไม่ก่อให้เกิดการค้าภายนอก (คล้ายกับเรือที่ออกไปและคงอยู่ในน่านน้ำระหว่างประเทศ) เครื่องยิงดาวเทียมดังกล่าวที่อยู่ในประเทศ B ควรถือเป็นการรับเข้าชั่วคราวและไม่รวมอยู่ในการนำเข้า การยิงดาวเทียมและกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องถือเป็นบริการที่ให้บริการโดยประเทศ B ไปยังประเทศ A
13.สินค้าที่ทำหน้าที่เป็นพาหนะขนส่ง	สินค้าประเภทนี้ประกอบด้วยรายการที่หลากหลาย ตั้งแต่ตู้คอนเทนเนอร์ที่ใช้ในการขนส่งสินค้าทางเรือไปจนถึงขบวนรถไฟที่ส่งคืนเพื่อเติมสินค้า
14.เนื้อหาที่จัดส่งทางอิเล็กทรอนิกส์	การจัดส่งทางอิเล็กทรอนิกส์ (เช่น การดาวน์โหลด การส่งอีเมล และการสตรีม) ของเนื้อหาใด ๆ (รวมถึงหนังสือออนไลน์ หนังสือพิมพ์และวารสาร ไดเร็กทอรีและรายชื่อผู้รับจดหมาย การดาวน์โหลด เสียงดนตรี เนื้อหาเสียงแบบสตรีม ภาพยนตร์และการดาวน์โหลดวิดีโออื่น ๆ เนื้อหาวิดีโอแบบสตรีม การดาวน์โหลดซอฟต์แวร์ระบบ การดาวน์โหลดแอปพลิเคชันซอฟต์แวร์ และเกมออนไลน์) จากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งจะไม่รวมอยู่ด้วย

2.1.2.3. สินค้าที่แนะนำให้หักออกจากสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ แต่ให้บันทึกแยกไว้ต่างหาก

ตารางที่ 4 สินค้าที่แนะนำให้หักออกจากสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ แต่ให้บันทึกแยกไว้ต่างหาก

รายการ	คำนิยาม/คำอธิบาย
1. สินค้าสำหรับการซ่อมแซมหรือการบำรุงรักษา	สินค้าข้ามแดนชั่วคราวเพื่อการซ่อมแซมหรือบำรุงรักษาในต่างประเทศ กิจกรรมดังกล่าวช่วยคืนสถานะหรือรักษาคุณภาพของสินค้า และไม่ส่งผลให้เกิดการสร้าง ผลิตภัณฑ์ใหม่ จึงไม่รวมอยู่ใน IMTS รวมถึงสินค้าที่นำเข้าหรือจัดส่งชั่วคราว และสินค้าสำหรับการแปรรูป การระบุสินค้าสำหรับการซ่อมแซมหรือบำรุงรักษาควรพิจารณาพร้อมกับผู้รวบรวมดุลการชำระเงิน
2. ของเสียและเศษเหล็ก ที่ไม่มีมูลค่า	ขยะและเศษซาก รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีมูลค่าทางการค้า ไม่รวมอยู่ใน IMTS แต่จะบันทึกไว้แยกต่างหาก
3. สินค้าเข้าหรือออกจากเขตเศรษฐกิจของประเทศอย่างผิดกฎหมาย	สินค้าเข้าหรือออกจากเขตเศรษฐกิจของประเทศอย่างผิดกฎหมาย อาจรวมถึงสินค้าที่ถูกกฎหมายแต่ลักลอบนำเข้า-ส่งออก การค้ายาเสพติดที่ถูกขโมย และการขนส่งสารเสพติดที่ผิดกฎหมาย การใช้หรือครอบครองสิ่งผิดกฎหมายในประเทศที่รวบรวมประเทศใดประเทศหนึ่งหรือทั้งสองประเทศ
4. สินค้าสูญหายหรือถูกทำลายหลังจากออกจากเขตเศรษฐกิจของประเทศผู้ส่งออกและก่อนเข้าสู่เขตเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าที่ต้องการสินค้า	สินค้าเหล่านี้จะถูกแยกออกจากการนำเข้าของประเทศผู้นำเข้าที่ต้องการสินค้า (แต่ให้รวมเป็นการส่งออกของประเทศผู้ส่งออก) อย่างไรก็ตาม หากผู้นำเข้าได้กรรมสิทธิ์ในสินค้าดังกล่าวแล้ว ควรรายงานมูลค่าของสินค้าเหล่านั้นแยกไว้โดยประเทศผู้นำเข้าที่ต้องการสินค้า เพื่อใช้สำหรับปรับปรุงรายละเอียดของข้อมูลสินค้าสำหรับการจัดทำบัญชีประชาชาติและดุลการชำระเงิน

2.2 ระบบการค้า (Trade System)

เขตแดนสถิติ (Statistical territory) คือ เขตแดนที่ใช้เป็นกรอบอ้างอิงในการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ของประเทศ ทั้งนี้ เขตแดนสถิติ อาจเป็นเขตแดนเดียวกันกับเขตแดนเศรษฐกิจ (economic territory) หรือเขตแดนศุลกากร (customs territory) อันหมายถึง เขตแดนที่ใช้เป็นกรอบอ้างอิงในจัดทำข้อมูลศุลกากร หรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับแหล่งข้อมูลและข้อจำกัดอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ประเทศควรระบุคำอธิบายของเขตแดนสถิติให้ชัดเจนในคำอธิบายข้อมูลของสถิติการค้า (สินค้า) ของประเทศ

การระบุเขตแดนสถิติของประเทศ อาจทำได้ด้วยการระบุองค์ประกอบของเขตแดนเศรษฐกิจที่อยู่ภายใต้เขตแดนสถิติของประเทศ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มักจะยึดตามกฎหมายศุลกากรของแต่ละประเทศ อย่างไรก็ตาม ประเทศควรยึดค่านิยมของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับศุลกากรจาก Revised Kyoto Convention ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ องค์ประกอบของเขตแดนเศรษฐกิจที่ควรระบุให้ชัดเจนว่าควรรวมอยู่ในเขตแดนสถิติของประเทศหรือไม่ มีดังนี้

- ก. เกาะ (Islands)
- ข. น่านน้ำอาณาเขต (Territorial waters)
- ค. ไหล่ทวีป (Continental shelf)
- ง. สิ่งติดตั้งและเครื่องมือนอกดินแดนหรือบนอวกาศ (Offshore and outer space installations and apparatus)
- จ. เขตปลอดอากรพาณิชย์ (Commercial free zones)
- ฉ. เขตปลอดอากรอุตสาหกรรม (Industrial free zones)
- ช. คลังสินค้าศุลกากร (Customs warehouses)
- ซ. เขตการนำเข้าชั่วคราวเพื่อการแปรรูป (Premises for inward processing)
- ณ. ดินแดนแทรกของผู้ประเทศผู้จัดทำสถิติที่อยู่ในดินแดนของประเทศอื่น (Territorial enclaves of the compiling country in other countries)
- ญ. ดินแดนส่วนแยก อันหมายถึง ดินแดนแทรกของประเทศอื่นที่อยู่ในดินแดนของประเทศผู้จัดทำสถิติ (Territorial exclaves, that is, enclaves of other countries in the compiling country)

ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับว่าองค์ประกอบของเขตแดนเศรษฐกิจองค์ประกอบใดบ้างถูกนับรวมอยู่ในเขตแดนสถิติของประเทศ ทำให้แต่ละประเทศอาจใช้ระบบการค้าทั่วไป (general trade system) หรือ ระบบการค้าพิเศษ (special trade system) ดังมีรายละเอียดตามข้อ 2.2.1 และ 2.2.2 ตามลำดับ

2.2.1. ระบบการค้าทั่วไป (general trade system)

ระบบการค้าทั่วไป จะถูกใช้เมื่อเขตแดนสถิติเป็นเขตแดนเดียวกันกับเขตแดนเศรษฐกิจ โดยควรมีองค์ประกอบเขตแดนเศรษฐกิจที่ ก. – ญ. ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเขตแดนสถิติ ภายใต้ระบบการค้าทั่วไปนั้น สินค้าทั้งหมดที่เข้าหรือออกจากเขตแดนเศรษฐกิจของประเทศ จะถูกบันทึกในสถิติการนำเข้าและส่งออกของประเทศการเคลื่อนย้ายสินค้าภายใต้ระบบการค้าทั่วไป เรียกว่า การนำเข้าทั่วไป (general imports) หรือการส่งออกทั่วไป (general exports)

2.2.1.1. การนำเข้าทั่วไป (general imports) ประกอบด้วย

2.2.1.1.1. การนำเข้า (imports) สินค้าต่างประเทศที่เข้าสู่ประเทศผ่านทางเขตเศรษฐกิจหลัก (free circulation area) เขตการนำเข้าชั่วคราวเพื่อการแปรรูป (premises for

inward processing) เขตปลอดอากรอุตสาหกรรม (industrial free zones) เขตคลังสินค้าศุลกากร (premises for customs warehousing) หรือ เขตปลอดอากรพาณิชย์ (commercial free zones)

2.2.1.1.2. การนำเข้าซ้ำ (re-imports) ผ่านทางเขตเศรษฐกิจหลัก (free circulation area) เขตการนำเข้าชั่วคราวเพื่อการแปรรูป (premises for inward processing) เขตปลอดอากรอุตสาหกรรม (industrial free zones) เขตคลังสินค้าศุลกากร (premises for customs warehousing) หรือ เขตปลอดอากรพาณิชย์ (commercial free zones) ทั้งนี้ การนำเข้าซ้ำ หมายถึง การนำเข้าสินค้าในประเทศ ที่ถูกบันทึกไว้ก่อนหน้านี้ในฐานะการส่งออก ประเทศควรแยกการบันทึกการนำเข้าซ้ำออกจากการนำเข้าทั้งหมด และควรจัดทำ code แยกต่างหาก สำหรับรายการนำเข้าซ้ำ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.1.2. การส่งออกทั่วไป (general exports) ประกอบด้วย

2.2.1.2.1. การส่งออก (exports) สินค้าในประเทศ ผ่านทางส่วนใดก็ได้ของเขตแดนสถิติ รวมถึงเขตปลอดอากร (free zones) และคลังสินค้าศุลกากร (customs warehouses)

2.2.1.2.2. การส่งออกซ้ำ (reexports) ผ่านทางส่วนใดก็ได้ของเขตแดนสถิติรวมถึง เขตปลอดอากร (free zones) และคลังสินค้าศุลกากร (customs warehouses) ทั้งนี้ การส่งออกซ้ำ หมายถึง การส่งออกสินค้าต่างประเทศ ที่ถูกบันทึกไว้ก่อนหน้านี้ในฐานะการนำเข้า ประเทศควรแยกการบันทึกการส่งออกซ้ำ ออกจากการส่งออกทั้งหมด และควรจัดทำรหัส (code) แยกต่างหาก สำหรับรายการส่งออกซ้ำ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

นอกจากนี้ ประเทศควรเชื่อมโยงข้อมูลพิธีการศุลกากรกับชุดข้อมูลที่บันทึก เป็นรายการธุรกรรม เพื่อให้สามารถแยกการนำเข้าซ้ำ และส่งออกซ้ำ จากการค้าประเภทอื่น ๆ ได้ เช่น สินค้าสำหรับการแปรรูป (goods for processing) การค้าสินค้าที่เกี่ยวข้องกัน (trade between related parties) และ สินค้าฝากขาย (goods on consignment) หากหน่วยที่จัดทำสถิติ IMTS ไม่ใช่หน่วยงานด้านศุลกากร ประเทศควรจัดทำข้อมูลพิธีการศุลกากรดังกล่าว รวมไว้ในชุดข้อมูลที่จัดทำโดยหน่วยงานศุลกากร

2.2.2. ระบบการค้าแบบพิเศษ (special trade system)

ระบบการค้าแบบพิเศษ จะถูกใช้เมื่อเขตแดนสถิติครอบคลุมเขตแดนเศรษฐกิจของประเทศเพียงบางส่วน หมายความว่าสินค้าบางส่วนไม่ถูกบันทึกในสถิติการนำเข้าและส่งออกของประเทศ ทั้งนี้ ประเทศอาจจะมีการใช้คำนิยามของระบบการค้าแบบพิเศษแบบเข้มงวด (strict) หรือผ่อนปรน (relaxed) โดยระบบการค้าแบบพิเศษแบบเข้มงวดจะถูกใช้เมื่อเขตแดนสถิติของประเทศมีเพียงเขตเศรษฐกิจหลัก (free circulation area) ในขณะที่ระบบการค้าแบบพิเศษแบบผ่อนปรนจะถูกใช้เมื่อเขตแดนสถิติของประเทศ รวมสินค้าที่เข้าหรือออกประเทศชั่วคราวเพื่อการแปรรูป (inward processing) และสินค้าที่เข้าและออกจาก industrial free zones

การใช้ระบบการค้าแบบพิเศษ จะทำให้คัมรวมของสถิติที่ประเทศจัดทำแคบลง เพราะสินค้าที่กำหนดตาม IMTS บางอย่างจะไม่ถูกจัดเก็บสถิติ และการใช้ระบบการค้าพิเศษมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละประเทศ ทำให้ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเปรียบเทียบสถิติระหว่าง

ประเทศ ประโยชน์ด้านการวิเคราะห์ และการจัดทำบัญชีประชาชาติ (national accounts) และดุลการชำระเงิน (balance of payments) ประเทศที่ยังคงใช้ระบบการค้าแบบพิเศษ จึงได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาแผนเพื่อปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบการค้าทั่วไป อย่างไรก็ตาม การปรับเปลี่ยนจากระบบการค้าแบบพิเศษมาเป็นระบบการค้าทั่วไป อาจเกิดขึ้นจริงได้ยากในบางประเทศ ประเทศที่จะใช้ระบบการค้าแบบพิเศษต่อไป จึง**ควร**จัดทำและประมาณค่าสถิติ ต่อไปนี้ รายปีและรายไตรมาสเป็นอย่างน้อย พร้อมจัดจำแนกได้ตามภูมิศาสตร์และตามประเภทสินค้า (เว้นเสียแต่ว่าการค้านั้นมีปริมาณน้อยมาก) ดังนี้

ก. หากใช้คำนิยามระบบการค้าแบบพิเศษแบบเข้มงวด ประเทศ**ควร**จัดทำสถิติสินค้าที่ถูกลำเลียงและส่งออกจากเขตคลังสินค้าศุลกากร (premises for customs warehousing) เขตการนำเข้าชั่วคราวเพื่อการแปรรูป (premises for inward processing) เขตปลอดอากรอุตสาหกรรม (industrial free zones) หรือเขตปลอดอากรพาณิชย์ (commercial free zones)

ข. หากใช้คำนิยามระบบการค้าแบบพิเศษแบบผ่อนปรน ประเทศ**ควร**จัดทำสถิติ สินค้าที่ถูกลำเลียงและส่งออกจากเขตคลังสินค้าศุลกากร premises for customs warehousing หรือเขตปลอดอากรพาณิชย์ (commercial free zones)

2.3 การจัดจำแนกประเภทสินค้า (Commodity Classifications)

การจัดจำแนกประเภทสินค้าโดยละเอียดจะทำให้สามารถระบุหรือรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่มีความสอดคล้องกันในระดับนานาชาติ เพื่อจุดประสงค์ด้านศุลกากร สถิติ การวิเคราะห์ และการเจรจาการค้า เนื่องจากความต้องการข้อมูลมีหลากหลายรูปแบบ ทำให้เกิดการจัดจำแนกสินค้าหลายประเภทที่มีความแตกต่างในรายละเอียดและเกณฑ์การจัดจำแนก อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการจัดจำแนกสินค้าประเภทต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันตามรายละเอียด

ด้วยความซับซ้อนของความต้องการพื้นฐานด้านศุลกากรและสถิติ ทำให้จำเป็นต้องมีการจัดจำแนกประเภทสินค้าโดยละเอียดซึ่งมีการจัดจำแนกแบบต่าง ๆ ได้แก่ Harmonized Commodity Description and Coding System (Harmonized System หรือ HS) รวมถึงส่วนขยายของ HS เช่น Combined Nomenclature ที่ใช้โดยประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นการจัดจำแนกประเภทสินค้าตามธรรมชาติของตัวสินค้า อย่างไรก็ตาม การจัดจำแนกประเภทสินค้าตาม HS อาจจะไม่ตอบโจทย์เสมอไป หากใช้เพื่อจุดประสงค์ในการวิเคราะห์ การจัดจำแนกที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์เชิงเศรษฐกิจ คือ Standard International Trade Classification (SITC) เนื่องจากมีการพิจารณาชั้นการผลิตและปัจจัยอื่น ๆ การจัดจำแนกโดยใช้ Broad Economic Categories (BEC) เป็นการจัดกลุ่มสินค้าตามการใช้งานสุดท้าย นอกจากนี้ ยังมีระบบการตั้งชื่อ (Nomenclatures) ประเภทอื่น ๆ ซึ่งมีเป้าหมายหลักในการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น Standard Industrial Classification of All Economic Activities (ISIC) ซึ่งจัดกลุ่มสินค้าตามอุตสาหกรรมหลักที่เป็นต้นกำเนิดของสินค้า Central Product Classification (CPC) มีการรวบรวมหลักการจัดจำแนกของ ISIC เข้ากับเกณฑ์ที่ใช้ใน HS

IMTS 2010 มีคำแนะนำว่า ประเทศควรใช้ Harmonized System (HS) ที่ระดับย่อยที่สุดเพื่อการจัดเก็บ จัดทำ และเผยแพร่สถิติ IMTS โดยประเทศได้รับการส่งเสริมให้ใช้เวอร์ชันล่าสุดของ HS นอกเหนือจาก HS ประเทศควรใช้ SITC เพื่อการเผยแพร่และวิเคราะห์ตามความต้องการของผู้ใช้

2.4 การบันทึกมูลค่า (Valuation)

2.4.1. มูลค่าทางสถิติ (Statistical value)

ประเทศควรบันทึกมูลค่าทางสถิติของสินค้าทุกรายการในการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศไม่ว่าสินค้านั้นจะถูกขาย แลกเปลี่ยน หรือให้เปล่า โดยการบันทึกมูลค่าทางสถิติมีแนวปฏิบัติจำเพาะที่ต้องพิจารณา ดังนี้

แหล่งข้อมูลสำคัญของการบันทึกมูลค่าทางสถิติ คือมูลค่าทางศุลกากร ซึ่งหมายถึงมูลค่าของสินค้าที่เจ้าหน้าที่ศุลกากรประเมินและบันทึก ตามระเบียบและกฎหมายของแต่ละประเทศ ซึ่งแนวทางของแต่ละประเทศอาจแตกต่างกันออกไป ทำให้หน่วยงานผู้จัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศจะต้องระมัดระวังและทำความเข้าใจมูลค่าศุลกากร เพื่อให้สามารถนำมูลค่าศุลกากรมาปรับหากมีความจำเป็น ในการบันทึกมูลค่าทางสถิติ

การบันทึกมูลค่าทางศุลกากร มีมาตรฐานสากลในการบันทึก คือ Agreement on Implementation of article VII of GATT 1994 หรือ WTO Agreement on Customs Valuation ประเทศควรใช้ข้อตกลงดังกล่าวเป็นหลักในการจัดทำสถิติ IMTS ภายใต้ข้อตกลงดังกล่าว การจัดทำมูลค่าทางศุลกากรของการนำเข้าและส่งออกโดยบางส่วนหรือทั้งหมด สามารถรวมหรือหักออกมูลค่าธุรกรรม เช่น

- ก. ค่าขนส่งของสินค้าที่ถูกนำเข้า ไปยังท่าขนส่ง
- ข. ค่าขนถ่าย และค่าจัดการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าที่ถูกนำเข้า ไปยังท่าขนส่งหรือสถานที่นำเข้า
- ค. ค่าประกันภัย

ทั้งนี้ ประเทศสามารถเลือกแนวทางการบันทึกมูลค่าได้ 2 แนวทาง คือมูลค่าแบบ free on board (FOB) หรือมูลค่าแบบ cost, insurance, freight (CIF) โดยมูลค่าแบบ FOB จะนับรวมมูลค่าธุรกรรมของสินค้าและมูลค่าของบริการในการส่งสินค้าไปยังพรมแดนของประเทศผู้ส่งออก ในขณะที่มูลค่าแบบ CIF จะนับรวมมูลค่าแบบ FOB (มูลค่าธุรกรรมของสินค้าและมูลค่าของบริการในการส่งสินค้าไปยังเขตแดนของประเทศผู้ส่งออก) รวมกับมูลค่าของบริการในการส่งจากพรมแดนของประเทศผู้ส่งออกไปยังพรมแดนของประเทศผู้นำเข้า

เพื่อเพิ่มความสามารถในการเปรียบเทียบกันได้ของสถิติระหว่างประเทศ และหลังจากที่พิจารณาความต้องการในการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้ข้อมูลประโยชน์เชิงพาณิชย์ และแนวทางในการรายงานสถิติของประเทศส่วนใหญ่แล้ว IMTS 2010 มีคำแนะนำว่า ประเทศควรบันทึกมูลค่าเชิงสถิติของสินค้าส่งออก

โดยใช้มูลค่าแบบ FOB และประเทศ**ควร**บันทึกมูลค่าเชิงสถิติของสินค้านำเข้าโดยใช้มูลค่าแบบ CIF นอกจากนี้ ประเทศ**ได้รับการส่งเสริม**ให้บันทึกมูลค่าเชิงสถิติของสินค้านำเข้าโดยใช้มูลค่าแบบ FOB ไว้เป็นข้อมูลประกอบด้วย

การบันทึกมูลค่าเชิงสถิติของธุรกรรมระหว่างประเทศบางรายการ มีความยากในการประเมินมูลค่าของสินค้าที่เกี่ยวข้อง อันเป็นเหตุมาจากความซับซ้อนของธุรกรรมและลักษณะพิเศษเฉพาะตัวของสินค้า เหล่านั้น บางรายการธุรกรรมอาจไม่มีความจำเป็นต้องบันทึกมูลค่าโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกรรมและไม่มีการเคลื่อนย้ายของสกุลเงินหรือสินเชื่อ แม้กระนั้น สินค้าทุกประเภทยังต้องมีการบันทึกมูลค่าเชิงสถิติตาม WTO Agreement on Customs Valuation และ IMTS 2010 โดยมีคำแนะนำเพิ่มเติม ดังนี้

- ก. ธนบัตร หลักทรัพย์ และเหรียญกษาปณ์ที่ไม่มีการหมุนเวียน **ควร**มีการบันทึกมูลค่าตามมูลค่าธุรกรรมของกระดาษใช้ที่พิมพ์ หรือโลหะที่ใช้ผลิต ไม่ใช่มูลค่าที่ตราไว้
- ข. สื่อไม่ว่าจะมีการบันทึกหรือไม่ก็ตาม **ควร**บันทึกมูลค่าธุรกรรมเต็มจำนวน (และไม่ใช้มูลค่าของอุปกรณ์สื่อที่ยังไม่ได้บันทึก เช่น ดิสก์เปล่า ซีดีเปล่า กระดาษเปล่า)
- ค. ไฟฟ้า แก๊ส น้ำมัน และน้ำ **ควร**บันทึกมูลค่าสุทธิ โดยปราศจากมูลค่าการส่งที่ไม่ได้ถูกรวมอยู่ในการคำนวณมูลค่าแบบ FOB หรือ CIF และประเทศควรใช้ข้อมูลมูลค่าที่ได้รับโดยตรงจากผู้ขายหรือผู้ซื้อ
- ง. สินค้าภายใต้สัญญาเช่าการเงิน (Financial lease) **ควร**บันทึกมูลค่าสินค้าตามมูลค่าการซื้อขายสินค้าที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน และควรหักออกมูลค่าของบริการที่ถูกมอบภายใต้สัญญา เช่น การอบรม การดูแลรักษา และค่าบริการเพิ่มเติม หากสินค้าเป็นสินค้าที่มักไม่มีการซื้อขายให้ยึดแนวปฏิบัติทั่วไปของการบันทึกมูลค่า
- จ. สินค้าเพื่อการแปรรูปไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของหรือไม่ (Goods for Processing with or without Change of Ownership) แม้ว่าสินค้านี้ดังกล่าวไม่มีการบันทึกมูลค่าเชิงธุรกรรม แต่**ควร**ใช้วิธีตาม WTO Agreement on valuation เพื่อการบันทึกมูลค่าเชิงสถิติ โดยให้บันทึกมูลค่าเต็ม (full gross value) ของสินค้านั้น
- ฉ. สินค้าส่งคืน หากสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ **ควร**บันทึกมูลค่าตามมูลค่าธุรกรรมดั้งเดิม โดยกรณีของสินค้าส่งคืน เป็นกรณีเดียวของการนำเข้าซ้ำ และส่งออกซ้ำที่ให้บันทึกมูลค่าตามธุรกรรมดั้งเดิม ในกรณีอื่น ๆ ของการนำเข้าซ้ำและส่งออกซ้ำให้บันทึกมูลค่าธุรกรรมตามปกติของสินค้าอื่น ๆ
- ช. สินค้าขายพร้อมกับบริการ (goods bundled with services) มูลค่าเชิงสถิติของสินค้าที่มาพร้อมกับบริการ **ควร**บันทึกเฉพาะมูลค่าของสินค้า และหักออกมูลค่าของบริการ ยกเว้นว่ามูลค่าบริการนั้น เป็นมูลค่าตามการคิดมูลค่าแบบ FOB หรือ CIF

2.5 การบันทึกจำนวน (Quantity Measurement)

ข้อมูลจำนวนเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดทำนโยบายภาครัฐและการวิเคราะห์หลายประเภท เช่น การวางแผนโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม การจัดทำข้อมูลวิเคราะห์ด้านพลังงาน เกษตร และอื่น ๆ การประเมินผลกระทบของการค้าระหว่างประเทศต่อสิ่งแวดล้อม การตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกมูลค่า และการจัดทำดัชนีการค้า

หน่วยนับจำนวน (Units of Quantity) เป็นข้อมูลลักษณะทางกายภาพของสินค้า เนื่องจากข้อมูลจำนวนเป็นข้อมูลที่ปราศจากปัญหาการประเมิน(มูลค่า)ที่พบในการบันทึกมูลค่า ข้อมูลจำนวนจึงเป็นตัวชี้วัดการเคลื่อนย้ายสินค้านี้ระหว่างประเทศที่เชื่อถือได้ การบันทึกข้อมูลจำนวนอย่างถูกต้องจะช่วยเพิ่มความสามารถในการเปรียบเทียบของข้อมูลระหว่างประเทศ

หน่วยนับจำนวนตามมาตรฐาน ที่ถูกกำหนดโดย World Customs Organization (WCO) ในปี ค.ศ. 1995 มีดังนี้

ตารางที่ 5 หน่วยนับจำนวนตามมาตรฐาน

ข้อมูลจำนวน	หน่วยนับจำนวน
น้ำหนัก	กิโลกรัม (kg) กะรัต (carat)
ความยาว	เมตร (m)
พื้นที่	ตารางเมตร (m ²)
ปริมาตร	ลูกบาศก์เมตร (m ³) ลิตร (l)
พลังงานไฟฟ้า	1,000 กิโลวัตต์-ชั่วโมง (1,000 kWh)
จำนวน (หน่วย)	ชิ้น/รายการ (u) คู่ (2u) โหล (12u) 1,000 ชิ้น/รายการ (1,000u) แพ็คเกจ (u (set/pack))

ในคำแนะนำของ WCO จะมีหนึ่งในหน่วยนับจำนวนที่ปรากฏด้านบน ถูกระบุไว้สำหรับ HS Code 6 หลัก (HS six-digit subheadings) แต่ละรายการ ประเทศควรจัดเก็บหรือประมาณ ตรวจสอบความถูกต้องและรายงานข้อมูลจำนวน ตามมาตรฐานหน่วยนับจำนวนของ WCO รวมถึงน้ำหนักสุทธิของธุรกรรมแต่ละรายการ มีรายละเอียดดังนี้

1. ประเทศควรใช้มาตรฐานหน่วยนับจำนวนของ WCO ในการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศบนพื้นฐานของ HS

2. ในกรณีที่ HS subheadings มีหน่วยมาตรฐานที่ไม่ใช่น้ำหนัก ประเทศควรจัดทำและรายงานข้อมูลน้ำหนักสุทธิด้วย
3. ข้อมูลจำนวนน้ำหนักควรรายงานบนพื้นฐานของน้ำหนักสุทธิ อย่างไรก็ตาม หากมีเพียงข้อมูลน้ำหนักรวม ให้บันทึกด้วยและใช้ข้อมูลดังกล่าวในการประมาณค่าจำนวนน้ำหนักสุทธิ
4. ประเทศที่ใช้หน่วยนับจำนวนอื่นใด ที่ไม่ใช่หน่วยนับจำนวนมาตรฐานของ WCO ควรระบุตัวคูณการแปลงจำนวน (conversion factors) ไว้ในคำอธิบายข้อมูลด้วย

2.6 ประเทศคู่ค้า (Partner Country)

ประเทศคู่ค้ามีหลายลักษณะ โดย IMTS 2010 ได้กล่าวถึงลักษณะของประเทศคู่ค้าของประเทศผู้จัดทำสถิตินำเข้า/ส่งออก พร้อมคำอธิบาย ไว้ดังนี้

ตารางที่ 6 คำอธิบายลักษณะของประเทศคู่ค้า

นำเข้า (Import)	ส่งออก (Exporter)
1. country of purchase ประเทศที่ผู้ขายสินค้า (seller) พำนักอยู่	1. country of sale ประเทศที่ผู้ซื้อสินค้า (purchaser) พำนักอยู่
2. country of consignment ประเทศที่สินค้าถูกส่งออกมายังประเทศผู้นำเข้า โดยที่ไม่มีธุรกรรมเชิงพาณิชย์หรือการดำเนินการอื่นที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมายของสินค้าเกิดขึ้นในประเทศคั่นกลาง (intermediate country) หากก่อนถึงประเทศผู้นำเข้า สินค้ามีการเข้าสู่หลายประเทศที่อาจมีธุรกรรมเชิงพาณิชย์และการดำเนินการอื่นดังกล่าวเกิดขึ้น ให้นับว่าประเทศคั่นกลางประเทศสุดท้ายที่มีธุรกรรมเชิงพาณิชย์และการดำเนินการอื่นดังกล่าวเกิดขึ้น เป็น country of consignment	2. country of consignment ประเทศที่ประเทศผู้ส่งออกส่งสินค้าไปยัง โดยที่ไม่มีธุรกรรมเชิงพาณิชย์หรือการดำเนินการอื่นที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมายของสินค้าเกิดขึ้นในประเทศคั่นกลาง (intermediate country) (เท่าที่ทราบ ณ เวลาส่งออก) หากมีประเทศคั่นกลางหลายประเทศ ให้นับว่าประเทศคั่นกลางประเทศแรกหลังสินค้าถูกส่งจากประเทศผู้ส่งออก เป็น country of consignment
3. country of shipment ประเทศที่สินค้าถูกจัดส่ง (shipped) โดยไม่ต้องคำนึงว่ามีธุรกรรมเชิงพาณิชย์หรือการดำเนินการอื่นที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมายเกิดขึ้น หลังจากสินค้าถูกส่งแล้วหรือไม่ (ในกรณีที่ไม่มีธุรกรรมและการดำเนินการอื่นดังกล่าวเกิดขึ้น หลังจากสินค้าถูกส่ง country of shipment จะเป็นประเทศเดียวกับ country of consignment)	3. country of shipment ประเทศที่สินค้าถูกจัดส่ง (shipped) โดยไม่ต้องคำนึงว่ามีธุรกรรมเชิงพาณิชย์หรือการดำเนินการอื่นที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมายเกิดขึ้น หลังจากสินค้าถูกส่งแล้วหรือไม่

ตารางที่ 6 คำอธิบายลักษณะของประเทศคู่ค้า (ต่อ)

นำเข้า (Import)	ส่งออก (Exporter)
4. country of origin country of origin ถูกกำหนดด้วยกฎแห่งต้นกำเนิด (Rules of Origin) ที่กำหนดโดยแต่ละประเทศ โดยทั่วไปกฎแห่งต้นกำเนิด มักประกอบด้วย 2 เกณฑ์พื้นฐาน ได้แก่ 1) เกณฑ์ของประเทศที่สินค้าถูกผลิตทั้งหมด (ได้มา) ในประเทศนั้น กรณีที่มีประเทศเพียงประเทศเดียวถูกพิจารณาเป็นต้นกำเนิด 2) เกณฑ์ของประเทศที่เกิดการแปรสภาพอย่างเพียงพอ (Substantial Transformation) กรณีมีสองประเทศขึ้นไปมีส่วนร่วมในการผลิตสินค้า	4. country of last known destination ประเทศสุดท้ายที่สินค้าจะถูกส่งไปถึง (ไกลที่สุดเท่าที่ทราบ ณ เวลาส่งออก) โดยไม่คำนึงว่าประเทศแรกที่สินค้าจะถูกส่งไปถึงคือประเทศใด และไม่ต้องคำนึงว่าในระหว่างทางก่อนถึงประเทศสุดท้ายดังกล่าวนั้น อาจมีธุรกรรมเชิงพาณิชย์หรือการดำเนินการอื่นที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมายเกิดขึ้นหรือไม่
	5. country of consumption ประเทศที่คาดว่าจะเกิดการบริโภคสินค้า หรือประเทศที่สินค้าจะถูกใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต

การจัดเก็บข้อมูลประเทศคู่ค้า ตามคำนิยามประเทศคู่ค้าลักษณะต่าง ๆ ตามตารางด้านบน นั้น มีประโยชน์และข้อจำกัดแตกต่างกันออกไปในแต่ละลักษณะ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลแหล่งกำเนิดของสินค้านำเข้าเป็นข้อมูลสำคัญของการวิเคราะห์นโยบายการค้าและการวิเคราะห์เชิงเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการวิเคราะห์ดังกล่าวเป็นงานหลักของสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ ดังนั้น IMTS 2010 จึงมีคำแนะนำ ดังนี้

ก. กรณีนำเข้า ประเทศ**ควร**บันทึก **country of origin** เป็นประเทศคู่ค้า

ข. กรณีส่งออก ประเทศ**ควร**บันทึก **country of last known destination** เป็นประเทศคู่ค้า

ทั้งนี้ เนื่องจากสถิติการนำเข้าและส่งออกที่จัดทำบนพื้นฐานของ country of origin และ country of last known destination นั้น มักจะไม่สามารถใช้เปรียบเทียบระหว่างประเทศได้ ดังนั้น เพื่อให้ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบกันได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาการประนีประนอมข้อมูลระหว่างประเทศได้ จึงแนะนำให้ กรณีนำเข้า ประเทศ**ควร**บันทึก **country of consignment** เป็นประเทศคู่ค้าที่สอง (second partner country) ไว้คู่กับ country of origin ส่วนกรณีส่งออก ประเทศ**ได้รับการส่งเสริม**ให้บันทึก **country of consignment** ตามความต้องการและสถานการณ์ของแต่ละประเทศ

การคำนวณดุลการค้าในบริบทของการวิเคราะห์สถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ ประเทศ**ควร**ใช้ข้อมูลนำเข้าตาม country of origin และข้อมูลการส่งออกตาม country of last known

destination ทั้งนี้ สำหรับจุดประสงค์อื่น ๆ เช่น การจัดทำดุลการชำระเงิน การศึกษาเพื่อความยืดหยุ่นของข้อมูล อาจมีการใช้ข้อมูลประเทศคู่ค้าลักษณะอื่นที่แตกต่างออกไป

ในการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศตามประเทศคู่ค้า ประเทศควรยึดเขตแดนเศรษฐกิจของประเทศเป็นพื้นฐาน นอกจากนี้ ประเทศได้รับการส่งเสริมให้ใช้มาตรฐานรหัสประเทศและพื้นที่เพื่อการจัดทำสถิติ (standard country or area codes for statistical use) ขององค์การสหประชาชาติ เป็นแนวทางในการระบุตัวตนประเทศคู่ค้า

2.7 รูปแบบการขนส่ง (Mode of Transport)

การจัดทำข้อมูลการค้าตามรูปแบบการขนส่ง มีความสำคัญในหลายจุดประสงค์ของการนำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศไปใช้ เช่น การตรวจสอบดูแลเส้นทางการค้าระหว่างประเทศ การจัดทำนโยบายคมนาคม และการประเมินผลกระทบของการค้าต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้ ประเทศควรจัดทำและเผยแพร่สถิติ การค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศตามรูปแบบการขนส่ง ในระดับย่อยที่สุดของการจัดจำแนกสินค้า บันทึกรูปแบบการขนส่งเป็นมิติข้อมูลแยก เพื่อใช้ประโยชน์ด้านการจัดการคมนาคม และการวิเคราะห์อื่นๆ

นอกจากนี้ ประเทศควรบันทึกรูปแบบการขนส่งตามวิธีขนส่ง (means of transport) ที่ใช้เมื่อสินค้าเข้าหรือออกจากเขตแดนเศรษฐกิจของประเทศ หากมีการบันทึกรูปแบบการขนส่งที่แตกต่างออกไปจากคำแนะนำนี้ ให้ระบุไว้ให้ชัดเจนในคำอธิบายข้อมูล

เพื่อให้ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบกันได้ระหว่างประเทศให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ประเทศได้รับการส่งเสริมให้ใช้ประเภทหลักของการขนส่ง โดยใช้รหัสในระดับ 1 หลัก ในการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ หากประเทศมีความต้องการทราบวิธีการขนส่งในระดับที่ละเอียดมากขึ้นสามารถใช้รหัสย่อยในระดับ 2-3 หลัก ในการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ ตามรูปแบบการจัดจำแนกการขนส่ง แสดงดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 รูปแบบการจัดจำแนกการขนส่ง

รหัส			คำอธิบาย	Explanatory
1 หลัก	2 หลัก	3 หลัก		
1			ทางอากาศ	Air
2			ทางน้ำ	Water
	21		ทางทะเล	Sea
	22		ทางน้ำในแผ่นดิน	Inland Waterway
3			ทางบก	Land
	31		ทางรางรถไฟ	Railway
	32		ทางถนน	Road
4			มิได้จัดจำแนกไว้ที่อื่น	Not elsewhere classified
	41		ท่อและสายเคเบิล	Pipelines and Cables
		411	ท่อ	Pipelines

ตารางที่ 7 รูปแบบการจัดจำแนกการขนส่ง

รหัส			คำอธิบาย	Explanatory
1 หลัก	2 หลัก	3 หลัก		
		412	สายเคเบิล	Cables
	42		พัสดุไปรษณีย์ จดหมาย หรือ พัสดุ พกพา	Postal consignments, mail or courier shipments
	43		สินค้าที่ขับเคลื่อนด้วยตนเอง	Self-propelled goods
	44		อื่น ๆ	Other

ตามความต้องการของประเทศและตามการจัดจำแนกรูปแบบการขนส่งตามตารางข้างต้น ประเทศอาจเลือกจัดทำข้อมูลรูปแบบการขนส่ง ในระดับ 1 หลัก 2 หลัก หรือ 3 หลัก หรือสร้างหลักเพิ่มเติมขึ้นอีกก็ได้ โดยการจัดจำแนกข้างต้นไม่ได้มีจุดประสงค์เพื่อจำกัดความยืดหยุ่นในการบันทึกรูปแบบการขนส่งที่ละเอียดตามความต้องการของประเทศ อย่างไรก็ตาม ประเทศควรระบุให้ชัดเจนว่ามีการใช้การบันทึกการจัดจำแนกรูปแบบการขนส่งประเภทใดบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรระบุว่าการขนส่งทางไปรษณีย์และบริษัทขนส่ง ถูกรวมอยู่หรือแยกออกจากการขนส่งหลัก 3 ประเภท (ทางอากาศ ทางน้ำ และทางบก) สำหรับการขนส่งประเภท 44 อื่น ๆ จะถูกใช้เมื่อข้อมูลที่มีอยู่ไม่สามารถเข้ากับประเภทการขนส่งใด ๆ ได้

บทที่ 3

การประมวลผลข้อมูล IMTS ในระยะเริ่มต้นของประเทศไทย

3.1 แหล่งข้อมูลสำหรับการประมวลผล

ตามมาตรฐาน IMTS 2010 ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลสำหรับการประมวลผลสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ โดยมาจาก 2 แหล่ง ดังนี้

3.1.1. ข้อมูลจากบันทึกทางศุลกากร (Customs Records)

กรมศุลกากรในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยมาตรการทางศุลกากรและข้อมูลการค้าระหว่างประเทศ ปัจจุบันกรมศุลกากรได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและพัฒนากระบวนการให้บริการพิธีการศุลกากรจากรูปแบบเอกสารมาเป็นรูปแบบระบบพิธีการศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์ แบบไร้เอกสาร (TCES : Thai Customs Electronic Systems) เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า และเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและการส่งออกสินค้า

ขั้นตอนการผ่านพิธีการศุลกากรเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการสำแดงเอกสารแบบฟอร์มใบขนสินค้าที่สะท้อนถึงการเคลื่อนย้ายทางกายภาพของสินค้าข้ามพรมแดน ทั้งการส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักรหรือการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร

ข้อสังเกต ข้อมูลจากบันทึกทางกรมศุลกากรนั้นมีการจัดทำและรวบรวมไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอากรจากการนำสินค้าเข้าและส่งออก ไม่ว่าจะโดยทางอากาศ ทางน้ำ หรือทางบก รวมถึงเพื่อกำหนดนโยบายอัตราภาษีและการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศและประชาชน โดยภาษีศุลกากรนั้นถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญอย่างหนึ่งของรัฐบาลที่นำมาใช้พัฒนาประเทศ ไม่ได้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ข้อมูลจากบันทึกทางศุลกากรไม่สอดคล้องกับแนวคิดและคำจำกัดความตามที่ระบุไว้ใน International Merchandise Trade Statistics Concepts and Definitions 2010¹⁴ หรือ Balance of Payments and International Investment Position Manual¹⁵ หรือ System of National Accounts 2008¹⁶ เพื่อให้สามารถใช้ข้อมูลจากบันทึกทางศุลกากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้จัดทำสถิติการค้าจำเป็นต้องเข้าใจระบบและขั้นตอนของศุลกากร

¹⁴ ดูเพิ่มเติม : [https://unstats.un.org/unsd/trade/eg-imts/IMTS%202010%20\(English\).pdf](https://unstats.un.org/unsd/trade/eg-imts/IMTS%202010%20(English).pdf)

¹⁵ ดูเพิ่มเติม : <https://www.imf.org/external/pubs/ft/bop/2007/bopman6.htm>

¹⁶ ดูเพิ่มเติม : <https://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/sna2008.pdf>

3.1.1.1. ใบขนสินค้าทางศุลกากร (customs declarations)

ใบขนสินค้า คือ เอกสารแสดงข้อมูลรายละเอียดทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสินค้า ตัวอย่างเช่น ประเภทของสินค้า ปริมาณสินค้า น้ำหนักรวม น้ำหนักสุทธิ ราคาสินค้า และเอกสารอื่น ๆ ตามที่ศุลกากรต้องการ เป็นต้น ซึ่งผู้ส่งออกจะต้องยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร ส่งสินค้าต่าง ๆ ออกนอกประเทศ (ขาออก) และผู้นำเข้าจะต้องยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร เมื่อนำสินค้าต่างๆเข้าสู่ประเทศ (ขาเข้า) ตามภาคผนวก ก (ใบขนสินค้าขาเข้า - ใบขนสินค้าขาออก)

3.1.1.2. การเข้าถึงเอกสารประกอบอื่น ๆ และข้อมูลเพิ่มเติมทางศุลกากร

ข้อมูลจากบันทึกทางศุลกากรที่มีอยู่ในกรมศุลกากรไม่ได้จำกัดอยู่เพียงใบขนสินค้าทางศุลกากรเท่านั้น แต่ยังประกอบด้วยเอกสารอื่น ๆ อีก เช่น ใบกำกับการขนย้ายสินค้า เอกสารการขนส่งสินค้า (ใบตราส่งสินค้า ใบอนุญาตนำเข้า-ส่งออก และใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า) ผู้รวบรวมข้อมูลสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศควรจัดเตรียมข้อตกลงกับหน่วยงานศุลกากรเพื่อให้สามารถเข้าถึงเอกสารเหล่านั้นได้ตามที่จำเป็นและได้รับอนุญาตตามกฎหมาย เพื่อแก้ไขช่องว่างและข้อกังวลด้านคุณภาพของข้อมูลสำหรับประเทศไทยหน่วยงานภาครัฐที่ทำบันทึกความเข้าใจ หรือ MOU ร่วมกับกรมศุลกากรจะสามารถเข้าถึงข้อมูลนำเข้า-ส่งออกผ่าน IT Center ของกระทรวงการคลังได้

ข้อมูลจากบันทึกทางศุลกากรอาจรวมหรือไม่รวมธุรกรรมของสินค้าบางอย่าง เช่น การขายและการซื้อเครื่องบิน เรือ และอุปกรณ์เคลื่อนที่อื่น ๆ การขายและการซื้อโดยเครื่องบินและเรือในท่าเรือต่างประเทศทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกฎหมายและแนวปฏิบัติของประเทศนั้น ๆ การส่งออกน้ำมันเชื้อเพลิงไปยังเรือและเครื่องบินที่มาเทียบท่าหรือลงจอด สินค้าที่ส่งผ่านบริการไปรษณีย์หรือบริการจัดส่ง การทำธุรกรรมในทะเลหลวง ฯลฯ ทั้งนี้ ผู้รวบรวม IMTS จำเป็นต้องตระหนักถึงความครอบคลุมของข้อมูลจากบันทึกทางศุลกากร และความจำเป็นที่ต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งอื่นเพิ่มเติม

“ ข้อมูลจากบันทึกทางศุลกากร (customs records)

ใช้เป็นแหล่งข้อมูลหลักและเป็นแหล่งข้อมูลที่ต้องการ

สำหรับการรวบรวมสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ ”

3.1.2 ข้อมูลที่ไม่ใช่จากบันทึกทางศุลกากร (Non-customs Records)

สำหรับประเทศไทยการจัดทำข้อมูลสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ การใช้ข้อมูลจากบันทึกทางศุลกากรเพียงแหล่งเดียวนั้น ไม่สามารถครอบคลุมการจัดทำข้อมูลสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศตาม International Merchandise Trade Statistics Concepts and Definitions 2010 ได้ ดังนั้นจึงควรใช้ข้อมูลจากแหล่งอื่นเพิ่มเติมตามความจำเป็น เพื่อให้ครอบคลุมสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศได้อย่างครบถ้วน และช่วยปรับปรุงคุณภาพของสถิติการค้าให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ควรมีการให้คำอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับ

แหล่งข้อมูลอื่นที่นำมาใช้ ทั้งวิธีการใช้ข้อมูล รวมถึงวิธีการใช้งานและการประเมินคุณภาพของข้อมูลไว้ใน Metadata

แหล่งข้อมูลที่ไม่ใช่จากบันทึกทางศุลกากรมีหลากหลายแหล่ง เช่น ใบกำกับสินค้าจากการขนส่งต่างประเทศ สามารถใช้ในการตรวจสอบและใช้เป็นข้อมูลเพิ่มเติมจากใบขนสินค้าของศุลกากรได้ อีกทั้งในหลายประเทศใช้การสำรวจวิสาหกิจ (Enterprise Surveys) เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรม ซึ่งอาจไม่ได้ถูกจัดเก็บโดยศุลกากร (เช่น การค้าไฟฟ้า น้ำ แก๊ส น้ำมัน และสินค้าทางการทหาร เป็นต้น) ซึ่งจากตัวอย่างของประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรปได้พัฒนาระบบรวบรวมข้อมูล (Intrastat) ที่ต้องอาศัยการรายงานรายเดือนโดยวิสาหกิจ โดยข้อมูลจะถูกส่งผ่านระบบจัดเก็บภาษี นอกจากนี้ การสำรวจวิสาหกิจยังใช้รวบรวมข้อมูล “shuttle trade and border trade” ข้อมูลการแลกเปลี่ยนสกุลเงินและข้อมูลของหน่วยงานทางการเงินมักจะให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมระหว่างประเทศได้อย่างทันเวลา รวมถึงการไหลของสินค้า ทะเบียนเครื่องบินและเรืออาจถูกนำมาใช้เพื่อบันทึกการค้าเครื่องบินและเรือ ข้อมูลการส่งออกและนำเข้าเพื่อให้เห็นว่าการไหลของสินค้าผ่านบริการพัสดุและไปรษณีย์ได้รับการครอบคลุมอย่างเหมาะสม รวมถึงรายงานจากคณะกรรมการสินค้าอาจเป็นแหล่งข้อมูลเสริมที่ช่วยในการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการค้าในสินค้าบางประเภทได้ เป็นต้น

สำหรับการประมวลผลข้อมูล IMTS ในระยะเริ่มต้นของประเทศไทยมีการใช้ข้อมูลที่ไม่ใช่จากบันทึกทางศุลกากรเพิ่มเติม ดังนี้

- ข้อมูลดาวเทียมและเครื่องยิง เครื่องยิงดาวเทียม หรือชิ้นส่วนของดาวเทียม ได้จากสื่อมวลชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลดาวเทียมนั้น ๆ เช่น สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) เป็น
- ข้อมูลสินค้าภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน ได้จากผู้ประกอบการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2 แนวทางการประมวลผลในระยะเริ่มต้น

ในการประมวลผลเพื่อให้ได้ข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศ (International Merchandise Trade Statistics: IMTS) มีขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การนำเข้าข้อมูลการค้าระหว่างประเทศ

นำเข้าข้อมูลการค้าระหว่างประเทศ ทั้งการนำเข้า-ส่งออกจากกรมศุลกากร โดยการดาวน์โหลดข้อมูลจากระบบ IT Center ของกระทรวงการคลัง ประกอบด้วยข้อมูล 3 ไฟล์ คือ

1. ข้อมูลขนาดรายการสินค้านำเข้า-ส่งออก
2. ข้อมูลรายการสินค้านำเข้า
3. ข้อมูลรายการสินค้าส่งออก

ภาพที่ 3 ข้อมูลสินค้านำเข้า-ส่งออกจากระบบ IT Center กระทรวงการคลัง

เนื่องจากข้อมูลการนำเข้า-ส่งออกของกรมศุลกากรอยู่ในรูปแบบ text file ซึ่งมีรายละเอียดค่านิยามของข้อมูลแต่ละหลัก ตามภาคผนวก ข. (รายละเอียดโครงสร้างข้อมูล) ดังนั้น จึงต้องมีการจัดเตรียมฐานข้อมูลในรูปแบบตารางเพื่อให้่ายต่อการประมวลผล ตัวอย่างดังภาพ

ภาพที่ 4 ข้อมูลการนำเข้า-ส่งออกในรูปแบบ text file

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U
1	MonthNo	YearNo	ExNo	CnyNo	Transport	HSCode	DocMonth	ProcessPeriod	PoNo	UnCode	DocCode	Direction	Qty	ValueB	ValueF	OrgWeigh	OrgQty	SEQ47			
2	1	2022	4091191192	279		17318110000	11494	11494	2836	KGM	A0131650116200	1	8	14794	444.0136		8	400		9PAR3T3	
3	1	2022	4091191193	279		17318151000	11494	11494	2836	KGM	A0131650116200	1	40	7997	240.0416		40	8000		9PAR3T3	
4	1	2022	4091191194	279		17318151000	11494	11494	2836	KGM	A0131650116200	1	20	2495	75.0027		20	2500		9PAR3T3	
5	1	2022	4091191195	279		17318151000	11494	11494	2836	KGM	A0131650116200	1	30	3998	119.9923		30	3000		9PAR3T3	
6	1	2022	4091191196	279		17318151000	11494	11494	2836	KGM	A0131650116200	1	38	4265	128.0058		38	3200		9PAR3T3	
7	1	2022	4091191197	279		17318151000	11494	11494	2836	KGM	A0131650116200	1	14	1999	59.9962		14	2000		9PAR3T3	
8	1	2022	4091191198	279		17318151000	11494	11494	2836	KGM	A0131650116200	1	17	1000	30.0131		17	1000		9PAR3T3	
9	1	2022	4091191199	279		17318151000	11494	11494	2836	KGM	A0131650116200	1	55	7197	216.0042		55	2400		9PAR3T3	
10	1	2022	4091191200	278		17318151000	11494	11494	2836	KGM	A0131650116200	1	121	12828	385.0079		121	5500		9PAR3T3	

ภาพที่ 5 การจัดเตรียมฐานข้อมูลในรูปแบบตาราง

หลังจากเตรียมฐานข้อมูลเสร็จแล้วจะต้องมีการตรวจสอบข้อมูลทุกส่วนให้ตรงกับข้อมูลขนาดรายการสินค้านำเข้า-ส่งออกประจำเดือนที่กรมศุลกากรรายงาน หากข้อมูลไม่ถูกต้องจะต้องแจ้งให้กรมศุลกากรตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อมูลดังกล่าว

Results		Messages						
	crit	YearNo	MonthNo	Weight	Qty	ValueBaht	ValueFor	Weight2022
1	9737169	2023	9	13519694337.00000	87545262453.00000	825310073539.00	23383532095.0805	17503696427.00000

I	J	K	L
	ข้อมูลสมบูรณ์ Detail ขาเข้า - ขาออก เดือน 66/09		
	Import;Rec;9,737,169		9,737,169
	Import;Weight;13,519,694,337		13,519,694,337
	Import;Quantity;87,545,262,453		87,545,262,453.00
	Import;Value;825,310,073,539		825,310,073,539.00
	Import;Weight(KGM);17,503,696,427		17,503,696,427.00
			23,383,532,095.34

ภาพที่ 6 ข้อมูลขนาดรายการสินค้านำเข้า-ส่งออกประจำเดือน

ขั้นตอนที่ 3 เลือกฟิลด์ข้อมูลที่จะนำมาใช้ประมวลผล

ทำการตัดรายการข้อมูลตามรายละเอียดโครงสร้างข้อมูลที่ไม่ได้มีการนำมาใช้ประมวลผลออกและเป็นการปกปิดข้อมูลที่แสดงถึงรายละเอียดส่วนบุคคล หรือหน่วยงาน โดยรายการข้อมูลที่จะนำมาใช้สำหรับการประมวลผล ประกอบด้วย

- ก. เลขที่ใบขนสินค้า
- ข. รหัสประเทศถิ่นกำเนิด/ประเทศผู้ซื้อ¹⁷
- ค. รหัสประเทศต้นทางบรรทุก/ประเทศปลายทาง
- ง. การขนส่ง
- จ. เลขประจำตัวผู้เสียภาษี
- ฉ. รหัสสถิติสินค้า
- ช. หน่วยสินค้าตามรหัสสถิติ
- ซ. รหัสสิทธิพิเศษ
- ณ. ใช้สิทธิ์ Re-Import / Re- Export
- ญ. วันที่นำเข้า / วันที่ส่งออก
- ฎ. รหัสสถานที่ตรวจปล่อย

¹⁷ เพิ่มเติม ภาคผนวก จ. ประเทศคู่ค้า (Partner Country)

- ฎ. วันที่ตรวจปล่อย
- ฐ. รหัสสถานที่รับบรรจุ
- ท. วันที่รับบรรจุ
- ฒ. ปีที่ทำแม่แบบ
- ณ. เดือนที่ทำแม่แบบ
- ด. น้ำหนัก
- ต. ปริมาณ
- ถ. มูลค่าเงินบาท
- ท. พิกัดศุลกากรขาเข้า/ขาออก ภาค 3 หรือ 4
- ธ. น้ำหนัก (KGM)

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดเงื่อนไขเพื่อประมวลผลตาม IMTS basis

ตามคำแนะนำของ IMTS 2010 จะต้องหักลบรายการสินค้าที่ไม่ถูกนับรวมเพื่อใช้ในการประมวลผลสถิติการค้าระหว่างประเทศ สำหรับประเทศไทยได้มีการหักข้อมูลตามการพิจารณาจากรายการสินค้าภาค 4 ของที่รัยบายกเว้นอากร¹⁸ ดังนี้

- 1PART4 ของที่ส่งออก รวมทั้งของที่ส่งกลับออกไป ซึ่งนำกลับเข้ามาภายใน 1 ปี โดยไม่เปลี่ยนแปลงลักษณะหรือรูปแต่ประการใด และในเวลาที่จะส่งออกนั้นได้รับใบสุทธิสำหรับนำกลับเข้ามาแล้ว
- 2PART4 ของที่นำเข้ามาในประเทศไทยซึ่งได้เสียอากรไว้ครบถ้วนแล้ว และภายหลังส่งกลับออกไปซ่อม ณ ต่างประเทศ หากนำกลับเข้ามาภายใน 1 ปีหลังจากที่ได้รับใบสุทธิสำหรับนำกลับเข้ามาซึ่งได้ออกให้ในขณะที่ส่งออกแล้ว
- 3PART4 สินค้าที่นำเข้ามาชั่วคราวแล้วส่งกลับออกไปไม่เกิน 6 เดือน
- 4PART4 รางวัลและเหรียญตราที่ทางต่างประเทศหรือประเทศไทยมอบให้ เพื่อเป็นเกียรติในความดี
- 5PART4 ของส่วนตัวที่เจ้าของนำเข้ามา/ส่งออกพร้อมกับตนสำหรับใช้ในวิชาชีพ
- 6PART4 ของใช้ในบ้านเรือนที่ใช้แล้วที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับตน
- 10PART4 ธุรกรรมที่เกิดจากสถานทูต
- 14PART4 สินค้าตัวอย่าง
- 17PART4 ของที่จำเป็นต้องนำเข้ามาเพื่อใช้ในการประชุมระหว่างประเทศ และมีปริมาณพอสมควร
- 15PART4 คอนเทนเนอร์บรรจุของ
- 19PART4 ภาชนะบรรจุของ

¹⁸ เพิ่มเติม ภาคผนวก ค. ภาค 4 ของที่รัยบายกเว้น

นอกจากนี้ ยังมีสินค้าบางรายการที่ต้องมีการรวมหรือหักกลับสินค้าโดยต้องมีการสอบถามข้อมูลจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ รายละเอียดการเพิ่มเติม/หักออกเป็นไปตามภาคผนวก ง (เงื่อนไขรายการสินค้าที่ต้องเพิ่มหรือหักออกตาม IMTS 2010)

ขั้นตอนที่ 5 ประมวลผล

ทำการประมวลผลข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศภายใต้ IMTS basis และรายงานให้กับ ASEANstat โดยจะทำการประมวลใน 2 รูปแบบ ได้แก่

รูปแบบที่ 1 ไฟล์สถิติการค้าระหว่างประเทศแสดงมูลค่าการค้า ประกอบด้วยข้อมูล

- 1) ประเทศคู่ค้า (RCTCTR)
- 2) ประเภทการขนส่งสินค้า (ขาเข้า/ขาออก) (FLOW)
- 3) ปีที่ทำการค้า (YEAR)
- 4) เดือนที่ทำการค้า (MONTH)
- 5) มูลค่าการค้า (V)

แสดงตัวอย่างรายงานดังภาพที่ 7

rptctr	flow	year	month	v
AD	2	2023	8	4,819.73
AE	1	2023	8	223,497,040.58
AE	2	2023	8	1,069,702,024.49
AE	3	2023	8	6,597,036.05
AF	1	2023	8	498,000.30
AF	2	2023	8	819,808.11
AG	1	2023	8	982,452.78

ภาพที่ 7 รายงานสถิติการค้าระหว่างประเทศรายเดือน

รูปแบบที่ 2 ไฟล์สถิติการค้าระหว่างประเทศแสดงรายละเอียดในการค้า ประกอบด้วยข้อมูล

- 1) ประเทศคู่ค้า (RCTCTR)
- 2) ประเภทการขนส่งสินค้า (ขาเข้า/ขาออก) (FLOW)
- 3) ปีที่ทำการค้า (YEAR)
- 4) เดือนที่ทำการค้า (MONTH)
- 5) ประเทศต้นกำเนิด/ประเทศผู้ซื้อ (CTR_ORG)
- 6) รหัสประเทศต้นทางบรรทุก / ประเทศปลายทาง (CTR)
- 7) พิกัดศุลกากร (HSCODE)
- 8) มูลค่าการค้า (V)
- 9) น้ำหนักของสินค้า (W)
- 10) ปริมาณของสินค้า (Q)
- 11) หน่วยสินค้าตามรหัสสถิติ (UNCODE)
- 12) วิธีการขนส่ง (TRANSPORT)
- 13) การใช้สิทธิพิเศษ (RIGHT)

แสดงตัวอย่างรายงานดังภาพที่ 8

rptctr	flow	year	month	Country	Country Of Consignment	hscode	v	w	q	uncode	transport	rights
LA	1	2023	8	LA	LA	01012100	69,533.15	26250	175	C62	3	003
LA	1	2023	8	LA	LA	01022100	1,110,624.78	607450	2388	C62	3	003
KH	1	2023	8	KH	KH	01022919	127,537.19	59360	212	C62	3	003
LA	1	2023	8	LA	LA	01022919	1,636,435.08	644800	2113	C62	3	003
LA	1	2023	8	LA	LA	01022919	570,039.38	215200	1076	C62	3	
MM	1	2023	8	MM	MM	01022919	66,222.05	25000	100	C62	3	003
MY	1	2023	8	MY	MY	01022919	1,309,724.93	607500	2430	C62	3	003
VN	1	2023	8	VN	VN	01022919	34,965.24	13200	66	C62	3	003
LA	1	2023	8	LA	LA	01023100	1,727,669.51	855250	3421	C62	3	003

ภาพที่ 8 รายงานสถิติการค้าระหว่างประเทศรายเดือนในภาพรวมแยกตามประเทศคู่ค้า

3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย ตาม IMTS 2010 ในระยะต่อไป

3.3.1. สรุปการจัดทำข้อมูลสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย ตาม IMTS 2010 ในระยะเริ่มต้น

ตามมาตรฐาน IMTS 2010 ได้แนะนำเกี่ยวกับรายการสินค้าที่ควรรวม/หักออกจากสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ โดยประเทศไทยมีการปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าว สรุปได้ดังตารางที่ 8 ตารางที่ 9 และตารางที่ 10

ตารางที่ 8 การปฏิบัติตาม IMTS 2010 สำหรับสินค้าที่ควรรวมไว้ในสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ

รายการ	รายการสินค้า	การปฏิบัติตาม IMTS 2010 สำหรับการจัดทำ IMTS ในระยะเริ่มต้น (/ =มีการปฏิบัติ, x= ไม่มีการปฏิบัติ)
1.	ทองคำที่ไม่ถือเป็นตัวเงิน	/
2.	ธนบัตร หลักทรัพย์ และเหรียญกษาปณ์ที่ไม่มีการหมุนเวียน	/
3.	สินค้าที่มีการซื้อขายที่เป็นไปตามข้อตกลงแลกเปลี่ยน	/
4.	สินค้าที่มีการซื้อขายในบัญชีรัฐบาล	/
5.	ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม รวมถึงความช่วยเหลือฉุกเฉิน	/
6.	สินค้าที่ใช้ทางการทหาร	/
7.	สินค้าที่มาจากผู้เดินทางทุกประเภท รวมถึงคนงานที่ไม่มีถิ่นที่อยู่	/
8.	สินค้าฝากขาย	/
9.	สื่อไม่ว่าจะมีการบันทึกหรือไม่ก็ตาม	/
10.	สินค้าเพื่อการแปรรูปโดยมีหรือไม่มีการเปลี่ยนกรรมสิทธิ์	/
11.	สินค้าที่ข้ามพรมแดนอันเป็นผลมาจากการทำธุรกรรมระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง	/
12.	สินค้าที่ส่งคืน	/
13.	ไฟฟ้า แก๊ส น้ำมัน และน้ำ	/
14.	สินค้าที่ส่งหรือรับผ่านทางไปรษณีย์หรือบริการจัดส่ง	/
15.	สินค้าที่มาจากผู้ย้ายถิ่น	/
16.	สินค้าที่ถ่ายโอนจากหรือไปยังองค์กรสำรองสินค้าคงคลัง	/
17.	สินค้าภายใต้สัญญาเช่าการเงิน	/
18.	เรือและเครื่องบิน	/
19.	สินค้าที่จัดส่งไปยังหรือจัดส่งจากสถานที่ปฏิบัติงานนอกชายฝั่งที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจของประเทศผู้รวบรวม (จากหรือไปยังเขตเศรษฐกิจของประเทศอื่น)	/
20.	การจับปลา แร่ธาตุจากก้นทะเล และการกอบกู้	x
21.	ภาชนะสำหรับบรรจุของ รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้บรรจุ ยึด รััด กันกระแทก	/
22.	ดาวเทียมและเครื่องยิง เครื่องยิงดาวเทียม หรือชิ้นส่วนของดาวเทียม	/
23.	สินค้าในพาณิขย์อิเล็กทรอนิกส์	/
24.	ของขวัญและการบริจาค	/
25.	สายไฟ ท่อ และสายสื่อสารใต้ทะเล	/
26.	สินค้ามือสอง	/
27.	ของเสียและเศษเหล็ก	/
28.	อุปกรณ์เคลื่อนที่ที่เปลี่ยนกรรมสิทธิ์ขณะอยู่นอกประเทศที่เจ้าของเดิมอาศัยอยู่	/

ตารางที่ 8 การปฏิบัติตาม IMTS 2010 สำหรับสินค้าที่ควร <u>รวม</u> ไว้ในสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ (ต่อ)		
รายการ	รายการสินค้า	การปฏิบัติตาม IMTS 2010 สำหรับการจัดทำ IMTS ในระยะเริ่มต้น (/ =มีการปฏิบัติ, x= ไม่มีการปฏิบัติ)
29.	สินค้าที่ได้รับหรือส่งไปต่างประเทศโดยองค์กรระหว่างประเทศ	/

ตารางที่ 9 การปฏิบัติตาม IMTS 2010 สำหรับสินค้าที่ควรหักออกจากสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ

รายการ	รายการสินค้า	มีการปฏิบัติตาม IMTS 2010 สำหรับการจัดทำ IMTS ในระยะเริ่มต้น (/ =มี , x= ไม่มี)
1.	สินค้าที่ขนส่งผ่านประเทศ	/
2.	สินค้าที่อยู่ระหว่างทางหรืออยู่ระหว่างการถ่ายลำภายใต้กระบวนการทางศุลกากร	/
3.	สินค้านำเข้า/ส่งออกชั่วคราว	/
4.	ทองคำที่ถือเป็นตัวเงิน	/
5.	ธนบัตร หลักทรัพย์ และเหรียญกษาปณ์ที่มีการหมุนเวียน	/
6.	สินค้าที่ฝากส่งและออกนอกอาณาเขต	/
7.	สินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงิน ที่มีการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ระหว่างผู้มีถิ่นที่อยู่และผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่โดยไม่ข้ามพรมแดน	/
8.	สินค้าถือเป็นส่วนหนึ่งของการค้า (บริการ)	
	สินค้าที่มากับผู้เดินทางทุกประเภท รวมถึงคนงานที่ไม่มีถิ่นที่อยู่เพื่อการใช้งานของตนเองและขนส่งข้ามพรมแดนในจำนวนหรือมูลค่าไม่เกินกำหนดโดยกฎหมายของประเทศที่นำเข้า	/
	หนังสือพิมพ์และวารสารที่ส่งให้กับสมัครสมาชิกโดยตรง	/
	สินค้าที่จัดหาโดยและไปยังเขตปกครองของรัฐบาลต่างประเทศ เช่น สถานทูตและฐานทัพทหาร และองค์กรระหว่างประเทศที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจของอีกประเทศหนึ่ง	/
	สื่อพกพาสำหรับใส่ซอฟต์แวร์ที่ปรับแต่งเองหรือซอฟต์แวร์ที่เขียนขึ้นสำหรับลูกค้าเฉพาะรายหรือต้นฉบับในลักษณะใด ๆ ตามที่ระบุไว้	/

ตารางที่ 9 การปฏิบัติตาม IMTS 2010 สำหรับสินค้าที่ควรหักออกจากสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ (ต่อ)

รายการ	รายการสินค้า	มีการปฏิบัติตาม IMTS 2010 สำหรับการจัดทำ IMTS ในระยะเริ่มต้น (/ = มี , x = ไม่มี)
9.	สินค้าภายใต้คนกลางหรือตัวแทน	/
10.	ภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน	/
11.	สินค้าสูญหายหรือถูกทำลายหลังจากออกจากเขตเศรษฐกิจของประเทศผู้ส่งออกและก่อนเข้าสู่เขตเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าที่ต้องการสินค้า	/
12.	ดาวเทียมและเครื่องยิง เครื่องยิงดาวเทียม หรือชิ้นส่วนของดาวเทียมที่ย้ายไปยังและปล่อยจากประเทศอื่นโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงการเป็นเจ้าของ	/
13.	สินค้าที่ทำหน้าที่เป็นพาหนะขนส่ง	/
14.	เนื้อหาที่จัดส่งทางอิเล็กทรอนิกส์	/

ตารางที่ 10 การปฏิบัติตาม IMTS 2010 สำหรับสินค้าที่ควรหักออกจากสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ

รายการ	รายการสินค้า	มีการปฏิบัติตาม IMTS 2010 สำหรับการจัดทำ IMTS ในระยะเริ่มต้น (/ = มี , x = ไม่มี)
1.	สินค้าสำหรับการซ่อมแซมหรือการบำรุงรักษา	/
2.	ของเสียและเศษเหล็ก ที่ไม่มีมูลค่า	/
3.	สินค้าเข้าหรือออกจากเขตเศรษฐกิจของประเทศอย่างผิดกฎหมาย	/
4.	สินค้าสูญหายหรือถูกทำลายหลังจากออกจากเขตเศรษฐกิจของประเทศผู้ส่งออกและก่อนเข้าสู่เขตเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าที่ต้องการสินค้า	/

จากการจัดทำข้อมูลสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทยตาม IMTS 2010 ในระยะเริ่มต้น ข้อมูลที่นำมาใช้ในการประมวลผลประกอบด้วย

1. ข้อมูลจากบันทึกทางศุลกากร ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลหลักที่นำมาใช้ในการประมวลผล และยังเป็นข้อมูลที่ครอบคลุมสินค้าเกือบทั้งหมดตามคำแนะนำของมาตรฐาน IMTS

2010 ที่ใช้ในการประมวลผลสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ โดยมีการพิจารณาเพิ่มเติมจาก ภาค 4 ของที่รัยบายกเว้นอากร¹⁹

2. ข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ นอกจากบันทึกทางศุลกากรแล้ว การประมวลผลสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทยในระยะเริ่มต้นยังได้มีการนำข้อมูลจากแหล่งอื่นมาใช้ในการประมวลผลเพิ่มเติมเพื่อให้เป็นไปตามคำแนะนำของมาตรฐาน IMTS 2010 ได้แก่

- ข้อมูลดาวเทียมและเครื่องยิง เครื่องยิงดาวเทียม หรือชิ้นส่วนของดาวเทียม (ตารางที่ 8 รายการที่ 22) ซึ่งตาม IMTS 2010 ได้แนะนำให้รวมอยู่ในสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ โดยแหล่งข้อมูล คือ สื่อมวลชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลดาวเทียมนั้น ๆ เช่น สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) เป็นต้น
- ข้อมูลสินค้าภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน (ตารางที่ 9 รายการที่ 10) ซึ่งตาม IMTS 2010 ได้แนะนำให้หักออกจากสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ โดยแหล่งข้อมูล คือ สถานประกอบการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ จากตารางที่ 8 ตารางที่ 9 และตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีการปฏิบัติตามคำแนะนำของ IMTS 2010 เกือบจะทุกรายการสินค้า เนื่องจากประเทศไทยมีบันทึกทางศุลกากรซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลหลักที่มีความละเอียดและเพียงพอที่จะสามารถนำมาจัดทำข้อมูลจากสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ แต่ทั้งนี้พบว่าประเทศไทยยังขาดข้อมูลในส่วนของ “การจับปลา แร่ธาตุจากก้นทะเล และการกอบกู้ (Fish catch, minerals from the seabed and salvage)” (ตารางที่ 8 รายการที่ 20)

3.3.2. ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย ในระยะต่อไป

ข้อเสนอแนะด้านแหล่งข้อมูล

1. สำหรับข้อมูล “การจับปลา แร่ธาตุจากก้นทะเล และการกอบกู้ (Fish catch, minerals from the seabed and salvage)” เป็นสินค้าที่ได้จากเรือของประเทศผู้รวบรวมที่ทำเรือของประเทศอื่น ซึ่งประเทศไทยยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลนี้ แต่ถ้าหากข้อมูลดังกล่าวมีความสำคัญทางเศรษฐกิจหรือมีความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม ควรกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับผิดชอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว
2. สำหรับข้อมูลดาวเทียม และข้อมูลสินค้าภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน ในการประมวลผลในระยะเริ่มต้นได้มีการประสานขอข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการสอบถามข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสถานประกอบการเพื่อนำมาจัดทำดุลการชำระเงิน แต่จะสอบถามข้อมูลเฉพาะสินค้าที่มี

¹⁹ เพิ่มเติม ภาคผนวก ค. ภาค 4 ของที่รัยบายกเว้น

มูลค่าสูงหรือมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจเท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทุกรายการธุรกรรม อาจมีการสำรวจวิสาหกิจ/สถานประกอบการเพิ่มเติม หรือมีการบูรณาการโดยจัดเก็บข้อมูลร่วมกับการสำรวจอื่น ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมซึ่งอาจไม่ได้ถูกจัดเก็บโดยศุลกากร

ทั้งนี้ การดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมควรคำนึงถึงความจำเป็นและความเหมาะสมในแง่ต่าง ๆ ได้แก่ ความคุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ภาระของผู้ให้ข้อมูล การจัดทำข้อมูลได้อย่างทันเวลา และคุณภาพของข้อมูลด้วย

ข้อเสนอแนะด้านคุณภาพ

- ในการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศ ควรคำนึงถึงด้านคุณภาพข้อมูล โดยวัดคุณภาพข้อมูลตามมาตรฐานด้านคุณภาพ ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยได้มีการประกาศใช้หลักการพื้นฐานสถิติทางการ (The Fundamental Principles of Official Statistics: FPOS) และหลักปฏิบัติเพื่อการจัดการคุณภาพสถิติทางการ ประเทศไทย (Thailand Code of Practice) เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่ผลิตสถิตินำไปใช้ในการจัดการคุณภาพ
- ควรมีจัดทำรายงานคุณภาพเพื่อให้ผู้ใช้ได้ทราบถึงคุณภาพของข้อมูลและเพื่อให้ผู้ผลิตสถิตินำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงสำหรับจัดทำสถิติในครั้งต่อไป

ภาคผนวก

การผนวก ก

ใบขนสินค้าขาเข้า - ใบขนสินค้าขาออก

➤ **ใบขนสินค้าขาเข้า**

[illegible]
เบขนสนคชาออก

ใบขนสินค้าขาออก

ผู้ส่งของออก(ชื่อ ที่อยู่ โทรศัพท์)		เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร สาขา 000000		ประเภทใบขนสินค้า ใบขนสินค้าขาออก ไม่ใช้สิทธิประโยชน์		เลขที่ใบขนสินค้า DLFR120056873	
ชื่อและเลขที่บัตรผ่านพิธีการ				ส่งการตรวจ			
ตำแหน่งออกของ							
ชื่อยานพาหนะ				ภาษีอากรที่ลดลงเสีย	ค่าภาษีอากร(บาท)	เงินประกัน(บาท)	
				อากรขาออก	0.00	0.00	0.00
ส่งออกโดยทาง ทางเรือ		วันที่ส่งออก		เลขที่สำเนาภาษี/อากรประกาศ 04/09/2560			
ท่าเรือที่ปลายทางปลายทาง	รหัส ๖๕๖๓	ท่าเรือที่รับบรรทุกของ	รหัส 1	ชายไปต่างประเทศ	รหัส CH	ประเทศปลายทาง	รหัส BJ
จำนวนเงินพอ(ตัวเลข)				(ตัวอักษร)			
รายการที่				อัตราแลกเปลี่ยน			
BEAUTIFUL BRAND		เครื่องหมายและเลขหมายขึ้นพอ		จำนวนและลักษณะระบุพอ		นำหนักสุทธิ	
1						ราคาของ FOB (เงินต่างประเทศ)	
"BEAUTIFUL"		ชนิดของ		ปริมาณ		ราคาของ FOB (บาท)	
				ประเภทพัสดุ		อัตราอากร	
0308116043789		TAX ID: 0994000159561		รหัสสถิติ หน่วย		ราคาประเมินอากร	
เจ้าพนักงาน				1		0.00	
Inv.noKS170901		เครื่องหมายและเลขหมายขึ้นพอ		จำนวนและลักษณะระบุพอ		นำหนักสุทธิ	
						ราคาของ FOB (เงินต่างประเทศ)	
						ราคาของ FOB (บาท)	
						อัตราอากร	
						อากรขาออก	
เจ้าพนักงาน							
		เครื่องหมายและเลขหมายขึ้นพอ		จำนวนและลักษณะระบุพอ		นำหนักสุทธิ	
						ราคาของ FOB (เงินต่างประเทศ)	
						ราคาของ FOB (บาท)	
						อัตราอากร	
						อากรขาออก	
เจ้าพนักงาน							
				รวม/ยกไป		0.00	
				รวมค่าภาษีอากรทั้งสิ้น		0.00	
ขอรับรองว่าข้อมูลถูกต้องได้ยื่นประกอบการบรรจุและ ส่งออกสำเนาตามระเบียบพิธีการศุลกากรในรูปแบบ อิเล็กทรอนิกส์แล้ว							
(ชื่อผู้ส่งของออก/ผู้รับมอบ)				วันที่ยื่น			

โครงสร้างรายการข้อมูลที่ใช้สำหรับการประมวลผล IMTS

SEQ	FORMAT	POSITOIN	DESCRIPTION
1	14A	1 - 14	เลขที่ใบขนสินค้า หลักที่ 5 ประเภทใบขนสินค้า 0 = ขาเข้า P = ขาเข้าโอนย้ายชำระภาษี 1 = ขาออก X = ขาเข้าของเร่งด่วน 5 = ขาเข้าปากกระวาง Y = ขาออกของเร่งด่วน C = ขาเข้าโอนย้ายจากเขตปลอดอากร หลักที่ 6-7 เลข 2 หลักสุดท้ายของปี พ.ศ. หลักที่ 8-9 เลขที่ของเดือน คือ 01 - 12 หลักที่ 10-14 Running No.
3	2A	19 - 20	รหัสประเทศถิ่นกำเนิด / ประเทศผู้ซื้อ (ขายไปยังประเทศ)
4	2A	21 - 22	รหัสประเทศต้นทางบรรทุก / ประเทศปลายทาง
5	1A	23 - 23	การขนส่ง 1=เรือ, 2=รถไฟ, 3=รถยนต์,คนเดิน, 4=เครื่องบิน, 5=ไปรษณีย์, 7=ท่อทางบก,สายส่งไฟฟ้า, 8=เรือเข้าออกด่านฯทางบก,เรือเล็ก ทะเล, 9=ผู้โดยสารนำพาขึ้นอากาศยาน
8	12N	45 - 56	พิกัดศุลกากร
9	3N	57 - 59	รหัสสถิติสินค้า
10	3A	60 - 62	หน่วยสินค้าตามรหัสสถิติ
11	3A	63 - 65	รหัสสิทธิพิเศษ
18	1A	106 - 106	ใช้สิทธิ์ Re-Import / Re- Export
22	8N	110 - 117	วันที่นำเข้า / วันที่ส่งออก
26	4N	136 - 139	รหัสสถานที่ตรวจปล่อย
27	8N	140 - 147	วันที่ตรวจปล่อย
28	4N	148 - 151	รหัสสถานที่รับบรรทุก
29	8N	152 - 159	วันที่รับบรรทุก
30	4N	160 - 163	ปีที่ทำแม่แบบ
31	2N	164 - 165	เดือนที่ทำแม่แบบ
32	14N	166 - 179	น้ำหนัก

SEQ	FORMAT	POSITOIN	DESCRIPTION
33	14N	180 - 193	ปริมาณ
34	16N	194 - 209	มูลค่าเงินบาท
47	12A	389 - 400	พิกัดศุลกากรขาเข้า/ขาออก ภาค 3 หรือ 4
50	14N	407 - 420	น้ำหนัก(KGM)

ภาคผนวก ค

ภาค 4 ของที่ได้รับยกเว้นอากร

ภาค ๔ ของที่ได้รับยกเว้นอากร				
ประเภท	รายการ	อัตราอากร		
		ตามราคา ร้อยละ	ตามสภาพ	
			หน่วย	หน่วยละ บาท
๑	ของที่ส่งออก รวมทั้งของที่ส่งกลับออกไป ซึ่งนำกลับเข้ามาภายในหนึ่งปี โดยไม่เปลี่ยนแปลงลักษณะหรือรูปแต่ประการใด และในเวลาที่ส่งออกนั้นได้รับใบสุทธิสำหรับนำกลับเข้ามาแล้ว หมายเหตุ อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจที่จะสั่งให้ได้รับการยกเว้นจากบทบัญญัติที่ว่าด้วยใบสุทธิสำหรับนำกลับเข้ามา หรืออาจอนุญาตให้ขยายกำหนดเวลาออกไปอีกตามความจำเป็นแก่กรณีได้		ยกเว้นอากร	
๒*	ของที่นำเข้ามาในประเทศไทยซึ่งได้เสียอากรไว้ครบถ้วนแล้ว และภายหลังส่งกลับออกไปซ่อม ณ ต่างประเทศ หากนำกลับเข้ามาภายในหนึ่งปีหลังจากที่ได้รับใบสุทธิสำหรับนำกลับเข้ามาซึ่งได้ออกให้ในขณะที่ส่งออกแล้ว หรือของที่ได้รับอนุญาตให้นำออกไปผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการอื่นใด ณ ต่างประเทศ หากนำกลับเข้ามาภายในหนึ่งปีนับจากวันที่ได้รับอนุญาตให้นำออกไป หมายเหตุ ก. ของที่ได้รับยกเว้นอากรตามประเภทนี้ ให้ได้รับยกเว้นเพียงเท่าราคาหรือปริมาณแห่งของเดิมที่ส่งออกไปเท่านั้น ข. ในการคำนวณเงินอากรสำหรับของที่ส่งออกไปซ่อม ให้ถือตามพิกัดอัตราอากรของของเดิมที่ส่งออกไปซ่อม โดยคำนวณจากราคาหรือปริมาณที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ไม่รวมค่าใช้จ่ายในการขนส่งและการประกันภัย ส่วนการคำนวณเงินอากรสำหรับของที่ผ่านกระบวนการผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือ ดำเนินการอื่นใด ให้ถือตามสภาพของราคาของ และพิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นอยู่ในขณะนำกลับเข้ามา โดยไม่ต้องนำของเดิมที่ส่งออกไปมาคำนวณภาษี ค. อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจที่จะสั่งให้ได้รับการยกเว้นจากบทบัญญัติที่ว่าด้วยใบสุทธิสำหรับนำกลับเข้ามาหรืออาจอนุญาตให้ขยายกำหนดเวลาออกไปอีกตามความจำเป็นแก่กรณีได้ ง. สำหรับการส่งของออกไปเพื่อผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการอื่นใด หรือการกำหนดรายละเอียดหรือการพิสูจน์ความถูกต้องแห่งของใด ๆ รวมทั้งการอนุญาตให้ขยายกำหนดเวลาออกไปอีกตามความจำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง		ยกเว้นอากร	

* ข้อยกเว้นของประเภท ๒ ภาค ๔ ของที่ได้รับยกเว้นอากร หักพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๗

ประเภท	รายการ	อัตราอากร		
		ตามราคา ร้อยละ	ตามสภาพ	
			หน่วย	หน่วยละ บาท
๓	ของที่กล่าวไว้ข้างล่างนี้ ถ้านำเข้ามาพร้อมกับตนหรือนำเข้ามาเป็นการชั่วคราว และจะส่งกลับออกไปภายในไม่เกินหกเดือน นับตั้งแต่วันที่นำเข้า (ก) ของที่ใช้ในการแสดงละครหรือการแสดงอย่างอื่นที่คล้ายกัน ซึ่งผู้แสดงที่พ่วงเข้ามา (ข) เครื่องประกอบและของใช้ในการทดลองหรือการแสดงเพื่อวิทยาศาสตร์หรือการศึกษา ซึ่งบุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว นำเข้ามาเพื่อจัดการทดลองหรือแสดง (ค) รถสำหรับเดินบนถนน เรือ และอากาศยาน บรรดาที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับตน (ง) เครื่องถ่ายรูปและเครื่องบันทึกเสียง ซึ่งบุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว นำเข้ามาเพื่อใช้ถ่ายรูปหรือบันทึกเสียงต่าง ๆ แต่ฟิล์มและแผ่นสำหรับถ่ายรูปหรือสิ่งที่ใช้บันทึกเสียงซึ่งนำมาใช้ในการนี้ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขและปริมาณที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด (จ) อาวุธปืนและกระสุนปืน ซึ่งบุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว นำเข้ามาพร้อมกับตน (ฉ) ของที่นำเข้ามาเป็นการชั่วคราว โดยมุ่งหมายจะแสดงในงานสาธารณะที่เปิดให้ประชาชนดูได้ทั่วไป (ช) ของที่นำเข้ามาเพื่อซ่อม แต่ต้องปฏิบัติภายในเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด (ซ) ตัวอย่างสินค้า นอกจากที่ระบุไว้ในประเภทที่ ๓๔ ซึ่งบุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว นำเข้ามาพร้อมตน และมีสภาพซึ่งเมื่อจะส่งกลับออกไปสามารถตรวจได้แน่นอนว่าเป็นของอันเดียวกับที่นำเข้ามา แต่ต้องมีปริมาณหรือค่าซึ่งเมื่อรวมกันเข้าแล้วไม่เกินกว่าที่จะเห็นได้ว่าเป็นตัวอย่างตามธรรมดา (ญ) เครื่องมือและสิ่งประกอบ สำหรับงานก่อสร้าง งานพัฒนาการ รวมทั้งกิจการชั่วคราวอย่างอื่น ตามที่อธิบดีกรมศุลกากรจะเห็นสมควร <u>หมายเหตุ</u> เครื่องมือและสิ่งประกอบ สำหรับงานก่อสร้าง ให้ได้รับยกเว้นเพียงเท่าเงินอากรที่จะพึงต้องเสียในขณะนำเข้าหักด้วยจำนวนเงินอากรที่คำนวณตามระยะเวลาที่ของนั้นอยู่ในประเทศ ในอัตราร้อยละหนึ่งต่อเดือนของจำนวนเงินอากรที่จะพึงต้องเสียในขณะนำเข้า ในการ		ยกเว้นอากร	
			ยกเว้นอากร	
			ยกเว้นอากร	
			ยกเว้นอากร	
			ยกเว้นอากร	
			ยกเว้นอากร	
			ยกเว้นอากร	
			ยกเว้นอากร	
			ยกเว้นอากร	
			ยกเว้นอากร	

ประเภท	รายการ	อัตราอากร		
		ตามราคา ร้อยละ	ตามสภาพ	
			หน่วย	หน่วยละ บาท
	คำนวณให้นับเศษของเดือนเป็นหนึ่งเดือน และจะต้องชำระอากรก่อนส่งกลับออกไป กับทั้งจะต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนดด้วย หมายเหตุ ๓. ของตามที่กล่าวในประเภทนี้ ผู้นำของเข้าต้องทำสัญญาไว้ต่อกรมศุลกากรว่าจะส่งกลับออกไปภายในกำหนด อธิบดีกรมศุลกากรจะเรียกประกันอย่างใด และเป็นจำนวนเงินเท่าใดก็ได้ตามแต่จะเห็นสมควร และจะคืนเงินหรือให้ถอนหลักประกันที่วางไว้ต่อเมื่อได้ปฏิบัติตามสัญญาโดยครบถ้วนแล้ว ระยะเวลาหกเดือนตามที่กำหนดไว้นี้ อธิบดีกรมศุลกากรจะขยายกำหนดระยะเวลาออกไปอีกตามความจำเป็นแก่กรณีก็ได้ ๒. คำว่า “นำเข้ามาพร้อมกับตน” ให้หมายความว่าถึงของที่เข้ามาถึงประเทศไทยไม่เกินหนึ่งเดือนก่อนที่ผู้นำของเข้าเข้ามาถึง หรือไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ผู้นำของเข้าเข้ามาถึง อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจขยายกำหนดเวลาที่กล่าวข้างต้นได้เมื่อเห็นว่าพฤติการณ์พิเศษ			
๔	รางวัลและเหรียญตราที่ทางต่างประเทศมอบให้แก่บุคคลที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อเป็นเกียรติในความดีเด่นทางศิลปะ วรรณกรรม วิทยาศาสตร์ การกีฬา หรือบริการสาธารณะ หรือเพื่อเป็นเกียรติประวัติในความสำเร็จหรือพฤติกรรมอันเป็นสาธารณะประโยชน์ แต่เฉพาะรางวัลนั้นจะต้องอยู่ในดุลพินิจของอธิบดีกรมศุลกากรที่จะพึงพิจารณาตามแต่จะเห็นสมควรอีกส่วนหนึ่งด้วย		ยกเว้นอากร	
๕	ของส่วนตัวที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับตนสำหรับใช้เองหรือใช้ในวิชาชีพและมีจำนวนพอสมควรแก่ฐานะ เว้นแต่รถยนต์ อาวุธปืนและกระสุนปืน และเลื่อย แต่สุรา บุหรี่ ชีการ์ หรือยาเส้น ซึ่งเป็นของส่วนตัวที่ผู้เดินทางนำเข้ามาพร้อมกับตนนั้น อธิบดีกรมศุลกากรอาจออกข้อกำหนดยกเว้นอากรให้ได้ตามที่เห็นสมควรเป็นแห่ง ๆ ไป แต่ต้องไม่เกินปริมาณดังนี้ (ก) บุหรี่สองร้อยมวน หรือชีการ์หรือยาเส้นอย่างละสองร้อยห้าสิบกรัม หรือหลายชนิดรวมกันมีน้ำหนักทั้งหมดสองร้อยห้าสิบกรัม แต่ทั้งนี้บุหรี่ยังต้องไม่เกินสองร้อยมวน (ข) สุราหนึ่งลิตร		ยกเว้นอากร ยกเว้นอากร	

ประเภท	รายการ	อัตราอากร		
		ตามราคา ร้อยละ	ตามสภาพ	
			หน่วย	หน่วยละ บาท
๖	ของใช้ในบ้านเรือนที่ใช้แล้ว ที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับตน			
๗	เนื่องในการย้ายภูมิลำเนา และมีจำนวนพอสมควรแก่ฐานะ <u>หมายเหตุ</u> ของส่วนตัวและของใช้ในบ้านเรือนตามประเภทที่ ๕ และ ๖ นั้น จะต้องนำเข้ามาถึงประเทศไทย ไม่เกินหนึ่งเดือนก่อนที่ผู้นำของเข้าเข้ามาถึงหรือ ไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ผู้นำของเข้าเข้ามาถึง อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจขยายกำหนดเวลา ที่กล่าวข้างต้นได้เมื่อเห็นว่าพฤติการณ์พิเศษ		ยกเว้นอากร	
๘	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของอากาศยานหรือเรือ รวมทั้งวัสดุที่นำเข้ามาเพื่อใช้ซ่อมหรือสร้างอากาศยานหรือเรือ หรือส่วนของอากาศยานหรือเรือดังกล่าว <u>หมายเหตุ</u> การยกเว้นอากรรวมทั้งของที่ได้รับยกเว้นอากร ตามประเภทนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และ เงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด ด้วยความ เห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง		ยกเว้นอากร	
๙	น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหยอดเครื่อง และสิ่งที่ใช้ในการหล่อลื่น ที่เติมในอากาศยาน หรือในเรือที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อยตัน กรอสส์ ซึ่งศุลกากรได้ปล่อยให้ไปต่างประเทศแล้ว <u>หมายเหตุ</u> อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจในอันที่จะทำให้บทยกเว้น นี้บังเกิดผล โดยวิธีคืนเงินอากรที่ได้ชำระแล้วให้แก่ ผู้นำของเข้าในเมื่อได้พิสูจน์ให้เป็นที่พอใจว่าของ ดังกล่าวได้จำหน่ายหรือใช้ไปเพื่อการนี้		ยกเว้นอากร	
๑๐ ^๖	พืชผลที่มีภูมิถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศไทยปลูกในภาคตอนและ ที่ชายตลิ่งแม่น้ำซึ่งกั้นเขตแดนประเทศไทย		ยกเว้นอากร	
๑๐ ^๖	ของที่ได้รับเอกสิทธิ์ตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีอยู่กับการสหประชาชาติ หรือองค์การระหว่างประเทศ หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสัญญาฉบับนานาชาติ หรือทางการทูตซึ่งได้ปฏิบัติต่อกัน โดยอัยยาศัยไมตรี หรือตามความตกลงที่ประเทศไทยมีกับ องค์การต่างประเทศเป็นการเฉพาะ		ยกเว้นอากร	

^๖ ข้อยกเว้นของประเภท ๑๐ ภาค ๔ ของที่ได้รับยกเว้นอากร หักพระราชกำหนดที่กีดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดที่กีดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๗

ประเภท	รายการ	อัตราอากร		
		ตามราคา ร้อยละ	ตามสภาพ	
			หน่วย	หน่วยละ
				บาท
๑๑ ^๓	ของที่นำเข้ามาหรือส่งออกเพื่อพิจารณาเป็นการสาธารณสุขแก่ประชาชน โดยผ่านส่วนราชการหรือองค์การสาธารณสุข หรือเป็นของที่นำเข้ามาเพื่อให้แก่ส่วนราชการหรือองค์การสาธารณสุขที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ไม่รวมถึง ก. รถยนต์และยานยนต์ที่ออกแบบสำหรับขนส่งบุคคลไม่เกิน ๙ คน รวมทั้งคนขับ เว้นแต่รถพยาบาล ข. รถยนต์บรรทุกของชนิดแวนและชนิดปิกอัพและรถยนต์ที่มีลักษณะคล้ายกับรถดังกล่าวที่มีน้ำหนักบรรทุกรวมน้ำหนักบรรทุก (จ.วิ.ดับบลิว) ไม่เกิน ๕ ตัน และรถยนต์ดังกล่าวที่มีน้ำหนักบรรทุกรวมน้ำหนักบรรทุก (จ.วิ.ดับบลิว) เกิน ๕ ตัน ที่มีเครื่องยนต์ที่มีใช้เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบที่จุดระเบิด ด้วยการอัด (ดีเซลหรือกึ่งดีเซล) หรือที่จุดระเบิดด้วยประกายไฟ หมายเหตุ คำว่า “ส่วนราชการ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่รวมถึงรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ		ยกเว้นอากร	
๑๒ ^๔	ของที่นำเข้าซึ่งแต่ละรายการมีราคาไม่เกินที่อธิบดีกรมศุลกากรประกาศกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง		ยกเว้นอากร	
๑๓	ยุทธภัณฑ์ที่ใช้ในทางราชการ		ยกเว้นอากร	
๑๔	ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้แต่เพียงเป็นตัวอย่าง และไม่มีราคาในทางการค้า		ยกเว้นอากร	
๑๕	ภาชนะบรรจุของชนิดที่ใช้บรรจุของเพื่อความสะดวกหรือความปลอดภัยในการขนส่งระหว่างประเทศ ที่เรียกว่า “คอนเทนเนอร์” ซึ่งนำเข้าและจะส่งกลับออกไป ไม่ว่าจะมีของบรรจุอยู่หรือไม่ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด		ยกเว้นอากร	

^๓ ข้องรายการของประเภท ๑๑ ภาค ๔ ของที่ได้รับยกเว้นอากร ท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๔

^๔ ข้องรายการของประเภท ๑๒ ภาค ๔ ของที่ได้รับยกเว้นอากร ท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๗

ประเภท	รายการ	อัตราอากร		
		ตามราคา ร้อยละ	ตามสภาพ	
			หน่วย	หน่วยละ บาท
๓๖ ^๕	ของที่นำเข้ามาสำหรับคนพิการใช้โดยเฉพาะ หรือใช้ในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง <u>หมายเหตุ</u> คำว่า “คนพิการ” และ “การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ” ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ		ยกเว้นอากร	
๓๗	ของที่พิสูจน์ให้เป็นที่พักใจของอธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมศุลกากรมอบหมายว่าเป็นของที่จำเป็นต้องนำเข้ามาเพื่อใช้ในการประชุมระหว่างประเทศ และมีปริมาณพอสมควรแก่การนั้น ทั้งนี้ผู้นำของเข้าจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมศุลกากรมอบหมายกำหนด		ยกเว้นอากร	
๓๘	ของส่งออกซึ่งพิสูจน์ให้เป็นที่พักใจอธิบดีกรมศุลกากรว่าเป็นของที่ได้นำเข้ามาไม่เกินสองปี และยังมีได้เปลี่ยนแปลงลักษณะหรือรูปแต่ประการใด		ยกเว้นอากร	
๓๙ ^๖	ภาชนะสำหรับบรรจุของ รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้บรรจุ ยืด รัด กันกระแทกไม่ว่าจะทำด้วยวัสดุใด ๆ ก็ตาม ที่นำเข้ามาและจะส่งกลับออกไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด			

^๕ ข้องรายการของประเภท ๓๖ ภาค ๔ ของที่ได้รับยกเว้นอากร หักพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑

^๖ ข้องรายการของประเภท ๓๙ ภาค ๔ ของที่ได้รับยกเว้นอากร หักพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๗

ส่วนมาตรฐานพิกัดอัตราศุลกากร ๒
สำนักพิกัดอัตราศุลกากร
มีนาคม ๒๕๕๗

ที่มา : https://www.customs.go.th/data_files/7be87200535c71b44b5745aa59a12c19.pdf

เงื่อนไขรายการสินค้าที่ต้องเพิ่มหรือหักออกตาม IMTS 2010

1. สินค้าที่แนะนำให้รวมอยู่ในสถิติการค้าสินค้านระหว่างประเทศ

ลำดับ	สินค้าที่แนะนำให้รวมอยู่ในสถิติการค้าสินค้านระหว่างประเทศ	การปฏิบัติตาม IMTS 2010 สำหรับ การจัดทำ IMTS ในระยะเริ่มต้น (/ =มีการปฏิบัติ, x= ไม่มีการปฏิบัติ)	แหล่งข้อมูลและ ประเด็นการ Adjust
1.	ทองคำที่ไม่ถือเป็นตัวเงิน	/	Customs Records
2.	ธนบัตร หลักทรัพย์ และเหรียญกษาปณ์ที่ไม่มีการหมุนเวียน	/	Customs Records
3.	สินค้าที่มีการซื้อขายที่เป็นไปตามข้อตกลงแลกเปลี่ยน	/	Customs Records
4.	สินค้าที่มีการซื้อขายในบัญชีรัฐบาล	/	Customs Records
5.	ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม รวมถึงความช่วยเหลือฉุกเฉิน	/	Customs Records
6.	สินค้าที่ใช้ทางการทหาร	/	Customs Records
7.	สินค้าที่มากับผู้เดินทางทุกประเภท รวมถึงคนงานที่ไม่มีถิ่นที่อยู่	/	Customs Records
8.	สินค้าฝากขาย	/	Customs Records
9.	สื่อไม่ว่าจะมีการบันทึกหรือไม่ก็ตาม	/	Customs Records
10.	สินค้าเพื่อการแปรรูปโดยมีหรือไม่มีการเปลี่ยนกรรมสิทธิ์	/	Customs Records
11.	สินค้าที่ข้ามพรมแดนอันเป็นผลมาจากการทำธุรกรรมระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง	/	Customs Records
12.	สินค้าที่ส่งคืน	/	Customs Records
13.	ไฟฟ้า แก๊ส น้ำมัน และน้ำ	/	Customs Records
14.	สินค้าที่ส่งหรือรับผ่านทางไปรษณีย์หรือบริการจัดส่ง	/	Customs Records

ลำดับ	สินค้าที่แนะนำให้รวมอยู่ในสถิติการค้าสินค้านระหว่างประเทศ	การปฏิบัติตาม IMTS 2010 สำหรับ การจัดทำ IMTS ในระยะเริ่มต้น (/ =มีการปฏิบัติ, x= ไม่มีการปฏิบัติ)	แหล่งข้อมูลและ ประเด็นการ Adjust
15.	สินค้าที่มากับผู้ย้ายถิ่น	/	Customs Records
16.	สินค้าที่ถ่ายโอนจากหรือไปยังองค์กรสำรองสินค้าคงคลัง	/	Customs Records
17.	สินค้าภายใต้สัญญาเช่าการเงิน	/	Customs Records
18.	เรือและเครื่องบิน	/	Customs Records
19.	สินค้าที่จัดส่งไปยังหรือจัดส่งจากสถานที่ปฏิบัติงานนอกชายฝั่งที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจของประเทศผู้รวบรวม (จากหรือไปยังเขตเศรษฐกิจของประเทศอื่น)	/	Customs Records
20.	การจับปลา แร่ธาตุจากก้นทะเล และการกอบกู้	x	-
21.	ภาชนะสำหรับบรรจุของ รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้บรรจุ ยึด รััด กันกระแทก	/	Customs Records
22.	ดาวเทียมและเครื่องยิง เครื่องยิงดาวเทียม หรือชิ้นส่วนของดาวเทียม	/	Non-Customs Records จากสื่อและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
23.	สินค้าในพาณิขย์อิเล็กทรอนิกส์	/	Customs Records
24.	ของขวัญและการบริจาค	/	Customs Records
25.	สายไฟ ท่อ และสายสื่อสารใต้ทะเล	/	Customs Records
26.	สินค้ามือสอง	/	Customs Records
27.	ของเสียและเศษเหล็ก	/	Customs Records
28.	อุปกรณ์เคลื่อนที่ที่เปลี่ยนกรรมสิทธิ์ขณะอยู่นอกประเทศที่เจ้าของเดิมอาศัยอยู่	/	Customs Records
29.	สินค้าที่ได้รับหรือส่งไปต่างประเทศโดยองค์กรระหว่างประเทศ	/	Customs Records

2. สินค้าที่แนะนำให้หักออกจากสถิติการค้าสินค้านำเข้าระหว่างประเทศ

ลำดับ	สินค้าที่แนะนำให้หักออกจากสถิติการค้าสินค้านำเข้าระหว่างประเทศ	การปฏิบัติตาม IMTS 2010 สำหรับ การจัดทำ IMTS ในระยะเริ่มต้น (/ =มีการปฏิบัติ, x= ไม่มีการปฏิบัติ)	แหล่งข้อมูลและ ประเด็นการ Adjust
1.	สินค้าที่ขนส่งผ่านประเทศ	/	-
2.	สินค้าที่อยู่ระหว่างทางหรืออยู่ระหว่างการถ่ายลำภายใต้กระบวนการทางศุลกากร	/	-
3.	สินค้านำเข้า/ส่งออกชั่วคราว	/	Customs Records และ Adjust รายการ ประเภท 1 ภาค 4, 3 ภาค 4, 14 ภาค 4, 17 ภาค 4
4.	ทองคำที่ถือเป็นตัวเงิน	/	-
5.	ธนบัตร หลักทรัพย์ และเหรียญกษาปณ์ที่มีการหมุนเวียน	/	-
6.	สินค้าที่ฝากส่งและออกนอกอาณาเขต	/	-
7.	สินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงิน ที่มีการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ระหว่างผู้มีถิ่นที่อยู่และ ผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่โดยไม่ข้ามพรมแดน	/	-
8.	สินค้าถือเป็นส่วนหนึ่งของการค้า (บริการ) สินค้าที่มาจากผู้เดินทางทุกประเภท รวมถึงคนงานที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ เพื่อการใช้งานของตนเองและขนส่งข้ามพรมแดนในจำนวนหรือมูลค่าไม่เกินกำหนดโดยกฎหมายของประเทศที่นำเข้า	/	Customs Records และ Adjust รายการ ประเภท 4 ภาค 4, 5 ภาค 4, 6 ภาค 4
	หนังสือพิมพ์และวารสารที่ส่งให้กับสมัครสมาชิกโดยตรง	/	-

ลำดับ	สินค้าที่แนะนำให้หักออกจากสถิติการค้าสินค้านระหว่างประเทศ	การปฏิบัติตาม IMTS 2010 สำหรับ การจัดทำ IMTS ในระยะเริ่มต้น (/ =มีการปฏิบัติ, x= ไม่มีการปฏิบัติ)	แหล่งข้อมูลและ ประเด็นการ Adjust
	สินค้าที่จัดหาโดยและไปยังเขตปกครองของรัฐบาลต่างประเทศ เช่น สถานทูต และฐานทัพทหาร และองค์กรระหว่างประเทศที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจของอีกประเทศหนึ่ง	/	Customs Records และ Adjust รายการ ประเภท10 ภาค 4
	สื่อพหุภาพสำหรับใส่ซอฟต์แวร์ที่ปรับแต่งเองหรือซอฟต์แวร์ที่เขียนขึ้นสำหรับลูกค้าเฉพาะรายหรือต้นฉบับในลักษณะใด ๆ ตามที่ระบุไว้	/	-
9.	สินค้าภายใต้คนกลางหรือตัวแทน	/	-
10.	สินค้าภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน	/	Non-Customs Records จากสื่อและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
11.	สินค้าสูญหายหรือถูกทำลายหลังจากออกจากเขตเศรษฐกิจของประเทศผู้ส่งออกและก่อนเข้าสู่เขตเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าที่ต้องการสินค้า	/	-
12.	ดาวเทียมและเครื่องยิง เครื่องยิงดาวเทียม หรือชิ้นส่วนของดาวเทียมที่ย้ายไปยังและปล่อยจากประเทศอื่นโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงการเป็นเจ้าของ	/	-
13.	สินค้าที่ทำหน้าที่เป็นพาหนะขนส่ง	/	Customs Records และ Adjust รายการ ประเภท15 ภาค 4, 19 ภาค 4
14.	เนื้อหาที่จัดส่งทางอิเล็กทรอนิกส์	/	-

3. สินค้าที่แนะนำให้หักออกจากสถิติการค้าสินค้านระหว่างประเทศ แต่ให้มีการบันทึกแยกต่างหาก

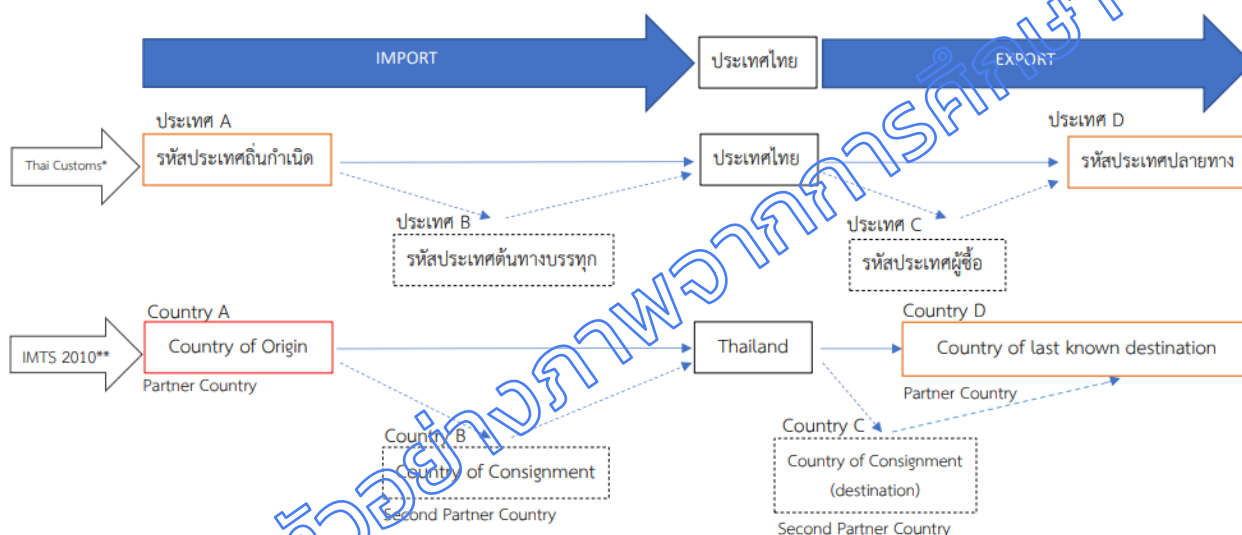
ลำดับ	สินค้าที่แนะนำให้หักออกจากสถิติการค้าสินค้านระหว่างประเทศ แต่ให้มีการบันทึกแยกต่างหาก	การปฏิบัติตาม IMTS 2010 สำหรับ การจัดทำ IMTS ในระยะเริ่มต้น (/ =มีการปฏิบัติ, x= ไม่มีการปฏิบัติ)	แหล่งข้อมูลและประเด็น การ Adjust
1.	สินค้าสำหรับการซ่อมแซมหรือการบำรุงรักษา	/	Customs Records และ Adjust รายการ ประเภท 2 ภาค 4
2.	ของเสียและเศษเหล็ก ที่ไม่มีมูลค่า	/	-
3.	สินค้าเข้าหรือออกจากเขตเศรษฐกิจของประเทศอย่างผิดกฎหมาย	/	-
4.	สินค้าสูญหายหรือถูกทำลายหลังจากออกจากเขตเศรษฐกิจของประเทศผู้ส่งออกและก่อนเข้าสู่เขตเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าที่ต้องการสินค้า	/	-

ภาคผนวก จ

ประเทศคู่ค้า (Partner Country)

FORMAT DETAIL สถิติ (ขาเข้า - ขาออก)			
SEQ	FORMAT	POSITION	DESCRIPTION
1	14A	1 - 14	เลขที่ใบอนุญาตนำเข้า หลักที่ 5 ประเภทใบอนุญาตนำเข้า 0 = ขาเข้า 1 = ขาออก 5 = ขาเข้าปากกระวาง C = ขาเข้าใบอนุญาตปลอดอากร หลักที่ 6-7 เลข 2 หลักสุดท้ายของปี พ.ศ. หลักที่ 8-9 เลขที่ของเดือน คือ 01 - 12 หลักที่ 10-14 Running No.
2	4N	15 - 16	นำเข้า ส่งออก Country of consignment
3	2A	17 - 20	รหัสประเทศต้นกำเนิด ประเทศผู้ซื้อ
4	2A	21 - 22	รหัสประเทศต้นทางบรรทุก ประเทศปลายทาง Country
5	1A	23 - 23	การขนส่ง 1=เรือ, 2=รถไฟ, 3=รถยนต์, คนเดิน, 4=เครื่องบิน, 5=ไปรษณีย์ 7=ท่าทางบก, สายส่งไฟฟ้า, 8=เรือเข้าออกด่านทางบก, เรือเล็กทะเล 9=ผู้โดยสารนำพาขึ้นอากาศยาน

ภาพที่ 9 การแยกข้อมูลลง field “country” และ “country of consignment” ส่งอาเซียน

ภาพที่ 10 รูปแบบการ Flow ของสินค้า

ที่มา : ภาพจากการสรุปผลการศึกษาของคณะทำงานสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย

ตัวอย่างกรณีการส่งออก

rptctr	flow	year	month	Country	CountryOfConsignment	hscode	v	w	q	uncode	transport	rights
LA	1	2024	3	LA	LA	01012100	12084.59	4800		25 C62	3	3
HK	1	2024	3	HK	SG	01013090	2.3498	2		1 C62	4	3
LA	1	2024	3	LA	LA	01022100	217800	121000		484 C62	3	3
VN	1	2024	3	VN	VN	01022100	1526670	848150		2255 C62	3	3
LA	1	2024	3	LA	LA	01022919	1115013	482750		1564 C62	3	3
MM	1	2024	3	MM	MM	01022919	27064.45	10750		43 C62	3	3
MY	1	2024	3	MY	MY	01022919	2135644	1055250		4221 C62	3	3
VN	1	2024	3	VN	VN	01022919	419939.6	166800		556 C62	3	
VN	1	2024	3	VN	LA	01022919	107250.8	42600		142 C62	3	
VN	1	2024	3	VN	VN	01022919	55891.24	22200		74 C62	3	3
LA	1	2024	3	LA	LA	01023100	1742243	892000		3568 C62	3	3
VN	1	2024	3	VN	VN	01023100	154980	86800		246 C62	3	3

ภาพที่ 11 รายงานการส่งออกสินค้ารายเดือนในภาพรวมแยกตามประเทศคู่ค้า

คำอธิบายจากภาพที่ 11

การส่งออก (Flow =1)		
การขนส่งสินค้าจากประเทศไทยไปยังประเทศ HK โดยการส่งผ่านประเทศ SG ก่อนจะส่งไปยังประเทศ HK	Country (Country of last known destination)	Second Country (Country of consignment)
	HK	SG

ตัวอย่างกรณีการนำเข้า

rptctr	flow	year	month	Country	CountryOfConsignment	hscode	v	w	q	uncode	transport	rights
DE	2	2024	3	DE	DE	01012900	34031.51	1200		3 C62	4	0
AU	2	2024	3	AU	AU	01022100	101506.4	5250		21 C62	4	999
NL	2	2024	3	NL	NL	01051110	167188.4	780		18578 C62	4	999
NZ	2	2024	3	NZ	NZ	01051110	1780551	1665		41289 C62	4	999
US	2	2024	3	US	US	01051110	2290489	3352		70917 C62	4	999
GB	2	2024	3	GB	GB	01051310	58717.82	508		3989 C62	4	999
CY	2	2024	3	CY	CY	01051390	1300.788	35		120 C62	4	0
CY	2	2024	3	CY	CY	01051490	487.7887	114		30 C62	4	0
VE	2	2024	3	VE	CO	01061100	1900.004	75		10 C62	4	0
BE	2	2024	3	BE	BE	01061400	55.2986	5		2 C62	4	0
RO	2	2024	3	RO	RO	01061400	221.1943	30		8 C62	4	0
AE	2	2024	3	AE	AE	01061900	5644.795	84		18 C62	4	0

ภาพที่ 12 รายงานการนำเข้าสินค้ารายเดือนในภาพรวมแยกตามประเทศคู่ค้า

คำอธิบายจากภาพที่ 12

การนำเข้า (Flow =2)		
ประเทศ VE จัดส่งสินค้าไปยังประเทศไทยโดยส่งผ่านประเทศ CO ก่อนจะส่งไปยังประเทศไทย	Country (Country of Origin)	Second Country (Country of consignment)
	VE	CO

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย

คำสั่งสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ที่ ๓๓๔/๒๐๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย
(WGIMTS THAILAND)

ตามที่ คณะกรรมการระบบสถิติประชาคมอาเซียน เพื่อการวางแผนและการประสานงาน (ACSS Sub-Committee on Planning and Coordination : ACSS-SCPC) แต่งตั้งโดยคณะกรรมการระบบสถิติประชาคมอาเซียน ซึ่งมีสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นหน่วยงานประสานงานหลักกับคณะทำงาน ๖ คณะ ภายใต้ ACSS ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมาได้มีการจัดทำสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศตาม Customs basis จัดส่งให้กับ ASEANstats แต่เนื่องจากข้อตกลง WGIMTS TOR revised as of August ๒๐๑๓ กำหนดให้ WGIMTS จัดทำสถิติให้สอดคล้องกับมาตรฐาน International Merchandise Trade Statistics (IMTS) นั้น

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการจัดทำข้อมูลสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย (WGIMTS THAILAND) โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รองผู้อำนวยการสำนักงานสถิติแห่งชาติ
(ที่ได้รับมอบหมาย)	ประธานคณะทำงาน
๒. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์	คณะทำงาน
๓. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กรมศุลกากร	คณะทำงาน
๔. ผู้อำนวยการอาวุโส
ฝ่ายบริหารข้อมูลและดาต้าอานาโลติกส์
ธนาคารแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๕. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานสถิติแห่งชาติ	คณะทำงาน
๖. ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการระบบสถิติ
สำนักงานสถิติแห่งชาติ	คณะทำงาน
๗. ผู้แทนกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	คณะทำงาน

๘. ผู้แทน...

๘. ผู้แทนสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า	คณะทำงาน
๙. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์	คณะทำงาน
๑๐. ผู้แทนกรมศุลกากร กรมศุลกากร	คณะทำงาน
๑๑. ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๑๒. ผู้อำนวยการกองนโยบายและวิชาการสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๓. ผู้แทนสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. ศึกษา กำหนดแนวทางการดำเนินงาน และจัดทำแผนเพื่อให้สามารถเก็บรวบรวม ปรับปรุง จัดทำ และเผยแพร่สถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐาน International Merchandise Trade Statistics : IMTS เพื่อเผยแพร่ใน ASEANstats และให้หน่วยงานในประเทศใช้ประโยชน์สำหรับการวิเคราะห์ และติดตามนโยบายที่เกี่ยวข้อง
๒. ศึกษา กำหนดวิธีการ รายการข้อมูล และคำอธิบายข้อมูล (Metadata) สถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย
๓. จัดทำคู่มือการเก็บรวบรวมสถิติการค้า (สินค้า) ระหว่างประเทศของประเทศไทย
๔. ส่งเสริม ประสาน และให้ข้อเสนอแนะ) ระหว่างประเทศ
ของประเทศไทย
๕. เชิญเจ้าหน้าที่ บุคคล หรือหน่วยงาน และข้อเสนอแนะ
เพื่อประกอบการดำเนินการของคณะทำงานฯ ได้ตามควา
๖. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามมติ
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่

ณัฐ ภูมิสอน

(นางปิยนุช วุฒิสอน)

ผู้อำนวยการสำนักงานสถิติแห่งชาติ